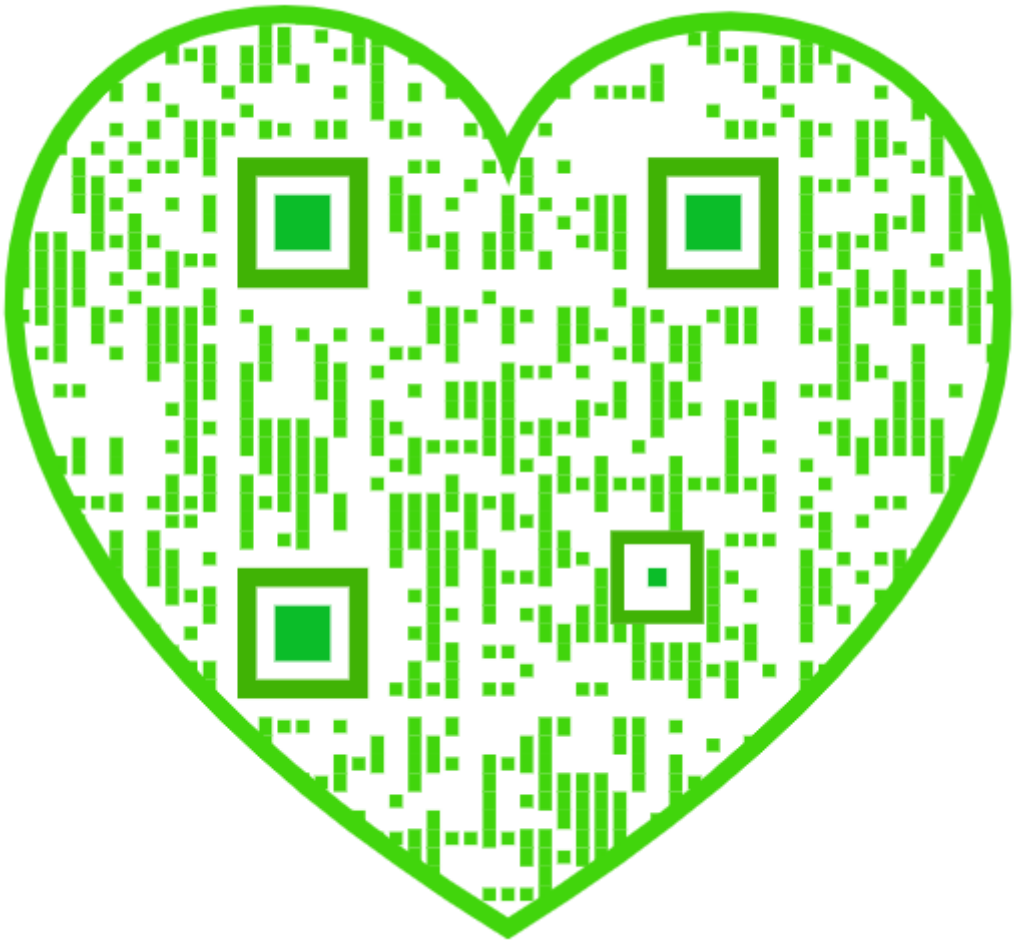

MUZ.

d'AMSTELSCHE

ZANG-GODDIN,

Beſtaande

In verſcheide rare Gedichten, uit-muntende Zang-vaerzen, Leanders Minne-dichten en Minne-zangen: gerijmt door

FREDERIK VERLOO.

Mitsgaders een Droom, door den zelfden Poët, in Proza, aardig beſchreven; geen van allen voor dezen gedruckt.

t'AMSTERDAM,

By *Iakob Vinkkel*, Boekverkoper, in de Oude Lely-ſtraat, in de Hiſtory-ſchrijver. ANNO 1660.

te worden ; maar ze naderen als getuigen van de dankbaarheit, waar mede ik aan U E. verſchuldigt gebleven ben, zins 't uwe heusheit beliefde, met genegentheit, t'aanvaerden 't Zonnet, of eer onwaerdige regelen, door my, aan U E., behandigt; ontfang 'er dan in die genegentheit, als ze aan U E., van een ſlecht en ongelettert man, opgedragen worden; die met recht mag ſchrijven:

'k Heb in mijn kindſche jeugt een weinig leeren lezen;
Maar nimmermeer de pen op het papier gehadt,
Als 't zal nu, na ik gis, vijf jaar geleden wezen
Dat ik, uit eigen luſt, heb op 't papier gekladt.

OPDRACHT.

Mijn Heer, om U E. door deze onnodige van geen nodiger zaken op te houden, zal ik eindigen onder de hoedanigheit van te zijn en te blijven, mijn Heer en Kapitein, uw' allerminſte en verplichtſte Dienaar

F. VERLOO.

TOE-

TOEEIGENENDE
VAERZEN,

Aan d'E. Heer Kapitein

L. WITZEN.

TOen 't Frans en 't Spaanſche volk, gehardt in Lemnos vuur,
Door wraak-luſt aangehitſt, ſtaand als een marm're muur,
Elk voor hun Vorſten eer malkander ſterven leerde:
Toen was 't dat Katoos zoon op 't moedig paert brageerde,
Beſchorſt met glinſt'rent ſtaal, aanziende naam noch ſtaat,

Toeeigenende Vaerzen.

Maar tracht, als eer Tarquijn, gelijk een kloek zoldaat,
Ten ſpijt van nijdt en doodt, in 't velt zijn roem te halen:
Hoewel ze met 'er ſchicht in 't open vlak ging malen,
Met ſtrepen, root van bloedt, zo veeler helden doodt:
Noch ſchrikt of zuft hy niet; maar tart 'et gloeyend loot,
En 't ſcharp geſlepen ſtaal, 't geen toe ley op zijn leven.
Dit zag den Kreetſchen God van boven, die, gedreven
Door yver, luits keels riep: Teelt Amſtel zulk een krooſt?
Waar toe dan Room of Part voor voedſterwieg gekooſt
Van 't Helden-puik alleen: Want hier blijkt nu heel anders.
Ey ziet hoe WITZENS zoon, de eer der vry Hollanders,
Gelijk een blixemſchicht, door Brontus vlammen zwiert;
Roem-waerde Jongeling, wel waerdig gelauwriert,
Gy zult na deez' niet meer de Franſche Kroon vercieren:

Zo

Op de Vaerzen van den geeſtrijk-
ken Poëët

FREDERIK VERLOO.

PRonk-Poëten, ai! treê nader,
Ziet wie dat hier als Poëët,
In de eeuwig-durend blader,
Neffens u de plaats bekleet.

't Is VERLOO, *die voor vier jaren*
Noch geen woorden ſchrijven kon,
Komt nu, ſtikkerende, opgevaren,
Als een heldre Morgen-zón.

Brave geeſt! ik ſta verwondert
Als men uw gedichten leeſt,

Niet

Op de Vaerzen van, &c.

Niet als veele, los in 't hondert;
Maar beſtendig: rÿk van geeſt.

Niet te zeer gezint tot vleyen,
Niet angſtvallig voor de nÿdt;
Maar heel aardig tuſſchen beyen,
Momus nijdig rot ten ſpÿt.

Vaar maar voort, de nÿdt moet lijen
Dat ghy, met een groene krans
Van lauw'rieren, rÿk van glans,
Zult door gantſch Europa tijen.

Cornelia de Vlieger.

Op

Op de Hemelzang van, &c.

Recht voor-beeldt van volmaakte vreugt;
O ziele-ſchaakſter, pronk-goddeſſe,
Om wie Jupijn zijn troon zou laten,
En dalen, op het zoet geluit
Van uwe ſtem, ten hemel uit,
Al zou hem Juno eeuwig haten.

Aan de zelfde.

HA! Amſtels pronk-cieraat,
Het droevig Wezop gaat
Met tranen in de oogen,
In zwarte rouw gekleet,

Op de Hemelzang van, &c.

Om dat 'et, tot 'er leet,
Moet dulden en gedoogen,
Dat, Schoone! uw gezicht
Den Amſtel-ſtroom verlicht,
En 't Gein laat zonder luiſter:
Het doet niet dan het klaagt,
En noemt, hoe ſchoon het daagt,
Zich, zonder u, gantſch duiſter.

VER-

VERJAAR-KRANS,

Vereert aan Iuffrouw

CORNELIA DE VLIEGER,

Op het 28. Iaar haars ouderdoms.

MYn Zang-goddinne, koom, leer my gedichten zingen;
Maar van een and're ſtof als van gemeene dingen:
Want die ik kranſſen wil vereiſcht een Godentaal,
Al waar 't dat zelfs Orphé, en d'and're al te maal,
Als in Auguſtus eeuw, met meer als menſchlik zingen,
't Geen bomen, berg en en rotz, ja leeuw en beer kon dwingen,
Verrezen uit hun as, gelijk den Phenix doet,
Herſchept door 't hemelſch vuurs noch zou 't de zuiv're gloet

Van hun geleerde tong aan kracht en ſtof ontbreeken,
Om *Vlieger*, na waardy, haar roem en lofte ſpreeken?
Verwonder u dan niet, mijn Muza, dat mijn pen
De allerminſte ſtraal haars deugts niet raken ken,
Waar van de Maas, en 't Gein, en Amſtel kan getuigen.
Kon Wezops groen geboomt haar kruin ter aarden buigen
Op 't melden van 'er naam, het boog haar telgen neer,
En kuſten noch de aard, tot teken van de eer
Die 't heuglik groen ontſing, toen Pallas, in de leden
Van *Vlieger*, rijk van geeſt, de velden gink betreden,
Als zy, in Zapphos ſchijn, door keel- en ſnaar-geklang,
't Gevogelt ſwigten deê, vermits haar hemelzang
Drong door de wolkken heen, tot voor den troon der Goden.
Hoe treurd' de gantſche Stad, zo dra de Hemel-bode,
Van boven afgedaalt, quam zeggen: Dat Jupijn
Had in zijn raad beſtemt, dat zy zou Juno zijn

In

In Amſtel, om aldaar den Scepter-ſtaf te zweyen
Van deugt en eerbaarheit. Straks zag men zich bereyen
De Nimphen wederzijts van 't Gein- en Amſtel-ſtroom,
Door Triton opgewekt, hoewel 't haar ſcheen een droom.
De een, om dat ze moeſt de *Vliegers* zelſchap miſſen:
En d'ander, die 'er kreeg zo vaerdig buiten giſſen.
Den Amſtel, door Markuur gebootſchapt, dat Heleen
Van Wezop op de grenz' van zijne ſtroom verſcheen,
Dieſtont gelijk verbaaſt: doch heeft Proté gebooden
Zijn kriſtallijne koets, omheimt met blauwe Goden,
Bekranſt met Tjim en Myrth, te ſpoeyen derwaarts aan.
Zijn zilv're pruik wierd goudt; hy bleef verwondert ſtaan
Toen hy de ſchoonheit zag van zo volmaakte leden.
Van hoe veel zielen, ach! wierd gy toen aangebeden?
Maar ieder by zich zelfs, vermits een jong Adoon
Bekleede uw rechter zijd'. Peleus Bruilofts-troon

VERJAAR-KRANS.

Was nooit zo rijk vercierd, ſchoon dat 'er al de Goden
Van Hemel, Zee en Aard, hun heil en zegen boden,
Als wel uw inkomſt was: vermits den gantſchen rey,
Van 't goddelijk geſlacht, u deden ingeley
Met vreugd en handgeklap, dat weergalmt op den bever
Toen gy de kiel verliet. Maar niemant was 'er droever,
Om Amſtels hoogſte vreugt, als Wezops maagde-ſchaar,
Die, met een bleek gelaat en ongevlochten hair,
Om 't ſchadelik verlies van haar Minerva treurde.
Schaars vier paar jaren lang Heer Gijsbrechts Stad beſpeurde
Dat uw ſtraalrijkde glans haar omtrek heeft verlicht.
Dit gaf mijn Muza ſtof, om, met een kleen gedicht,
Niet na uw waerd', ô neen, maar ſlechts na mijn vermogen,
U te begroeten; dies, bid ik, laat uwe oogen,
Die 't hoogſt van Helikon en Pallas borſt doorzien,
Toch ſtralen op 't gedicht, dat ik u aan koom biên

Op

VERJAAR-KRANS.

Op uw Geboorten-dag, of eer op het Verjaren,
Om zo een Lauw're-krans te drukken op uw hairen.

Eele Nimphje, puik der Maagden,
Die, met boog en pijl geciert,
Door de dichte boſſchen zwiert,
Om het moê en afgejaagde
Wildt in uw gewelt te krijgen,
Stut uw hinden dezen dag,
Eiſcht wat anders als 't bejag,
Van dus moê en mat te hijgen.
Roep uw zelſchap by malkander,
Ciert uw hoofden met lauw'rier,
Koom dan, met een rijkke zwier,
Naar beneeden d'een na d'ander;
Laat uw boog vry met 'er ſchichten

In 'et groen-geboomde Wout,
Gy zult geen Niobe ſtout
Door uw zuiv're hand doen zwichten;
Maar gy zult, ô hemel-reye! a
't Puik van Vliegers *brave ſtam,*
In ons prachtig Amſterdam,
Voor het hooge Altaar geleyen: b
Daar zy zal eerbiedig knielen,
En bedanken hem, die 't licht
Eerſt ſchonk aan een teer gezicht,
En het leven aan 'er zielen: c
Mits den dag van haar Geboorte
Zullicx haar gedenken doet.
Komt dan vaerdig met uw ſloet,
En ontſluit Porius poorte. d
Laat veel zegen-wenſchen dalen

a Diana of de zuiverheit voerde de gedachtē der menſchen.

b Na den hemel.

c Daar zy God loven voor zijn genade.

d Overvloet.

VERJAAR-KRANS.

Op ons Amſtels Pronk-juweel:
Die ik, ſchoon myn aartſche keel
Met veel hondert Goden talen,
Meer als Cicero, konſpreken,
Nimmermeer volprÿzen kon,
Zo onmooglik als de Zon
Door een toorts-licht kan verbleken.
Wenſcht 'er zaligheit, lang leven;
Wenſcht 'er dat de Huwlicx-bandt
Zich mag ſluiten met een handt,
Van de Goôn daar toe gedreven.

Den 28. Juny, 1658.

GRAF-SCHRIFT,

Op 't Graf van den deftigen en Konſt-rijken Schilder

SYMON DE VLIEGER.

Hier ruſt de Vlieger, *die wel eer door zijn penzeelen,*
Bevocht met dierbaar ſlijk, door geeſt en hand gevoert,
Als Phœnix, t'zijner tijd, op doeken en paneelen
De nijdt, met eel gezwier, de lippen heeft geſnoert.
Deez' Tomb' houd wel zijn lijk, maar niet zijn lof geſloten,
Die op de tongen zweeft van al de konſtgenoten.

d'A M.

d'AMSTELSCHE ZANG GODDIN.

DAMON aan ASPASIA, *op 'er vertrek na 't Hof.*

Ch Herderin! wat drift verheert uw zinnen,
Dat gy dus zeer na yd'le grootsheit doelt?
Ey! keer weêrom, laat reden u verwinnen;
Eer gy te laat het naberouw gevoelt.
Waar loert gy op, dat gy dus al uw ſchapen
En plicht vergeet, en ijlt na 's Koninks Hof?

Aſpaſia

Aſpaſia kunt gy u dus vergapen
Op 't geen iets ſchijnt, doch in der daat maar ſtof?
Is 't om te zijn als Keizerin der werelt,
Met pracht gevoert op Cyrus gulde troon,
Te zijn omringt met goud en blank geperelt,
Uw handt en hooft voorzien met Staf en Kroon?
Wiſt gy wat laſt dat zulke ſchoud'ren ſchragen,
Diens voet, met ſchrik, een Konings Troon betreet:
Wiſt gy hoe zwaar dat Kroonen zijn om dragen,
Wat doornen in 'er takken zijn geſmeet,
Gy zoud geen Kroon voor violetten kiezen,
Zelfs door uw handt gevlochten om uw hooft;
Gy zoud, Herd'rin, dus reukloos niet verliezen
Een krans, diens geur het kroone-goud verdooft.
Een Scepter-ſtaf valt laſtig om te zweyen;
Een Schaaps-ſchop licht. Waarom kieſt gy 'er dan?

Om dat ze blinkt? Kan u de glans verleyen?
Aſpaſia! wat dolheit gaat u an.
Geen helſche nijdt zal u de Schop ontwringen,
Maar Scepter wel. Wanneer 't nabuurig Rijk,
Door wraak getergt, uw Troonen komt beſpringen,
Verlieſt men vaak het lijf en Kroon gelijk.
Of hebt gy luſt uit goude en zilv're ſchalen,
Aan 's Konings dis, met ſpijs en wijn gevult,
By maat-gezang en 't klinken der zimbalen
Te zijn vernoegt? zo, bid ik, neem gedult;
Ziet hoe de vrees daar 't hert beknelt voor 't drinken,
Vermits 't vergift zich vaak in 't goud verbergt;
Nooit laat men daar een drop ten keel inzinken,
Of 't word geproeft als m' 'er om drinken vergt.
Elk houd zijn kroes; men dart zich niet betrouwen
Uit ieders ſchaal te drinken ruſtig om.

De

De wantrouw ducht altijdt voor 't giftig brouwen,
Vermits 't bedrog ſtaag voor-zit met een mom.
Wiſt gy wat gal zich mengt in Hooſſche ſpijze,
Wat bitter roet vermengt is in de wijn,
Gy zoud, met my, een klare ſpring-bron prijzen,
En liever hier als aan hun tafel zijn.
Aan zulk een dis en valt geen ſmaak in 't eeten:
De maag bezwalkt door dampen van de wijn
Altijdt weer aan, die wenſcht wel eens te weten
Wat luſt tot drank of een 'ge ſpijs mocht zijn.
Of is 't gezwier van zo veel Hovelingen,
Elk om 'et ſchoonſt' met zijd en goud gekleet?
Doet zulk een ſtoet u na de Hof-zaal dringen?
Zo ziet wat ſtoet altijdt hun zijd' betreet,
Pluimſtrijkkery, bedrog in ſchijn van waarheit,
Geveinſden raad met honig in de mond,

Maar

Maar gal in 't hert. De dochters van de naarheit
Betreeden ſtaag des Konings zaal in 't rondt.
In 't ſchoonſte kleed verbergt zich 't vuilſte wezen,
Meer door blankket, als door natuur, geciert;
Schoon voor 't gezicht, maar achter weer verreezen,
Gelijk een draak, die, brullend, woed en tiert.
Geen nijdt en woont in 't hert van herders-knapen,
Die u getrouw hun lieſd en dienſt aanbiên:
Waant gy dan by den Koning vreugt te rapen,
Daar u, in 't minſt, geen vreugde zal geſchiên?
Gy denkt miſſchien, in 's Konings gulde zalen,
Op 't ledekant, met zacht fluweel gedekt,
Het zoetſte zoet van zuiv're min te halen:
Gy zijt verdwaalt, zo u 't gedacht daar trekt.
Hoe kan een Vorſt, die, door 't gevley der boelen,
Als in een poel van welluſt leit verſmacht,

En is gewent in zulk een drek te woelen,
Zijn echte Bruidt omhelze nacht op nacht:
Neen, neen, 't gelonk van zulke toverеſſe
Ontſteekt hun vlam, al waarze uitgebluſt.
Elendig Hof! elendige Princeſſe!
Ach! mijn Herderin, waar heen ſtrekt doch uw luſt?
Laat Koning, Hof, en al hun ſchijn-gunſt varen,
't Is maar bedrog al wat men u vertoont.
Ay! keer weêrom, en wilt met Damon paren,
Eer gy u zelfs, en al uw maagſchap hoont.
Of vaart gy voort, gy zult het u beklagen
Want Darius ſtaal, door ſpijt en wraak getergt,
Zal Cyrus haaſt in 't veldt ter ſlachting dagen;
Ziet toe dan wat Aſpaſe wordt gevergt!
Van 't nijdig volk, ten ſpot van al de werelt,
Gelleept, gelleurt, geboeit als een ſlavin.

Wat baat u dan juweelen en gepeerelt ?
Dan is 't, helaas ! rampzaal'ge Koningin.

Leander, *ontwaakt door* Argenis.

TEerwijl ik, moê en afgezucht,
Om mijn beminde dacht,
Bekroop de ſlaap mijn leên tet vlucht
In 't ſcheiden van de nacht,
Uit deernis, mits ze deernis hadt
Dat mijn gezicht met tranen-nat,
Doormengt met zuchten en geſteen,
Staag treurde om mijn lief Argeen.

Gelijk een toegeſlooten roos,
Beſprenkelt met den dauw,
Verbergt haar incarnate bloos
Den gantſchen nacht; maar gauw
Ontluikt ze, met den dageraat,
Wanneer Apol ter wagen gaat,
En op het looſ zijn ſtralen ſchiet,
Dan rijſt het roosje; eerder niet:

En ruilt de parlen van Auroor
Aan Phœbus gulde glans,
En opent bladt voor bladt, als voor,
Om zulk een ſchoone kans
Te vangen in den morgen-ſtondt:
Vermits de zon vaak's middags vondt
Zich, met een regen-wolk, bezet,

Waar

Waar door hem't ſtralen word belet.

Ik, even eens gelijk een roos,
Met zilv're dauw beſpat,
Op beid' mijn wangen, zonder bloos,
Die, noch van 't weenen nat,
Vertoonden in wat droeve nacht
Ik, ſchoon het dag was, was gebracht:
Vermits ik dag noch dag-licht kon,
Als 't lichten van mijn waerde zon;

Die 's morgens, na een lang verſchuil,
My nauw'liks had verlicht,
Of dampen, tranen, ſlaap'rig vuil
Vlood ſtraks uit mijn gezicht,
Waar door ik, in een nieuwen dag,
Op nieuws mijn zon-licht voor my zag,

Mijn lief, mijn heugelijke zon,
Die eens de vreugde uitten kon

Die ik genoot, toen uwe glans
My 's morgens had ontwaakt.
'k En loof niet, ſchoon aan 's hemels trans
God Phœbus fakkel blaakt,
Den aardboôm meerder vreugt geniet,
Als hy op haar zijn ſtralen ſchiet,
Als ik genoot, mijn lieve licht,
Toèn gy my ſtraalde in 't gezicht.

Straal, ſtraal, mijn zonne, ſtraal, ay! ſtraal:
Licht, licht! mijn dag-licht, ſchijn!
Op dat ik in geen nacht verdwaal,
Van honderd duizent pijn.

Ay!

Ay! berg uw ſtralen nimmer weer,
Daalt nimmer voor uw minnaar neer,
Zo zal de nijdt haar eigen hert
Doorknagen eer ze koning werdt.

TOON:

Vaar wel verheven Troon, &c.

ONzichtb're Venus zoon,
Die met een roze-kroon,
Doorwrocht met lauwerieren,
Uw blonde hairen ciert,
En op uw wiekjes zwiert,
Om preuts te zege-vieren.

2. Als uw gezwinde handt
Uw boog 'er pezen ſpandt,
En mikt op Konings Troonen,
Op Herders hutten laag,
Op dieren vlug en traag,
Die droog of vochtig woonen.
3. Geen woning van de Goôn,
Noch helſche gruwel-troon,
Voor uw gevlijmde ſchichten
Beſchut zijn noch bevrijt.
Hoe komt dat gy de nijdt
Niet, door uw handt, doet zwichten?
4. Gy hebt, door even gloeit,
Twee herten t'zaam geboeit
En vaſt verknocht met eeden,
En door gelijken brandt

't Ver-

't Verbondt, door mondt en handt,
Voor eeuwig vaſt doen ſmeden.
5. Ziet hoe nu 't gruwel-ſpook,
Begruiſt met damp en ſmook,
En ſlijm van vorſch en ſlangen,
Heur giffe adders rept,
En die tot tongen ſchept,
Om liſtig te behangen
6. Haar doen met glans en glimp,
Om, u ten ſpot en ſchimp,
Deez' twee vereende zielen
Te ſcheiden van elkaar,
En uw geweid' Altaar
Te dempen en vernielen.
7. Op, Schutter! op, te veld!
Dit monſter-dier bekneit,

Eer zy 'er gaat beroemen,
Het geen de liefde bindt,
Kan ik door mijn gezint,
Wanneer 't my luſt, verdoemen.

GEHOONDE KONINGIN.

TOON: *Ik heb menig pint en kan, &c.*

TErwijl ik, afgemat
Door 't ſteken van de zon,
Geheel vermoeit van jagen,
In Elze-ſchaduw zat,
Dicht by een klare bron,
Zo hoord ik treurig klagen,

Met

Met zulk een droef geluit,
Gelijk wel eer Orphé,
Om zijn beminde Bruidt,
De ſpooken weenen dee.

2. Ik op, en volgde voort
Den echo van 't geluit
In 't midden door de boomen:
Want 't geen ik had gehoort
Dacht my een vreemt beſluit.
Terſtont ben ik gekoomen
Daar ik een ſchepzel zag,
Gelijk als Polexeen,
Toen haar gebluſten dag
Met dootſche ſtralen ſcheen.

3. Haar hooft in d'eene handt,
En d'ander in 'er ſchoot.

En tranen op 'er wangen,
Die door een binnen-brandt,
Geſtremt op 't blozend' root,
Als paer'len bleven hangen.
De oogen, half gedekt,
Met luiken van albaſt,
Herſchiep een zon, die trekt
Na Thetis hof te gaſt.

4. De ziel, alreê zo veer
Gekomen dat ze ſtondt
Op haar beſturven lippen,
Die gaf zich weder neêr;
Dies opend' zy 'er mondt,
En liet deez' woorden ſlippen:
Ha! gy ontrouwe Vorſt,
Verlaat gy zo die geen,

Die

Die 't al verlaten dorſt
Om uwent wil alleen?

5. Verſlingert op een hoer.
Ha! Koning zonder eer,
Waar is uw trouw gebleven,
Daar by gy dikmaals zwoer,
Dat gy my nimmermeer
Zoud laten noch begeven?
Vermag de geile min,
Van een lichtvaerde vrouw,
Meer als uw Koningin,
Zeg, ſchender van uw Trouw?

6. Terwijl zy adem ſchiep
En weêr 'er ſtem verhief,
Om op een nieuw te klagen,
Hoord' ik een ſtem, die riep:

Ik zal dien eeren-dief
Met wee en gruwel plagen.
Spaar dan uw tranen vry,
Hy was uw min niet waart,
De Goden hebben dy
Voor zwaarder ramp bewaart.

7. Hy die niet is gewent,
Als, met een geile handt,
Een dart'le boel te ſtrelen,
Zal, met de wraak, in 't endt,
Op het tooneel van ſchandt,
Een droevig treur-ſpel ſpelen.
En gy, ô Amazoon!
Zult noch, tot zijner ſpijt,
Door liefd van een Adoon,
Voor eeuwig zijn verblijt.

MARS en VENUS.

GOd Mars, door vree in ſlaap gezuſt,
Na dat hy met de Krijgs-goddeſſe,
De oorlogs-toortzen zag gebluſt,
Nam voor een and're vlam te leſſen
In Cypres Nectar: want de brandt
Was hem, door 't oog, in 't hert geſlagen.
Hy, door de Min-gods pijl vermant,
Gloeit, als een Lemnos, lichter lagen:
Dies ſtapt hy vaerdig op ſijn koets,
Niet meer beſchorſt met beukelaren,
Noch Titans, die, verhit, vol moets,

Op

Op 't moorden afgevaerdigt waren ;
Maar wierd van ſchaapjes, zacht en teer,
Getrokken door de bruine wolkken,
En quam zo voort eer noch Megeer
Gerezen was uit Stygis kolkken,
Om met 'er moeders duiſternis
Te dekken haar paruik van ſlangen,
In 't dal, daar deze Krijgs-god is
Van Venus vriendelik ontfangen.
De Schuim-goddin, niet opgepronkt
Met goud of zijd', door Pallas handen
Geweven, maar dien God belonkt
Gelijk ze quam op Cypres ſtranden,
Of Idaas top, daar Paris 't lof,
Ten ſpijt van Juno en Minerve,
Haar ſchonk het puik uit Atlas hof,

Om

Om tot zijn loon Heleen te erven.
De Krijgs-godt ſtaat verzuft by haar,
Veel meer als Typhon, door de ſtralen,
Getroffen van den Donderaar,
Vermits twee zonnen op hem dalen.
Hoe! ſprak ze, kan der Goden hert,
Gelijk als ſterfelijk, verſchrikken?
Ay! koom mijn lief, zeg waar 't u ſmert,
Ik zal uw hert-quetzuur verquikken.
Hy lacht, en neemt 'er by de handt,
En drukt ze aan zijn ſtraffe lippen;
Maar niet gelijk hy in de brandt
Zijn mondt de krijgs-toon liet ontſlippen.
Het wezen, van te vooren ſtuur,
Of 't min en liefde ſcheen te haten,
Stond toen of 't in Montgibels vuur

Van alle wreetheit was ontlaten.
Zijn mondt, voor dezen niet gewent
Als, by 't gedonder der kartouwen,
Te roepen dat men 't alles ſchendt,
Kan zich, van ſmeken, niet onthouwen.
Mijn Schoone, ſeid hy, ziet een Godt,
Diens krijgs-volk duizent maagden ſchaakte,
En nimmer dong na 't lief genot,
Als toen uw zoon my 't herte raakte,
Terwijl de liefd, mijn wil ten ſpijt,
Door uwen raadt, naar 't hert dorſt ſteken,
Zo bid ik gy mijn lijf-artz zijt.
Vrouw Venus, zonder meer te ſpreken,
Geleid hem door een Myrthe-laan,
Diens kruin een aardig hol bedekte,
Daar zy met Mars is in gegaan,

De

De roozen haar een bed verſtrekte.
Daar heeft dit lieve paar, ô vreugt!
Maar hoe, mijn pen, waar wilt gy doolen?
In 't hol, daar gy niet in en meugt;
Ay! laat dit lieve paar verhoolen.
De middernacht, alreê aan 't gly'n,
Is met 'er dochters wech geweken,
Terwijl Auroor, in 't rood zattijn,
In 't Ooſten, bloozend, door quam breken.
Latonaas zoon, uit Thetis ſchoot
Gerezen, ziet de nacht verbannen,
De uren hy terſtond geboodt
Zijn vlugge paerden in te ſpannen.
Terwijl maakt Phœbus zich bereit,
Om door het hemels-blauw te trekken,
Om al wat 's nachts verborgen leit

Door zijn ſtraal-rijke glans t'ondekken.
De vuur'ge Paerden, die de windt
En wolkken met 'er voeten breken,
Die volgen 't ſpoor, het geen m''er vind
Daar Phaëton was afgeweken.
De gulde Kar die gaat 'er gank,
De ſtralen ſchitt'ren door de boomen:
Daar vind hy, ô wat ſnoder rank!
Het Paar te vaſt in ſlaap gekomen;
Daar lag des Krijgers Opper-hooft,
En ſcheen zijn Venus noch te kuſſen,
Al ſlapend', moed' en afgeſlooft
Van 't kriele Minne-vuur te bluſſen.
Ha! ſnoepert, riep hy, wacht, ik zal
De mankke Smit dit kundig maken,
Die weet ik dat, van ſpijt, zijn gal

Al

Al razend' op u uit zal braken.
Hy vaerdig na Mulciber toe,
Die bezig was om wapens ſmeden
Voor hem, die, zonder wapens, moê
Met Venus hevig had geſtreden:
Daar heeft Apol 't geheim verklikt,
En noemt het voort een groote ſchande.
Vulkaan, door deze maar verſchrikt,
Smeet ſtaal en hamer uit zijn handen:
Doch ſteld' zich vaerdig weer te werk,
En riep: Ik zal een net gaan maken
Zo fijn als rag, maar echter ſterk,
Op dat ze beid' gevangen raken.
Al hinkkend' na de ſchuil-hoek toe,
En 't net getorſt in mond en handen.
Ha! geile pry, riep hy, wel hoe,

Terwijl hy 't net daar over ſpande.
Wat meend' gy dat d'alziende zon,
De pronk, de glans van d'andre Goden,
Uw loos bedrijf niet zien en kon?
O ja! gewiſlijk. ha! gy ſnoode,
Hoort nu de gantſche hemel-rey
Van uw vervloekte daat eens ſpreken.
Vrouw Venus, die hier ſchaamrood ley,
Die zwoer zich aan Apol te wreken.

Venus Wraak.

DE blonde Schuim-goddin, gramſteurig om het hoon
Haar door Apol gedaan, riep haar gevlerkten zoon,

En

En ſprak: Hoor hier mijn kindt, gy die door uwe ſchichten
Verkrachten kond de kracht der krachtigſte gewrichten;
Gy die door uwe toorts de heem'len blaken doet,
En maakt dat zelfs Jupijn zijn troon verlaten moet,
Om met een minder zich, als Juno, te vermaken;
Gy die de Koningen op hunnen troon doet blaken,
En ſtookt 'er in de borſt een heten Lemnos gloedt;
Gy maakt hun ſlaven van ſlavinnen, eerſt geboeit,
Waar voor ze, knielende, als voor een Godheit bogen.
Maar waar toe dit verhaal? wat acht ik uw vermogen,
Zo lang gy dulden zult dat ik beſpot zal zijn
Van een vermetelen, een ſpeel-kindt van Jupijn,
Diens moeder nergens vond een plaats om hem te baren?
Ik zweer u by mijn macht en by deez' blonde haeren.
'k Herzweer u by mijn Kroon, die ik te Paphos voer
By Cypres witte ſtrand, en by het patlemoer

Dat my te lande bracht, dat gy mijn leet zult wreken,
Of 't zal u nu voortaan aan alle macht ontbreken.
Gy weet hoe dat ik ben van dien vermeet'len Godt,
In 't by-zijn van de Goôn, van mijn Vulkaan beſpot,
Toen ik, door zijn beleit, wierd in een net gevangen;
Door deze reden, ha! verſt ſchaamte noch mijn wangen.
Ik raas en barſt van ſpijt. Ga, ſcherpt een ſchicht, en ſchiet
Dien trotzen in de borſt; maar dat hy nooit geniet
Van iemandt weder-min. Ga, leer hem nu gevoelen
Wat dat de Min vermag. Straks zag men 't Guieje woelen,
En breken wolk op wolk door zijn gezwinde vlucht:
Hy vliegt door 't drijvend' zwerk, en tuimelt door de lucht,
Tot dat hy kreeg in 't oog die eer zijn Moeder hoonde.
Apollo zag hem wel; maar mits hy hem vertoonde
Zo koel als zonder haat, had hy geen achterdocht
Dat dezen kleenen Boef hem weêr te honen zocht.

Voort daalt dien ſongen neêr, en ſchud zijn gulde pijlen
Zeer haaſt ten koker uit, en tijd 'er aan te vijlen.
Apol die lacht 'er om, en ſprak: Zeg, tenger wicht,
Wat doet gy met deez' boog, met koker en met ſchicht?
Waar toe dit wapen-tuig? 't en is u niet van noden:
Uw toorts zy u genoeg, 't en paſt geen minder Goden
Te voeren zulk geweer, als my of als Diaan.
Straks rees de Min-god op, en zag hem toornig aan;
Maar Phœbus voer al voort, en riep: Lang hier gy ſongen,
Zo word 'er leeuw, en beer, ja draken door gedwongen,
Die gy niet naken derſt door kinderlijke vrees.
De Min-godt midd'lerwijl die rekt zijn taye pees,
En ſprak: Gy zoud 'er dan maar op de jacht gebruiken;
Maar ik, verwaande, ik zal u 'er door doen duiken.
Mit ſchiet den bengel toe, en riep: Hou daar uw loon,
Ik tref 'er Goden mee; ga klaagt nu aan Latoon.

Dat ik, gelijk Nioob', uw Godheit derf verachten.
Voort trekt hy noch een ſchicht, maar van heel andre krachten,
Ter vlucht ten koker uit, en treft 'er Daphne meê:
Waar op den Parſſen God in liefde blaakt alreê.
In lieſd; maar, ach! wat zal hem deze liefde baten?
De gene die hy mind wil eeuwig 't minnen haten.
Zijn hoop is hopeloos, en echter gaat hy voort,
En klaagt aan haar zijn min, die na geen klachten hoort.
Zy, dover als een rots voor 't bruizen van de baren,
Vlucht als een angſtig hert, voor jagers net en garen.
Hy volgt 'er op het ſpoor, en roept: Ay! Nimphje, ſta!
Watvlucht gy voor een God? geen kinkkel volgt u na,
Geen lomp of plompen boer, maar een, die is gekomen
Van hem, die regen, wind, ja 't blikzem-vuur kan tomen,
Of dond'ren, na zijn wil, dat berg en rotze beeft.

Ik

Ik ben 't, die door mijn konſt den menſch gezontheit geeft;
Ik ben 't, die door mijn glans den aardboôm doe verquikken,
Die anders in een nacht der nachten zou verſtikken.
Hoe! vlucht gy even zeer, en word ik niet gehoort?
Wel aan, ik volg u na, al vlood gy na de poort,
Die Thetis my ontſluit, om heerlik uit te varen,
Of na het Rijk van Dis, by d'onderaartſche ſcharen:
Of na den hoogſten Troon, daar zich mijn vader ſtoelt.
Ik ruſt niet voor ik heb mijn luſt met u gekoelt.
Wel hoe! ik ben een Godt, en zal ik dan gedogen
Dat my een Nimph veracht? 't is beſt haar nagevlogen:
Ik heb de wieken van de liefde nu te baat.
Neen, Schoone! denkt 'et niet, dat ik u zo verlaat.
Heeft Hippomenes eer zijn Atalant verwonnen,
Ik krijg u eindlijk ook: den loop is al begonnen.
Ik zweer u by mijn macht, by 't helſch en hemelſch vuur;

Dat ik u ſtreelen zal. Ha! wreede Nimph, hoe ſtuur
En koel gy wezen moogt, ik zal uw lipjens kuſſen,
Uw wangen, hals en mond, en zo mijn vlamme bluſſen;
Wat zweert gy Phœbus toch, uw macht die is onnut?
Gy hebt 'er wel, 't is waar, haar loop is wel geſtut,
Maar zie hoe dat ze leeft; hoor, hoort gy haar niet karmen?
Wat worſtelt gy met haar? ze wringt en rekt 'er armen
Na haren Vader toe. Zijn ſteene zetel beeft.
Al 't Goddelik geſlacht, dat door de vlieten leeft,
Roept: Peneus ſta by, men wil uw Kindt verkrachten.
Gantſch Tempe daverd' en weergalmt op 'er klachten.
Uw Vader, gantſch verbaaſt, en weet niet of hy zal
Zijn donder werpen op het donderend' geſchal
Dat uit de boſſchen rijſt. Ay! laat 'er los Apolle;
Zy is geen Daphne meer; haar lichaam, opgezwolle,
Wordt met een ſchors bedekt. Ach! 't is met haar gedaan.
Haar

Haar tong wordt ſprakeloos. Ay! Phœbus, ſchou eens aan,
De ſchors die rijſt om hoog, en nadert mondt en wangen.
Zie hoe het zilv're nat blijſt op haar kaken hangen,
En ſtremt tot kriſtallijn, gedoopt in jeugdig groen,
Ja ieder knopjen wil onwelkb're telgen broên,
En baart, terwijl men 't ziet, een kroon van Lauwre-blaâren.
Waar is nu 't blank albaſt, 't koraal en blonde hairen?
Helaas! verandert; ach! maar in een lauwre-boom.
Geen boom, maar eer een boek, waar uit een rijke ſtroom
Van goude vaerzen vliet, daar ieder maagt kan lezen
Wat van 'er ſchoonheit is, en wat ſe hoort te wezen:
Waar uit een minnaar leert, hoe dat een maagt zijn reên,
Zijn toeleg en zijn liſt, kan met de voeten treên.
Had Daphne hem omhelſt, gelijk hy met gedachten
Haar meermaals heeft gedaan, licht zou hy haar verachten;
Maar nu hy zjet hoe kuis en zuiver zy haar rept,

Om-

Omhelſt hy noch de boom waar in ze is herſchept,
En wil met zulk een groent' zijn hooft en luit vercieren;
Gy zult een teken zijn voor hun die zegenvieren
Op een verheven koets, als hy, met handt-geklap,
Te Roma word onthaalt van Raad en Ridderſchap.
O waerd geminde boom, nooit moet uw geur verſlenſchen;
Gy ſtrekt een licht, een toorts, een baak voor alle menſchen;
O voorbeelt van de deugt, die na de doodt noch leeſt:
Ja deugden in zich zelfs, daar nijdt geen vat op heeft.
O haven van de ruſt, om eeuwig na te zeilen.
Uw grond is veel te diep om voor de jeugt te peilen.

SLUIT-VAERS.

Ik meen dat Phœbus nu de zoete Venus zag,
Daar zy in een ſpelonk met Mars verborgen lag,

Dat hy de mankke ſmit de ſchuil-hoek niet zou woonen,
Uit vreze dat de Min hem namaals weêr zou hoonen;
Op welk een wijs zal hy verſchijnen by de Goôn?
Hy ſchoer Vrouw Venus eer, nu ſcheert hem Venus zoon.

Gehoonde *Polidoor.*

MYn Zang-goddin, ay! treur, nu is het tijdt van treuren:
Leg af uw pronk-cieraat; wilt feeſt-gewaden ſcheuren,
En kleed u in den rouw; betrek met donkker zwart
Uw vrolik aangezicht, tot teken van de ſmart
En hoon aan my gedaan; leg af uw cierlik huldzel,
Van diamant en myrth; ontrukt uw harp't verguldzel,
En dompeltz' in het nat dat uit mijn oogen vliet;

Speelt

Speelt niet meer als voorheen, helaas! want het geſchiet
Niet als het voormaals plag, tot lof van mijn Goddinne;
Maar hef een klaag-liedt aan, dat mijn rampzaal'ge minne
En ongeval betreurt, in 't by-zijn van die geen
Die my deez' ontrouw doet, op dat ze, door 'r geween,
Ten minſten eens bedenkt wat dat zy heeft bedreven,
Dat zy de oorzaak is van mijn elendig leven,
Dat loſſer als de windt zich heen en weder keert.
Ha! onbarmhertig menſch, wie heeft u dat geleert,
Dat gy een minnaar zult, zo veer als my, verleyen,
En dan, ô pijn! ik raas! weer uit het minnen ſcheyen,
Ja laten hopeloos, hem, die gy zwoer getrouw
In eeuwigheit te zijn, ô! meer dan valſche vrouw,
Wat dwang porde u hier toe? waar waren uw gedachten,
Toen gy te reukeloos, ô oorzaak van mijn klachten!
Uw trouw een ander ſchonk, die my was toegezeit?

Ay!

Ay! zegt my, waerde Vrouw, wat voor bevalligheit
Was in die gy nu hebt, meer als in my, te vinden?
Gy zegt, het was de wil en wenſch van al uw vrinden,
Die u tot vyanden verſtrekken zullen, ach!
Als gy vervloekken zult de allereerſte dag
Dat gy, met die gy hebt, zijt in den echt getreeden;
Kond gy 't verantwoorden voor God, ik ben te vreden;
Maar, ach! ik vrees uw zaak zal daar zo klaar niet ſtaan.
Bedenkt nu eens, te laat! wat dat gy hebt gedaan,
Wie dat gy hebt getrouwt, en wie gy hebt verlaten,
Wie gy nu minnen moet, en wie dat gy moet haten:
Ik meen dat uw gedacht niet anders als de mijn,
In ſtrikken van de doodt, benauwt, verwart zal zijn.
Doch, Juffrouw, 't is te laat, 't bedenkken kan niet baten,
Gy moet nu Polidoor, en hy Amad' verlaten.
Verlaten, ô! dat baard een eindeloze pijn

In mijn benauwde ziel, 't kan nu niet anders zijn,
Ik blijf dan die ik ben, ondankb're Vrouw; maar echter
Beveel ik God mijn zaak, en kiez' hem tot een Rechter
Van 't geen my overkoomt, en wenſche dat hy my
Mijn dwaze min ontrukt. Ontrouwe, en dat gy
Een ſpiegel ſtrekken moog voor diergelijke vrouwen.
Vermoogen eeden niet, waar zal men op vertrouwen?

Op een Trouw-verbondt.

SO dikmaals als ik u, ô ſtarren!
Ten hemelwaart zie klimmen op,
En als de zon daalt, ſtijgt in top,
En ſchett'rend toelagt ons van varren;

Zo

Zo dikmaals als ik u, ô lichten!
Als diamanten flikk'ren zie,
Buig ik alleen niet hals en knie
Voor u, ô zilv're aangezichten;

Maar zelfs gedachten, hert en ziele,
Om dat gy als getuige zijt
Van d'eeden, trouw en zekerheit,
Die nijdt noch wangunſt kan vernielen.

Ja gy alleen niet, ook uw Schepper,
Die u en all's geſchapen heeft,
Van al wat leeft en adem geeft,
Van al wat roerend is den repper.

O hoge, zwaar en dure eeden,

Aan my gezwooren van een Vrouw,
Van vaſte liefd' en eeuw'ge trouw,
Die zy als doen vrywillig deden.

Vrywillig? neen, ô! neen gedwongen,
En gantſch verwonnen door de liefd',
Die haar het herte had doorgrieft,
En ziel en lichaam gantſch beſprongen.

Dus ſprak ze: (handt in handt geſloten,
En met de tranen in 't gezicht,)
Ik zweer u by het ſtarre-licht
Nu andermaal, en by dien groote

En albeziende Godt hier boven,
Dat ik noch nu, noch nimmermeer,

Van 't geen ik heden u bezweer,
Hoe zeer de nijdt brult, zal beroven.

Weeſt niet meer die gy waart voor deze;
Paſt nu niet meer op mijn gebiedt;
Doet uwe wil, maar mijne niet:
Uw wille zal de mijne wezen.

Indien men eeden mag geloven,
Zo achterdocht haar ziel bewoont,
Wat ſtraf 'er volgt wanneer men hoont
De grooten Naam van God hier boven.

Zo haar gedacht maar kan bevatten
Dat God ter vierſchaar komen zal,
Dat aarde, hemel, al en al,

Zal op zijn wenk te barſte ſpatten.

Zo zal zè nimmermeer bezwijken;
Of zo zy 't doet, ô God! gena,
Uw goetheit, Heer, verhoê de ſcha,
Om op haar ziel uw doem te ſtrijken.

Maar dit 's mijn beê, Almogentheden,
Als gy de ſtarren rijzen doet,
Dat zy dan denkt in haar gemoedt:
Dit zijn de tuigen van de eeden,

Die ik heb by de naam gezwooren
Van God, die namaals rechten zal
Het gantſch ontelbaar menſchen-tal,
Van vloekelingen uitverkooren.

Of

Of zo de ſtarren niet vermogen,
Sla dan, met ſchrik, haar ziele, Heer,
Op dat ze weer te rugge keer,
En denkt om 't ſtar-licht van uw oogen,

Dat blixem ſchoot, en zolfer-vlammen,
En 't vuur uws wraak op Zodom neer,
Op Gomorr' en op and're meer
Meineedige verplette ſtammen.

Waarheidt.

O Hatelijk gedrocht! O eigen beul en ſpot!
Ontruſter van de ruſt, nooit kenſter van dien Godt, *

Die al uw liſt ontveinſt, en eindelik beſpot
Uw helſche vonden.

Die gy geſtadig ſmeed in uw bevrozen kuil,
Dien ruwen poel, van ſlangen-gift begruiſt en vuil,
Zal noch eer lang weêrgallemen op 't naar gehuil
Der laſtermonden.

Die nu, door uw geſterkt, de Deugt vaſt vallen aan,
Uw blauw gevonkte toorts ſtrek haar een oorlogs-vaan;
Gy hitſt en voert 'er aan: dies ziet m' 'er moedig ſtaan
Als felle draken.

d'Onnozelheit, verzelt met Hoop, leit ſchier verſtikt,
Door dien de Trouw haar nu mistrouwt; de Liefd', verſchrikt,
Die vlucht van haar als of ze ſchuldig waar, en mikt
Om wat te raken.

Zo

Zo wel als d'anderen, door helſche liſt verleit,
De Onſchult verzoekt gehoor voor de Onnozelheit;
Maar, ach! helaas! men acht het niet al wat ze zeit,
Men roept: 't is loogen.

Door dien 't Bedrog, in waarheits ſchijn nu opgekleedt,
Zelfs aan 'er naaſte bloedt haar eigen plicht vergeet,
En roept om wraak, als had ze recht, met kreet op kreet.
Dus wordt bedrogen

De werelt, door Bedrog, Onreed'likheit en Liſt;
Maar zie de Sehaal-goddin, eer 't zelfs de Onſchult giſt,
Komt van den hemel af, en ſchift de helſche miſt
Van waarheits ſtralen.

Dan komt men eerſt te zien wat dat de hel verdicht,

Dan rijſt de Deugt weêr op, en ziet voor haar gezicht,
Al die 'er ſchandelijk en valſch hadden beticht,
Ten afgrond dalen.

Daar 't quaat zijn meeſter loont, en daar een adder-dier,
Gekoeſtert door Megeer, gelijk Titius Gier,
Het hert en ziel door-knaagt, en laat in 't gloeyend vier
Haar nimmer ruſten.

Terwijl de eed'le Deugt op wieken, hagel wit,
Dwars door de wolkken dringt, belacht het aardſch gerit,
En neemt 'er plaats, daar zy tot loon voor eeuwig zit
In zaal'ge luſten.

Lizander *aan zyn beminde* Caliſta.

GElijk een tenger wicht,
Van's moerders borſt getogen,
Stort uit het teer gezicht
En nauw ontloken oogen
Zo veel bedroeſde tranen,
Die tot meedogen manen
Zelfs d'onmeedogentheit.
O klein, doch ſtarke tranen!
Wie zugt niet als gy ſchreit,

En ons den weg gaat banen,
Om neffens u te jamm'ren.
O gy onnooſle lamm'ren,
Gy weent om 's moeders borſt;
Maar krijgt noch eenig voedzel,
Wanneer uw keeltjen dorſt,
Van melk of ander zoetzel.
Maar niemand is bewogen
Met my tot meededogen,
Die, even eens als gy,
Van hete dorſt verſmachte.
De dorſten, die ik ly,
En zijn niet te verzachten
Door water, wijn noch melk;
't En helpt al niet: want elk
Verſtrekt my gal en gift,

Om

Om dat het voedt mijn leven,
't Welk ik wel wenſch geſchift,
En door de doodt gedreven
In d'aarde, naar en duiſter,
Om dat ik nu de luiſter
Niet meer genieten zal
Van mijn Caliſtas oogen,
Als zomtijdts, by geval,
En zonder haar te mogen
Alleen te kennen geven
Mijn al te droevig leven:
Nu is de zolder ſtuk,
Waar op ik plag te ſtappen:
Nu rijſt mijn ongeluk:
Nu komt de nijdt af kappen
De trap, waar van mijn oogen

Mijn zon beſchouwen mogen,
Noch zal ik nimmermeer
De duur-gezwooren eeden,
Die 'k u, en gy my weer,
By God en 't ſtar-licht deden,
Verbreken noch vermind'ren:
Geen nijdt en zal my hind'ren.
Mijn Engel zijt voordacht;
Dit ſtrekt u dan een baken.
Als ik zeg goeden nacht,
Laat dan die woorden raken:
Aldus, mijn Engelinne,
'k Volhardt noch trou in 't minne,
En als ik wederom
Eerbiedig u koom groeten,
Al zwijg ik ſtil en ſtom,

OP HET
Droevig af-ſterven van den Konſt-rijkken Schilder
PAULUS van HILLEGAART.

TRee nader, wie gy zijt, roemwaerde Konſtenaren,
En ziet op wie Atroop dus ſchendig heeft gewoedt,
Terwijl Latonas zoon was bezig om te varen
Na 't aardrijks and're deel, 't gedrocht haar nacht-rijs doet,
Om met een dolle vuit dien *Paulo* aan te randen,
Die, als een Zeuxis, dong na d'eer der Schilder kroon,
En op Apelles koets doorrende 't woeſt der landen,
En ſleepten 't Ever-zwijn, geheel verwoedt, ten toon.

Helaas! te vroeg heeft ons dien braven geeſt begeven,
In 't opgaan van zijn tijdt, in 't bloeyenſt' van zijn lent.
Zijn naam zal, 't ſpijt de doodt, in Amſtel eeuwig leven;
Zo lang God Phœbus kar het ſcheep-rijk Y' berent.
Voldoet uw laatſte plicht, Apelles zuigelingen,
Omgordt zijn waerdig hooft met kranſſen van lauw'rier,
En wilt, tot zijner eer, gewijde vaerzen zingen,
Zo ſtookt gy hem na waerd een onuitbluſlik vier.

Overleden in Februario,
in 't Jaar 1658.

OP DE

Ontijdige Doodt van den geeſtrijken Poët en Schilder PIETER DES RUELLES.

TEtwijl den Amſtel vaſt weêrgalmt op 't getrabbel
Der paerden, diens gebrieſch en rammelend geknabbel,
Op 't leuterend gebit, tot in de wolkken dringt,
Verſcheen dat naar gedrocht, dat ſtadig is omringt
Met zuchten en geklag, met jammer en met ſteenen,
Met ſchrik, met koorts, met peſt, en al te droevig weenen;
En duizent plagen meer; maar zo behendig dat

Haar niet een menſch en zag. Hier, ſprak ze, ſtaat de Stadt,
Die gantſch Italien tart door 't puik der Konſtenaren:
Hier zijn wy op de baan, waar langs ik ben gevaren
Met mijn gezwinde koets, toen noch de Winter-vorſt,
Door zijn geſtrenge kou, de bronnen had geſchorſt
Met glinzerend kriſtal. Toen, zeg ik, toen den hemel,
Door ſneeuw en damp bezwalkt, herſchepten 't zoet gewemel
Van Floras luſt-prieël in een kil-yzig dal.
't Geheugt u allen wel wat donderende val
Dien braven *Paulo* gaf, toen hem mijn zeinze quetſte
In zijn geeſtrijkke borſt; maar 't geen mijn hand toen ſchetſte,
Met een geylijmde ſchicht, als in 't verſchiet en klijn,
Wordt dezen dag vergroot. De Zoons zoon van Jupijn
Zal nu mijn doelwit zijn, waar op ik ſtraks zal mikken.
Heur heir dat ſtond verbaaſt. Hoe! ſprak ze, zult gy ſchrikken,
Om dat mijn moord-luſt nu 't heeft op *Ruel* verzien?

't Is

't Is van de Goôn beſtemt; hy kan het niet ontvliên.
Mit ſtapt het helſch gedrogt, al levend', van 'er wagen,
En liet zich, door 'er ſtoet, tot in de kamer dragen,
Daar dezen Pronk-Poët en Schilder lag gereet,
Om 't uiterſt' door te ſtaan. Zy trof hem; maar tot leet
Van al wie Amſteldam houdt in 'er kreits beſloten.
Wel aan dan, wie gy zijt, beroemde Konſt-genoten,
Betreur *Ruelles* lijk, nu is het treurens tijdt:
Betoon nu dat gy zijt den tweeden Mander quijt,
Die door zijn gauwe geeſt een dubb'le konſt kon vinden.
En gy, mijn Zang-goddin, die zulk een *D*ichter minde,
Spoeid u naar Daphne toe, en haalt van haar een krans,
Die zijn roem-waerdig hooft verciert met dubb'le glans:
Voeg u dan op zijn graf, zo zal geen tijdt noch jaren
Zijn naam, zijn roem noch loſ met hem in 't graf doen varen.

Overleden in April, in't Iaar 1658.

Vraag aan al de Werelt.

DAar liſt de vierſchaar ſpandt, en daar bedrog en haat
De rechter-bank bekleedt, gelijk den breeden raadt,
Daar een verduivelt menſch bekleedt de plaats als Koning,
Daar zucht tot eigen-baat verſchopt de ſtaf en kroning,
Daar 't opperſte gezach der Vorſten Majeſteit
Geſcheurt is als een rag, en in de windt verſpreit,
Daar al wat eerlijk was gedoemt is en verbannen,
Is dat geen moord-ſpelonk en ſchuil-hoek der Tirannen?

GETROUWEN MINNAAR.

NA dat ik door de Minne-godt,
Gelijk als een Adoon,
Genooten had het zoet genot
Van Venus in 'er Troon,
Diens gunſt my zo veel Nectar ſchonk,
Zo dat ik nauwlix kon
Haar doen beſcheit de laatſte dronk,
Vermits de Slaap-god ſon
Een damp die my de ziel beving,
En gunden 't lichaam ruſt,
Terwijl de ziel zich wijden ging,

Door droom, in d'eerſte luſt.
'k Ontwaak, en had my uitgeruſt,
Toen my Aurora riep,
Daar d'heug'nis van de oude luſt
Weêr nieuwe luſten ſchiep.
Ik naak' en groet haar met ontzag,
Die my, gelijk een zon,
In 't opgaan van een nieuwe dag,
Op nieuws weêr overwon.
'k Ombels, en kus, en blus mijn luſt,
Tot dat Latonas zoon
Zich gaf in Thetis ſchoot te ruſt;
Diaan quam op 'er Troon.
Toen opend', ach! de nijdt 'er poel,
Die ſtaag bezwangert is
Met ſchrik, met wraak, en helſeh gewoel,

En nare duiſternis,
En baard een gruwlik monſter-dier,
Veel ſlimmer als een draak:
't Welk voor mijn oogen ſcheen als vier,
En ſteurd' al mijn vermaak.
Zy, die zich hiel vernoegt met my,
Wierd, van verbaaſtheit, bleek:
En my bevingeen razerny,
Die voor geen monſter week,
Tot midd'lerwijl een Nimphje quam
Op Venus galdery,
En my 't opzet van wraak benam,
En brocht my daar men bly
Op harp en zoete ſnaren zong,
Met duizent Godd'likheên.
De ſpijt, die my 't gehoor ontwrong,

En luiſterd' na geen reên,
Tot dat mijn zon, die, door 'er licht,
Der Goden glans verrijkt,
Ontlaſt verſcheen voor mijn gezicht:
Goôn! dat ze niet en wijkt
Van liefd', verplicht aan eer en trouw,
Of anders, als Oreſt
Met bloedt bekladt, ik ſpeelen zou
Een razend' ſpel op 't leſt:
Of zo de nijdt zich weêr verſtout,
En nieuwe monſters ſchept,
Waar door me my mijn vreugt onthoudt.
Zo is't al afgeklept,

Dat ik gelijk een Tyger-dier,
Of los-gebrooke dolle ſtier,

Zal

Zal ſling'ren moedig op hem aan,
Om 't yſlik monſter te verſlaan.

TOON:

O! Kers-nacht, ſchoonder dan, &c.

MYn ziel, laat alle droefheit varen,
Huwt zangen aan de klank van ſnaren,
Om zo de blonde Schuim-goddin,
De queekſter van uw lukkig minnen,
Een Goden lof-zang te beginnen,
Tot dankbaarheit van weder-min.

2. Terwijl de Min-god, op den drempel
Van zijn Vrouw Moeders gulde Tempel,
Gereet ſtaat met een wierook-vat,
Bekranſt met rozen en lauwrieren,
Om een verwinnaars feeſt te vieren,
Hoe zeer Diana pruilt en prat.
3. God Hymens fakkels zijn ontſteken,
Ze doen de dikke wolkken breken,
En lichten Juno van 'er Troon.
Ey! zie, hoe heerlik dat ze dalen;
Wie kan de glans van zulke ſtralen
Verdragen? ô gy Minne-goôn!
4. Ik zal; maar hoe! wat 's dit, mijn ziele?
Zult gy voor vreemde Goden knielen,
Die niet zijn dan een yd'le waan,
En in de open lucht verdwijnen,

Wanneer een ſterker glans komt ſchijnen?
Waar voor de zon moet onder gaan.
5. Neen, ſtel u vaerdig om te loven
Een God, een Schepper die van boven
Tot in den diepſten afgront ziet,
Die is de oorzaak van uw minne,
Die brogt te weeg dat ziel en zinne
Van twee, nu een, verſchelen niet.
6. Kniel dan met veel eerbiedigheden,
En offer wierook van gebeden
Voor 't heilig Altaar van zijn Naam,
Zo zal zijn zegen nederdalen,
En ons vereende twee beſtralen
Met vreugde zoet en aangenaam.

TOON:

Ik heb zo menig pint en kan, &c.

HOe kan de Gotſche Leeuw,
*D*ie eer den Adelaar,
Ten ſpijt van Room en Parthen,
*D*eê duiken eeuwlop eeuw,
En dwong de vlugge maar
*D*en Tyber-boort te tarten,
Nu ruſten in zijn graf,
Terwijl zijn gulde Troon,

Zijn

Zijn goude ſcepter-ſtaf,
En pareltijke kroon, *bis.*

2. Een Kaligul' gebied,
Zo verr' van eer en trouw
Als Phœbus daagt van 't weſten,
Die eer vrywillig liet
Een Amazoonſche vrouw
Den Dwingeland ten beſten.
Geveynſde Nero vals,
Zeg op, waar zat uw haat,
Toe gy, manmoedig, als
Een dapper kloek zoldaat, *bis.*

3. Uw vyands beukelaar
Doorploegden met uw zwaart,
Gelijk een Alexander?
Hoe koomt gy, in een jaar,

Dus zeer van deugt ontaart,
Bloetgierige Meander,
Dat gy de Vorſten hoont,
Gelijk als den Maraan
Wel eer zijn aart betoont
Heeft aan den Indiaan? *bis.*

4. Voelt gy niet dat Jupijn
Alreê zijn blikzem ſpand
Om u den kop te kneuzen?
Amak zal tuige zijn,
Daar't heiloos bloedt het landt,
Als 't lauwe bloedt der Reuzen,
Bedompelt en bekladt:
En maakt het dorre ſtrandt
Met bloedt en tranen nat,
Uw ſchelmery ten ſchand. *bis.*

5. Ver-

5. Vertrouwt gy 't wankel luk,
Dat licht 'er hielen wendt,
Zo zijt gy, Zweed, bedroogen:
Want zy brengt onder 't juk
Diez' eerſt Verwinnaars kend,
Gevoerd op zegen-bogen.
Dat bleek aan Hannibal,
Aan Cæzar en Pompé:
Gy volgt het droevig tal;
Of duik, en bid om vreê. *bis.*

TOON; *Iets moet ik u, Laura, vragen, &c.*

PAn, onlangs beluſt tot ſpeelen,
Gaat een aardig deuntje queelen,

Onder 't nieu-geknopte groen;
Maar de guure Noorde-winden
Hem, al ſnuyvend' door de linden,
Overgroote kouw aan doen.

2. Hy vaart echter voort met ſpeelen,
't Schijnt 't en kan hem niet verveelen,
Hoe onſtuymig dat 'et waayt,
Tot hy, na een lange poze,
Zat, gelijk bykans vervroze,
Gantſch verknuffelt en verdraayt.

3. Hy, om zich weder te verwarmen,
Blaaſt zijn handen, beukt zijn armen,
Loopt nu hier, en dan weer daar;
Schud zijn ooren, krult zijn ſtaertje,
Even als Sint Joris paertje,
Tot hy wiert het vuur gewaar.

4. Pan van vreugde dapper lachte,
Loopt voort, zonder lang te wachten,
Na het blakend' Eliment,
Dat doenmaals eerſt was geſchapen;
Pan die blijft 'er opſtaan gapen:
Want hy was het niet gewent.

5. O! wat ſchept hy al genuchten
In dit vuurtje. zie wat kluchten!
Maar het warmen ſtaat hem duur.
Hy, om zich ter deeg te warmen,
Vat het vuur met beid' zijn armen;
Zeker, het bequam hem zuur.

6. Hy riep moort, en neep zijn oogen;
O! gantſch bloedt, ik ben bedrogen,
Wel, de Droëli, wat is dit?
Dat zo zoet was in 't aanſchouwen,

Is zo quaat om vaſt te houwen :
Want my 't lijf vol blaren zit.

7. Even gaat het met die gene,
Die met al 'er zinnen menen
Dat de min is zuikker zoet;
Maar als zy de brand gevoelen,
Die niet licht is om te koelen,
Roepen ze niet Pan : O roet!

KLORIS *Schim-verſchijnt.*

CElinde, ha! ze ſlaapt. hoe, is 'er ruſt bevonden
In uw ontaart gemoedt? ziet wie hier uit den gronde

Des

Des afgrondts opwaarts komt, niet als ik plag voorheen,
Toen ik, gelijk een zon, u in de oogen ſcheen,
Verheerlikt door de glans van uw aanminnig lonkken;
Maar ſpierloos, naar en doods, en d'oogen ingezonkken
Vertoonen elk een poel, gevult met helſche brand.
Ontwaak! ontwaak, Celind'! ontwaak, ay! zie de handt
Uws Herders, die zo vaak uw teed're boezem drukte,
Gewapend met een toorts, die hy Megeer ontrukte,
In Plutos zwavel-poel, ontzinnig door de pijn.
Mijn lippen, die zo vaak het flonkkerend robijn
Van uwe lieve mond, al vleyende, genaakte,
Toen ik, door zuiv're min, in uwe weêr-liefd' blaakte,
Die druipen van 't vergift, dat ik vry willig zoop,
Toen 't uitgetreurt gezicht de laatſte traan ontdroop,
Als tuige van het eind van mijn rampzalig leven.
Wat minnaar zal zich nu voortaan tot ruſt begeven,

Schoon hy door weêr-liefds trouw wel vaſt verzekert is,
Terwijl geen eed noch trouw, noch ziels verbintenis,
In 't aanzien van de Goôn gezwooren, kunnen hechten?
Hoe dikmaals, ſtraffe vrouw, heb ik noch moeten vechten,
En ſtormen nacht en dagh met nieuw afkeerigheit,
Na dat gy, met uw mondt, my vaſt had toegezeit,
Dat ik voor eeuwig zou uw weder-min genieten.
Kon de geheugenis u dan zo ras ontſchieten
Van zulk een duur verbondt, vrywillig aangegaan?
Deez' klaver-rijke beemd, deez' water-vliet, deez' laan,
Uw hut en ruſt-plaats, ach! die zidderen en lillen;
De telgen van 't geboomt' en bladeren die trillen
Van angſt, nu 'k dus verſchijn, ter plaats daar ik zo vaak
Met u genoten heb het allerzoetſt vermaak,
En zwom, als in een zee, van hondert duizent weelden,
Daar onz' gewenſchte vreugt gewenſchte welluſt teelde,

Ter

Ter plaats daar gy zo vaaak de zuiv're minne-gloedt,
Van mijn ontſteken ziel, zo dartel hebt gevoedt
In uw geſtrekten arm, met duizent duizent kuſſen ?
Wat nijd'ge duivel, zeg, deê zulk een vlamme bluſſen,
Niet van een kriele brandt, maar van een zuiv're min,
Die in uw ziele ſcheen te blaken ? Herderin,
Hoe mach het u van 't hert ? wat had ik u miſdreven,
Dat gy 't verbondt verbrak, zelfs door uw hand geſchreven,
Als of geheugenis van liefde, eer en trouw
U t'zaam ontvlogen was ? 'k Eiſch wraak, ha ! ſtraffe vrouw,
Van mijn rampzaal'ge doodt, ſchoon ik my zelfs vermoorde
In wreetheit, die ſchaften my 't vergift. De woorden
Van liefd', my toegezeidt voor eeuwig en altijdt,
Te ſchielijk my ontrukt, die hebben my, ô ſpijt !
Den weg gebaant na 't hol vol gruwlikheit en vreze.
Is 't moog'lik ! kan Celind hier dus geruſt in wezen ?

Daar u den hemel dreigt met wee, en ſtraf op ſtraf.
Gy denkt miſſchien, 't is wel, mijn Kloris leit in 't Graf,
Hy zal mijn heiloos doen de aard niet kundig maken;
Maar ſtadig zal de hel mijn droeve ziel wêer braken,
Om, als ze heden doet, te ſpoken voor uw bedt.
De doodt die heeft 'er ſchicht, de wraak 'er zwaert gewet,
Om, als 't den hemel wil, uw valſche min te ſtraffen.
Ay! hoor, Celinde, hoor den helſchen Drie-kop blaffen.
Hy roept me. Ik moet gaan, vermits Apollo rijſt.
Speurt vry mijn ſchaduw na, die u de wegen wijſt,
Daar gy, ô Herderin! eer lang my na zult ſtappen.
Wee! wee! ô wee! ik daal, langs ſcharpe keizel-trappen,
Tot in 't verduivelt rijk, vol zielen, angſt en pijn;
Maar, zijt voordacht, mijn ſchim zal haaſt weêr by u zijn.

TOON

O! Kersnacht, ſchoonder dan, &c.

IK ben een Koning in gedachten,
Nu durf ik Cæzars Troon verachten,
Nu acht ik Crezus ſcharten niet:
Hoewel ik ben maar een gevangen,
Die eeuwig in een boey blijft hangen,
Waar van mijn ziel geen uitkomſt ziet.

2. Al waar't dat my wierd aangeboden
Den Scepter-ſtaf van 't hooft der Goden,

Om

Om zo te heerſchen als Jupijn,
Ik zou al 't groots gebiedt verachten.
'k Wil liever in Rozanas machten,
Zo lang ik leef, gevangen zijn.
3. Toen ik in boeyens wierd geſlagen,
Gaf 't lot my reden om te klagen:
Want die my boeide wiſt het niet,
Hoewel het ſtar-licht van 'er oogen,
Met meêr als menſchelik vermogen,
Iets anders aan mijn wezen ziet.
4. Maar nu kan zy getuige geven,
Dat ik, gelijk de Phœnix, leve,
Die, ſchoon hy, door de vlam, verteert,
Wordt weder, door de vlam, herboren:
Dies, of hy leeft of gaat verlooren,
Noch wordt de vlam van hem geëert.

LIZANDER aan CALISTA.

GEdachten, tza! wel op! gy zijt het maar alleen
Die ik heb tot mijn wil; ja gy en anders geen
Zult weten, wat mijn ziel voor eeuwig heeft beſlooten.
'k Ben door 't geval, zo 't ſchijnt, van alle hoop verſloten:
Vermits de Min-godt my heeft, aan een rots, gehecht,
Daar mijn benauwde ziel met u mijn zinnen vecht,
En twiſt, op welk een wijz' ik weder los zal komen:
Doch't is niet mogelijk, dies heb ik voorgenomen,
(Ay, mijn gedachten, hoor!) ten ſpijt van nijdt en pijn,
Te blijven die ik ben, en eeuwig die te zijn,

Al

Al waar 't ſchoon dat de poel en ziedend heete baren,
Die deze klip omgord, quam zo veel ſpook te baren
Als oit in Phlegeton of Stygis is gezien,
Ik ben gezint niet u haar dapper weêr te biên,
En nimmer, 't gaat hoe 't gaat, van deze zin te wijken.
Ik zal uw Velt-heer zijn; gy moet my niet bezwijken
Gedachten, neen, ô neen! maar blijft me trouwlik by:
Toont dat gy lijden kent; weeſt, als 't moet wezen, bly,
Schoon dat een iever-koorts mijn ziele heeft bezeten.
Bedwing uw tong en oog, dat niemandt komt te weten
Dat gy zo vierig mindt, als die uw ziel gebiedt.
Zuft niet of gy in 't minſt van haar geen gunſt geniet:
Want gy hebt noch geen recht om haar iet af te vragen:
Dies, bid ik u, ziet toe, wilt u voorzichtig dragen,
Op dat Caliſta my niet ſtraft met ongena.
Stapt, onder ſchijn van vrindt, Leanders ſtappen na.

Ver-

Vervult de zee, en aard, en hemel, door uw klachten,
Wanneer gy zijt alleen. O naar en donk're nachten!
Wat zijt gy aangenaam voor een angſtvallig hert,
Wanneer een bange borſt door u ontledigt werdt,
Van zuchten ingekropt, en afgemat door 't treuren,
Dan opent, trouwe min, twee kriſtallijne deuren,
En ſtort, op zulk een windt, een brakke regen uit.
Ha my! Caliſta lief, quam u het droef geluit
Ter ooren, dat mijn mondt uit haar beſturven lippen,
In 't eenigſt van de nacht, om uwent wil laat ſlippen,
Gy zoud, veel meêr als nu, getuigen wie ik ben,
Wat liefd' mijn hert bezit. Mijn Engel, ach! ik ken
Voor u mijn herte-pijn nu langer niet verzwijgen,
Al zou mijn trouwe min tot een vergelding krijgen
Uw doodelijke haat, in plaats van uwe gunſt.
Ik ben te veer vervoert door liefdens tover-kunſt,

En moet, zo lang ik leef, uw trouwe minnaar blijven.
Nooit moet mijn vlugge handt de minſte letter ſchrijven:
Dat nooit het helder licht, van 's hemelſch trans gedaalt,
Indien ik trouwloos min, mijn teer gezicht beſtraalt.
Nooit moet ik, na mijn doodt, de eeuw'ge ruſt genieten,
Zo mijn getrouwe liefd' my immer zal verdrieten.
Gedenkt nu, ha! Caliſt', wie dat Lizander is,
En welk een liefd' hy draagt. Een eeuw'ge duiſternis
Zal eer het ſterre-licht doen warren door malkander,
Eer ik van zin verkeer. 'k Blijf eeuwig uw Lizander.

TOON:

T O O N:

Vaar wel verheven Troon, &c.

ADieu mijn huis en ſtal,
En gy mijn ſchaapjes al,
'k Zal u niet langer hoeden:
Neen, neen, mijn ſchaapjes! neen,
Uw herder zal alleen
Zijn drůk met tranen voeden:

2.

En zoekken over al,
In boſch, op berg en dal,

't Schaap dat ik heb verlooren ;
Maar 't Schaapje dat ik meen,
Dat is mijn Carileen,
Mijn lief, mijn uitverkooren.

3.

Vind ik 'er nimmer weêr,
Zo zal ik nimmermeer
Deez' klav're beemd betreeden :
Zo ik haar miſſen moet,
Verlaat ik vee en goedt,
En zoek 'er dan beneeden.

Op de E. Heer, mijn Heer

LAMBERTUS REINST,

Hooft-Officier en Raadt der Stadt Amſterdam.

BEſchermer van Godts Recht, tot trooſt van alle vromen,
Gy die, tot Borgers heil, een heil'ge Vierſchaar ſpandt;
En 't zwaert, 't geen godloos bloet doet langs de aarde ſtromē
Van die moortdadig zijn, voert in uw rechter-handt,
Gelijk als Cippus kloek. De nijdt duikt willig onder.
Markurus temt zijn rot, nu gy ter Vierſchaar treedt.
De Moetwil zwigt voor u, als Typhon voor de donder.
De Deugt bloeit nu in vreê, en voelt geen herten-leet.

De tweedracht houd zich ſtil, nu d'eer van Katoos zonen,
Gelijk een Argus, waakt voor Amſtels Borgery.
Lang leef *Lambertus Reinſt*, en al die Amſtels troonen
Met zorg en moeit' betreên. God ſpaar de Stadt en 't Y.

Op de E. Heer, mijn Heer

IOAN HUIDEKOPER,

RIDDER,

Schepen der Stadt Amſterdam.

ZO zag men Tizo eer zijn Vaders ſtappen volgen
Op 't Roomſche Kapitool, als gy op 't Duitſche doet.

Op

Opgaande morgen-zon, wat wangunſt, hoe verbolgen,
Die uw ſtraalrijke glans niet vallen möet te voet,
En wenſchen dat gy moogt, als Neſtor, lange leven?
Op dat me namaals u, op Amſtels marm're Troon,
Gelijk m' uw Vader ziet de Borg'ren wetten geven.
O! ſlonkerend' juweel aan Amſtels wapen-kroon,
Wat zijn w' al eer en dienſt aan uw Heer Vader ſchuldig,
Vermits zijn trouwe zorg onz' Borger-recht bewaakt?
Schoon hem het ruſten paſt, noch waakt hy gants zorgvuldig,
Tot dat de Zoon allengs zijn zetel-plaats genaakt.
Zo ſlaat de Deugt 'er merk in haar nakomelingen.
Zo ſchept de Zoon zijn glans uit 's Vaders helder licht.
Zo zegent God de ſtam van zülke Edellingen;
Mits hy van handt tot handt, door haar, onz' vryheit ſticht.

OP DE TRAANTJES
Van den Heer
PIETER CORNELISZ HOOFT,
Droſt van Muyden.

TOON *Het daget uit den Ooſten, &c.*

VErmogen dan de traantjes
Zo veel by vrouw of maagt,
Zo wil ik eeuwig ſchreyen:
Want het mijn ziel behaagt,
Zo wil ik eeuwig ſchreyen, eeuwig ſchreyen.

Weent

Weent dan, verliefde oogen,
En ſtort een tranen-vliet:
Geen tranen die verdrogen,
Als gy ze neder giet,
Geen tranen die verdrogen, Die verdrogen.

Want al de brakke dropjes,
Als 't mijn gezicht ontvalt,
Dat worden gouwe knopjes,
Waar meê Vrouw Venus bralt,
Dat worden gouwe knopjes, Gouwe knopjes.

Die aan 'er huldzel blinkken,
Als ſtarren aan 'er Troon.
Wanneer ze komt te drinkken
De Nectar by de Goôn,
Wanneer ze komt te drinkken, Komt te drinkken,

Zit al den rey verſlagen,
En weet niet welk een glans
Zo heerlik op komt dagen
Uit Venus rooze-krans,
Zo heerlik op komt dagen, Op komt dagen.

Maar als de zoete Venis
De oorzaak haar verklaart,
Zo weet ik dat 'er geen is,
Of wenſchen met de aard,
Zo weet ik dat 'er geen is, Dat 'er geen is,

Haar Troonen graag te ruilen,
Om dat 'er zulk een kracht
In teed're traantjes ſchuilen,
Meer als in Goden macht,
In teed're traantjes ſchuilen, Traantjes ſchuilen.

Ver-

Vertroofte Droefheit.

VOogt van Hemel en van Aarde,
Schepper, die het al gebiedt,
Die het al en al doorziet,
Majeſteit van grooter waerde.

Gy doorziet het hert en nieren
Van de menſchen klein en groot,
Gy die 't leven en de doodt,
Naar uw wille, kunt beſtieren.

Gy, die door uw vlugge tolkken,

't Geen zo diep in 't duiſter leit,
Komt t'ondekken door de tijdt,
Die 't vertoont aan alle volkken.

U erken ik voor een Koning,
Die het recht voor 't onrecht voert,
Die de nijdt haar lippen ſnoert,
En verbandt in Plutos woning.

Daar van kan ik tuige geven,
Die, als een bezwalkte zon,
Geen meerſchijnzel geven kon,
Door de wolkken overdreven.

Want de hel met al haar ſpoken
Had mijn droeve ziel bezet;

Wijl de wraak 'er moord-priem wet,
Word 'er wreet geweldt gebroken.

In het bloeyenſt' van mijn jaren
Scheen de ruſt-vergete nijdt
Al heur gal en gift, uit ſpijt,
Op een hoop by een te garen,

Om my in een poel te delven
Van verachting, ſchand en ſmaat;
Maar dit monſter, boos en quaat,
Sleep een moord-priem voor haar zelven.

Al mijn haters, die my haten,
Hebben elk om 't meeſt gelacht,
Om dat elk voor allen dacht

Dat mijn God my had verlaten,

Om dat my 't geluk der aarde
My als nors en tegen was,
Ik uit ieders wezen las,
Dat mijn ramp 'er vreugde baarde.

Niet om dat ik, als de fielen,
Ieder heb veracht, beſpot,
Maar om dat ik wel voor Godt,
Niet voor d'Afgoôn, neêr wou knielen.

Maar nu, na 't gedurig breken
Van veel rampen heen en weêr,
Heeft de aller Heeren Heer
My het hooft weêr op doen ſteken.

En de tranen van mijn oogen,
Door zijn ſterkke hand, gewiſt,
Even als de zon de miſt
Van de aarde trekt om hooge.

Al mijn haters zijn verſlagen,
Al de blaffers zwijgen nu,
Al de lacchers zitten ſchuw,
Die van ſpijt 'er hert doorknagen.

Ach! wie bleef 'er oit verlegen,
Die met een oprecht gemoedt
Viel zijn Godt en Heer te voet?
Die heeft altijdt trooſt verkregen.

Dies ik kniel voor u, ô Heere!

Als mijn opperſte gezag;
Gunn' dat uwen dienaar mag,
Na uw wil, zijn doen regeeren.

SLUIT VAERS.

Dit kan d'Onreed'likheit zeer zwarelik gelooven;
Maar let, dat bid ik u, met aandacht op de zaak:
Wie heden onder is, raakt morgen licht weêr boven.
Zo draayt het wankel-rat. Gods Woord ſtrekt my een baak.

ISABEL en URBAAN.

URBAAN.

MEjuffer, wilt uw gunſt aan deez' bedroefde toonen,
Die om een aelmoes bidt: den hemel zal 't, ô Schoone!
Indien gy hem wat geeft, u loonen na waerdy.

ISABEL.

Ik geef geen Bedelaars; gaat vry dees deur voor-by.

URBAAN.

Ay Juffer! waarom niet?

ISABEL.

Wil ik my gunſtig tonen,
Ik doe het aan die geen die hier ter ſtede woonen
Met vrouw en kinderen, en daar ik zeker weet
Dat d'aelmoes, die ik doe, ter degen is beſteet.

URBAAN.

Ach! waarom niet aan my? aan my, die hier voor dezen
By vrouw en kinderen woonachtig plag te wezen.
Me-Juffer, dat gy 't wiſt wat honger dat ik hadt,
Wat armoed dat ik leê, gy zoud van al uw ſchat,
Die gy in weeld' bezit, my wel een weinig geven.
Helaas! zy kend my niet. Ach! al mijn leden beven,
Nu ik voor oogen zie het voorbeelt van de deugt,
Die my zo dikmaals heeft genoemt haar hoogſte vreugt,
Nu 't oogmerk van 'er haat. Hoe kan een menſch vervremen!
Deez' Juffe, kent my niet.

ISABEL.

Wat zit gy hier te temen?
Rijs op; gaat hier van daan.

URBAAN.

Is deze ſtraat en ſteen,

Zeg,

Zeg onbarmhertig menſch, niet ieder menſch gemeen?
Miſgunt gy my tot ruſt, van mijn vermoeide leden,
Deez' plaats, daar vaak een hondt zich neêrleit op dees ſtede?
De aard' wordt my ontzeit, als of een Bedelaar
Veel ſlimmer als een hondt of vuile rekel waar:
Nochtans zijn wy voor God zo waerdig als een Koning.
Gy meent miſſchien, Juffrouw, dat u, door deez' vertoning,
Een Bedelaar verſchijnt, door bedel-zucht gewent
Te zoeken dus zijn koſt. Neen, denk het niet: ik ken 't,
Ik ben een armen man, berooit en ſlecht van kleden.
Gy zijt de eerſte noch van wie ik heb gebeden:
En heb ik zulks gedaan, de noodt die dwingt m' 'er toe,
Vergeeft me zo ik u door 't bidden iets miſdoe.

ISABEL.

'k Schep in deez' Bedelaar zijn reden groot behagen:
Hy is heel wel ter taal. 'k Moet hem een weinig vragen:

Wie zijt gy ? waar van daan ?

URBAAN.

Een borger dezer Stadt,
Daar ik, gelijk als gy, wel eer mijn woonſteê hadt :
Hier heb ik d'eerſte maal mijn moeders borſt gezogen ,
Hier heeft haar zorge my trouwhertig opgetogen
Gelijk een moeder hoordt : En vraagt gy wie ik ben ?
Een ſpiegel van Gods wraak, waar in men lezen ken
Hoe Godt den zondaar ſtraft voor zijn moetwill'ge zonden.
Een Paris, die, wel eer met Enone verbonden ,
Om een uitheemſche ſchoont' haar zoet gezelſchap liet ,
Een overdroevig menſch, die nu zijn dagen ziet
Verandert, door de wraak, in naar en donk're nachten.
Hier ziet gy een Tantaal, die heden moet verſmachten ,
In 't by zijn van het geen daar hy na haakt en dorſt :
Een die men d'aard ontzeit, daar ik wel eer de borſt ,

Van

Van deugt en eerbaarheit, genoot om op te ruſten;
Maar toen 't bedrog, in liefdens ſchijn, my tot 'er luſten,
Door haar Cirene-zang, te ſchandig heeft getroont,
Heeft d'achterdocht terſtondt de eerbaarheit vertoont:
Hoe ik 'er gunſt verſtiet, en hoe ik, met verlangen,
Bleef aan de lippen van een valſche ſpookſter hangen,
Waar uit ik helſch vergift voor zoete Nectar zoog.
d'Oprechte Trouw, vergramt, om dat ik haar bedroog,
Nam, om verbrooken trouw op 't allerwreetſt te ſtraffen,
De wapens in de handt, die haar Godts Recht verſchaffen:
Toen moeſt ik voor die geen, die ik wel eer geboodt,
Angſtvallig vrezen. En, van eer en faam ontbloot,
Dus wierd ik onder 't puin van mijn gebouw begraven,
En door een kriele brandt berooſt van ruſt en have.
Nu weet gy wie ik ben; zeg op, zijt gy voldaan?

ISABEL.

Gy doet, na dat ik hoor, u zelfs deez' armoê aan.

URBAAN.

Maar weet dat in deez' borſt veel meer berouwen ſteken
Als hairen op mijn hooft; mijn zuchten is het teken
Van mijn verſlagen geeſt, tot boete van mijn zond'.
Ach! of ik eens gena by God en menſchen vond,
'k Zou tonen dat ik was die, die ik was voor dezen,
Eer dat ik was die 'k ben, of onlangs plag te wezen.

ISABEL.

Wanneer den menſch de ſtraf gevoelt, die 't quaat-doen werkt,
Dan wordt altijdt beloft tot goedt te doen verſterkt;
Maar zelden komt men 't na. De miſdaat nauw vergeven
Aan die geen die miſdeê, volgt vaak het oude leven
Gelijk hy voormaals plag. En gy, die hier bekent

Dat

Dat gy de oorzaak zijt van alle uw elendt :
Alwaar gy dit verhaalt zal ieder u verſtoten.

URBAAN.

Indien barmhertigheit is uit het hert geſloten
Van een daar ik op hoop, zo is 't my even veel
Of my den menſch verſtoot. De werelt in 't geheel,
Met al 'er heerlikheit, en kan my niet vermaken,
Zo ik het rechte wit, daar ik na doel, niet rake :
Geen praal-gewaat, geen kroon, geen koninklijke ſtaf,
Zou mijn vermaak aandoen, ik koos veel liever 't graf.

ISABEL.

Is 't dan zo moeyelik om tot uw wit te komen ?

URBAAN.

Heel licht, zo d'eerſte liefd' de laatſte haat kan tomen.

ISABEL.

De tijdt die dempt de haat, wanneer 't gehaat gemoedt

Van 't quade leven keert, en dempt het quaadt met goedt.

URBAAN.

Me-juffer, was dat waar, dat had ik wel te wenſchen.

ISABEL.

Men zoent Gods toren wel, 'k laat ſtaan dan van de menſchen.

URBAAN.

Geveinſde, ach! hoe veer leit u de tong van 't hert:
Wiſt gy wie dat ik ben.

ISABEL.

Wat zegt gy?

URBAAN.

Dat ik werdt
Geprangt van hoop en vrees: wie of den ſtrijdt zal winnen!

ISABEL.

Wel hoe! wat duizeling bedwelmt daar mijn zinnen?
Welk een verandering voel ik door al mijn leên!
Zou dit Urbaan wel zijn? ik merk 't aan al zijn reên.

Hy is 't, ô ja! hy is 't; hoe zal ik my nu dragen?
Hem zeggen dat ik ben bewogen door zijn klagen?
Neen; veinzen, tot ik weet of een oprecht gemoedt,
Dat van de miſdaat walgt, hem hier verſchijnen doet.
Na dat ik merken kan, zo is uw druk inwendig,
Veel grooter als men meent; hoe komt gy dus elendig?
Ik bid verhaalt my eens de oorzaak al te maal
Waarom dat gy dus zwerft.

URBAAN.

Ik ſchrikke voor 't verhaal,
Om door 't verhalen u mijn miſdaat te vertoogen.

ISABEL.

Gemaakten Bedelaar, heeft ſchaamt' zo veel vermogen
Noch in uw hert geplaatſt?

URBAAN.

Wie waant gy dat ik ben?

ISABEL.

Of meent gy, Deugeniet, dat ik u niet en ken?
Hoe derſt gy, ſnode Guit, verſchijnen voor mijn oogen?

URBAAN.

Ach! Iſabel, zwijgt ſtil, ik bid u, hebt meedogen;
Ik kom, door noot gedreſt, vermits 't geweten knaagt,
U bidden om gena. Ik word, helaas! geplaagt
Door beulen in 't gemoedt, van mijn voorleden zonden.
Ach! dat mijn trooſt by u, mijn Engel, wierd gevonden.
't Recht wees my wel van u, maar brak nochtans geen trouw.
Wat recht kan tegen ons, zo gy, mijn Engel, wou
Vergeven al mijn doen, en in genaad' ontfangen?
Mijn Engel, zie Urbaan, gedoot-verft op de wangen.
Weêrroep uw vonnis, lief! ik weet mijn zondig doen.
Ik bid noch eens, gena! Ay! laat ik, met een zoen,
Genaken uwe mondt, zo zal ik, door het kuſſen

En

En tranen die ik ſtort, uw hete wraak uitbluſſen,
En breken zo het hert, dat, als een herde ſteen,
Zich niet bewegen laat door tranen noch gebeên.

ISABEL.

Toen gy, als man en voogt, by my uw plaats bekleede,
Wat heb ik, in die tijdt, al ſmaadt van u geleden?
Wat leed ik, toen ter tijdt, al lijdeloos verdriet?
Wat badt ik menigmaal, maar 't bidden holp my niet?
Gy waart, gelijk een beeldt van marmer, voor mijn klagen.
Gy had in 't quaat-doen luſt; ik in de wraak behagen.

URBAAN.

Vergeeft gy dan niet meer die geen die u miſdeedt?
Heeft dan de wraak in u zo ſtrengen wet geſmeedt,
Die, al wat menſchlik was, heeft uit uw hert getogen?
Ach! was dien grooten Godt, diens al-beziende
Door ons gedachten zien, ha! ſtraffe Habel,

Zo vaerdig tot de wraak als gy, ay! zeg wat hel,
Wat nare gruwel-poel, wat grondeloze gronden,
Vol van elend en ſchrik, waar groot genoeg bevonden
Tot werk-tuig van zijn wraak, zo zijn rechtvaerdigheit
De vierſchaar ſpannen wou? maar d'eeuw'ge Majeſteit,
Die 't alles met een wenk kan buigen, doen of breken,
En is zo vaerdig niet om onz' miſdaat te wreken,
Schoon dat hy dubbel recht om ons te ſtraffen heeft.
Terwijl dien grooten Godt, daar all's voor bukt en beeft,
Elk door zich zelven leert, hoe dat men zal vergeven
Die geen die ons miſdoen, wilt gy dan wederſtreven,
Van menſchlikheit vervreemt, zijn wil? zo bid ik denkt,
Dat gy door deze daat u eigen zelven krenkt:
Want als gy bidt, dat hy uw ſchulden wil vergeven
Als gy uw ſchuldenaars, zo bid en maant gy even
Hem tot gelijke ſtraf, indien gy niet vergeeft:

Als

Als gy doet aan die geen die u vertoorent heeft.

ISABEL.

Met welk een ſchoonen ſchijn van reden kan den dezen
Zijn zaak bepleiten. Ha! men zou medogent wezen
Met een ontaarden menſch, zo veer van ſchaamt' en eer
Als 't Ooſten leit van 't Weſt? neen, nu noch nimmermeer.

URBAAN.

Zal dan een trouw gemoedt, om dat het heeft geſtrompelt
In een verkeerden weg, voor eeuwig zijn gedompelt
In zulk een diepen kuil, daar 't nimmer uit kan treên?
Ach! kan ik dan geen vrouw bewegen door gebeên.

ISABEL.

Ik barſt by-na van ſpijt, wie ik van trouw hoor ſpreken,
Ontrouwſte die 'er leeft, waar is uw trouw gebleken?
Ofnoemt gy dit uw trouw, toen gy uw trouw verbrak?
Toen uw verteenigt huis tweeſpaltig kreeg een krak?

Dat

Dat hier en daar een ſtuk is in de windt gevlogen ;
O ! eer-vergeten menſch, gaat daatlik uit mijn oogen.

URBAAN.

Ach ! lief, ik noem u lief, ten aanzien gy wel eer
My hebt uw lief genoemt, verwijt my doch geen meer
Mijn miſdaat, die my rout ; waar wilt gy dat ik vluchte ?
Heb ik niet lang genoeg in eenzaamheit gaan zuchten ?
Heb ik niet ſtraf genoeg voor mijn miſdaat geleên,
Dat ik in twee jaar lang mijn huis niet heb betreên,
En u, mijn Vrouw, gemilt, en mijn twee lieve kind'ren,
En al wat ik bezat ? ey ! wilt mijn druk vermind'ren.
Omhelſt my eer ik ſterf, en in mijn droefheit ſmoor.
Blijft gy noch even wreet, en krijg ik geen gehoor ?
Is 't mooglik dat een vrouw zo grooten haat kan dragen ?

ISABEL.

Is 't mooglik dat een man zijn vrouwe zo kan plagen.

URBAAN.

Noemt gy u noch mijn vrouw? zeg, ben ik noch uw man?
Zo toont een vrouwen hert, en neemt wy weder an.

ISABEL.

Al even eens als gy een mannen hert betoonde,
Toen gy by hoeren meer als by uw huisvrouw woonde.

URBAAN.

Dat zal niet meer geſchiên, ik haat haar vuil bejag,
Ik ſchrikke voor 'er doen; dat gy mijn hert eens zag,
Gy zoud 'er anders geen dan u, mijn lief, in vinden.

ISABEL.

Meent gy de hoeren niet, die gy voor dezen minde?
Ik looſ voor vaſt van ja, gy doolt in uwe praat,
Gy zegt het recht verkeert, 't is beſt dat gy weer gaat
Van daar gy heden quaamt; hier is geen trooſt te wachten.

URBAAN.

Ha! ſtraffe Iſabel, terwijl ik, door mijn klachten,
By u niet winnen kan, zo, bid ik, leer aan my,
Dat gy ook vallen kondt; 'k was eer, zo wel als gy,
Van ieder een geacht, maar nu van elk verſtoten;
Maar aldermeeſt van u, van wie 'k eer heb genooten
De allerzoetſte vreugt die ik ter werelt weet.
't Is waar, ik heb gedwaalt; maar 't is my hertlik leet.
Hoewel mijn naberouw uw haat niet kan verzachten,
Den hemel, hoopik, zal, bewogen door mijn klachten,
Schoon dat gy my verſtoot, aan my zijn byſtant biên.
Ik zweer u, Iſabel, gy zult my niet meer zien
Als bedelaar gekleedt, en voor u neêrgebogen,
't Is my zo nodig niet; ik quam u onder d'oogen,
Alleen om dat mijn hert ſtaag om uw af-zijn zucht:
Mijn kleeding was aldus, om niet te zijn berucht,

Zo noch uw dolle haat tot my waarts bleef ontſteken,
Gelijk ik nu bevind. Is zo de liefd' geweken?
Is zo de heugenis van ons voorleden zoet,
Als had z' 'er noit geweeſt, gerukt uit uw gemoedt?
't Heugt Iſabel niet meer, hoe zy aan deze lippen,
Gehecht gelijk een klis, liet duizent zuchjes ſlippen,
Als tuigen van de brandt die 't hert bezeten hadt.
't Heugt Iſabel niet meer hoe ik 'er hadt gevat,
Toen ik, de eerſte maal, in wit yvore banden
Van uwe armen, ach! en poezelige handen,
Schier ademloos bezweem, verwonnen door de liefd'.
Heeft zulken zoetigheit u 't hert niet meer doorgrieft,
Dat gy, nu dat ik heb berouw van mijn miſdaden,
Uw haat niet bluſſen kondt door 't water van genade?
Zo zeg ik dat geen vrouw, hoe hevig dat ze mindt,
Haar hert, gelijk 'er tong, aan ware liefde bindt.

Een wel gegronde liefd' komt altijdt weder boven,
Al lag ze door de haat ſchier in 'er as bedoven:
Dat vind ik aan mijn zelfs. Ik zweer u, Iſabel,
Schoon dat gy my veracht, ik min u evenwel,
En zal, ten ſpijt uw haat, u al mijn leven minnen:
Zo ik maar deze beê mag op uw wreetheit winnen,
Dat gy mijn kinderen niet om haar vader haat.

ISABEL.

O God! mijn hert dat barſt.

URBAAN.

Vaar wel, den hemel laat
U nimmermeer het leet, 't geen ik nu ly, beproeven.
Noch eens vaar wel, mijn lief, 'k zal nu niet langer toeven,
Mijn Iſabel.

ISABEL.

Urbaan?

't Welk ieder ſterven doet, door vreze van te ſterven:
Het rollend' pekel-ſchuim, en golven al te maal,
Verdubb'len ſtorm op ſtorm, en roepen op hun taal
Niet anders dan de doodt: de doodt zal u vertrooſten.
Die keert zijn oog na 't Weſt, den dezen weêr na 't Ooſten,
Daar hy niet anders ziet als vuur en dikke lucht.
Een ander na de zee, diens gruwelik gerucht
En holle diepte toont de droeve treur-tooneelen,
Daar ieder 't laatſte deel zijns treur-ſpels op zal ſpelen.
Zo iemandt, by geval, 't oog op de Schipper ſlaat,
Daar ziet men hoe de doodt alreê geſchildert ſtaat
Op zijn verbleekt gezicht, en boodſchapt hem het ſterven:
Ach! riep hy, 't is gedaan, hier valt geen maſten kerven,
Hier helpt geen helpen meer; valt uwen Godt te voet;
Laat drijven zo als 't wil, nu dat m' 'er blijven moet.
Maar wie kan zich als dan, tot boet te doen, begeven,

Daar zo veel levens ſterft, en zo veel doden leven,
Daar u het ſchor geluit van zee en windt verdooft,
En daar de wanhoop u gantſch van 't verſtandt berooft.
Doch eindelik de zee die ſtelt zich tot bedaren,
Den hemel wil, zo 't ſchijnt, deez' twee gebroeders ſparen.
(Maar tot een tweeden ſtorm en gruwelijker val,
Waar van mijn pen hier na, met ſchrik, vermelden zal.)
De angſt, de bleke vrees, de doodt, met haar geſpuize,
Terwijl de zee bedaart, beginnen te verhuizen,
Verzelſchapt met een rey van menig droeve zucht:
De nacht die volgt 'er ſpoor, terwijl Auroor de lucht
Van ſchaduwen ontbloot, en 't matte volk van vreze;
Een ieder acht zich zelfs als van de doodt verrezen,
Terwijl de ſtorm en nacht gelijk verdwenen is.
Maar, ach! rampzalig volk, indien ik niet en mis,
Zo wordt, met dezen dag, uw onluk eerſt geboren;

Het noot-lot heeft uw kiel een droeven val gezwooren,
Hoewel gy door de zee en winden zijt verſchoont:
Ziet wat zich, met den dag, omtrent uw ſchip vertoont,
Een moedig oorlogs-ſchip, vol woedende Barbaren.
Wat ſtelt gy, broeders, uw gemoeden tot bedaren,
Terwijl men, op een nieuw, uw ſcheeps-volk kermen hoort;
Een dol roofgierig rot beklimt vol moedt uw boort.
Hier is geen uitvlucht meer: want gy zijt al gevangen.
Leſeer en Bartulyn, gedoot verſt op de wangen,
Die ſtaan gelijk verzuft, en ſpreken niet een woordt,
Schoon dat men hun vervoert van 't een in 't ander boort.
Hun Adelik gemoedt, te moedig om te klagen,
Schijnt zulk een donder-ſlag gewillig te verdragen;
Maar met een diep gepeins om 't lieve Vaderlandt,
Daar hun het ſlinks geval voor eeuwig van verbandt,
En, laas! van Ridders haar maakt tot geboeide ſlaven.

Veel nutter had de zee, ô Helden! u begraven,
Toen gy op 't uiterſt waart in haar onpeilb're ſchoot:
Want uwe ſlaverny zal einden met uw doodt;
Maar, ach! met zulk een doodt, dat 't beter nooit gebooren
U beide had geweeſt, als zo te gaan verlooren.
Men voert u na de reê, al waar gy landen zult:
Gy zijt wel ſlaven; maar uw boeyens zijn vergult:
In wiens vermomde glans geſchakelt zijn d'elenden,
Die met een droevig eind uw leven zullen enden.

LEFEER
EN
BARTULYN.

VOOR-REDEN.

Lieſhebbers, wie ghy zijt, leend, bid ik, hier uw ooren
Na 't bloedig oor-banket, dat ik u ſtel te vooren:
'k Ben heden niet gezint, door glans van rijmery,
De zoete Thalia te trekken op mijn zy,
Om een Olimpia of hemel te vertoonen,

Maar eer een nare hel, daar niet dan gruw'len woonen.
't Is hier in d'Tyre eeuw; Zaturnus Rijk heeft uit;
Aſtrea is gevlucht; 't verduivelt naar geluit,
Des Tartars ruwe kuil, doet hier de aarde dav'ren.
De dochters van de nacht die komen opwaarts klav'ren
Door een geſplitſte vlam; haar toortzen, doof van glans,
Met blauw vergift beſchorſt, getuigen dat de krans
Om haar vervloekte kruin, van ſlangen dicht geweven,
Aan ons niet anders zal als wee en tranen geven:
Of zo 'er eenig menſch, door Perzeus herſchept
In ongevoelik ſteen, geen oog noch lippen rept
Om dees vervloekte daat, zo zal ik, door de tranen
En 't bloedt van Heer Lefeer, hem tot meedogen manen.

LEFEER en BARTULYN.

Leſ. HOe zijt gy dus verblijdt?
Bart. Om dat den Vorſt het geldt,
Te weten ons rantzoen, nu is ter handt geſtelt:
Nu, hoop ik, zullen wy haaſt weêr in Vrankrijk komen.
Mijn hert ſpringt op van vreugt, ik kan my nauw betomen;
'k Was by dees Turken lang dit ſlaaffche leven moe.
Bart. Noemt gy dit leven ſlaafs?
Leſ. Zijn wy geen ſlaven?
Bart. Hoe,
Zijn wy hier niet gezien by d'Adeldom en Grooten?
Gaan wy niet aan den dis als eigen bondt-genooten?
Heeft ons den Baſſa niet van eerſten aan bemindt,

Hoewel wy vreemden zijn, gelijk zijn eigen kind?
Hebt gy uw leven wel een band of boey gedragen?
Wat ſlaven zijn wy dan? ik ſchep veel meer behagen
Te blijven in den dienſt van Zelims Halve-maan,
Als by den Lely-heer. Wilt gy? gy moogt wel gaan.

Lef. Verlangt gy dan niet meer na vader en na moeder?
Zijt gy 't hier noch niet moê? waar wil dit heen, mijn broeder?

Bart. O neen! mijn Vaderlant, noch geen van mijn geſlacht,
Noch vader, noch zy zelfs, die my ter werelt bracht,
Zal my uit dit geweſt te rugge-waert doen komen.

Lef. Hoe! boert gy Heer?

Bart. O neen: want ik heb voorgenomen
(Dat gy my wel verſtaat,) te ſterven hier te landt;
Deez' plaats is my te lief.

Lef. Dit ſchijnt een vreemt verſtant!

Ik

Ik moet na d'oorzaak eens van dit ſijn voorneem vragen.
Maar, Broeder, 'k loof gy moet tot iemand liefde dragen,
En dat gy daarom zijt te blijven hier gezint?

Bart. Dat hebt gy wel geraân.

Lef. Wie is 't die gy bemint?

Bart. 't Is die, die door 'er ſchoont' verdooft de gulde luiſter
Van Phœbus heldre glans: 't is die de nacht, hoe duiſter
En donkker dat ze is, alleen door haar gezicht
Veel meer, of als Diaan, of al 't geſtarrent licht.
't Is die, die 'k eindelik haar hart-verherde zinnen
Heb, door gebeên gemeukt, bewogen weêr te minnen.

Lef. Gy maalt 'er ſchoont' wel af van die, die gy bemindt;
Maar noemt my doch haar naam.

Bart. Het is des Baſſas Kindt.

Lef. Ik loof gy razend zijt.

Bart. Gy ſpreekt als zonder oordeel.

Lef. En gy, na uw gemoet, die't ſlimſte duit tot voordeel,
Wat kondt gy doch van haar verhoopen in het end'?
Bart. Genezing voor mijn quaal, en trooſt voor mijn elend'.
Lef. Genezing voor uw quaal, ô! veer-verdoolde zinnen;
Wie zag zijn leven ooit een ongelijker minnen?
Mijn broeder Bartulyn, zeg, wat vertroоſtinge kan
U geven deze vrouw, die u noch my tot man,
Schoon 't beid' uw wille waar, zou nimmer mogen krijgen,
Vermits wy Kriſten zijn?
Bart. Gy raads-man, wilt vry zwijgen,
Uw raden gelt 'er niet, wy zijn te vaſt verpandt,
En aan elkaar geboeit.
Lef. O duldeloze ſchandt!
En aan elkaar geboeit!
Bart. Verbonden vaſt met eeden.
Lef. Gy ondertrouwt met haar!

Bart.

Bart. Ja, dies weeſt voortaan te vreden.
Lef. Gy Bruigom van Ramilt, den grooten Baſſas Kindt!
Bart. Ik heb 't u eens gezeit.
Lef. Hoe zijt gy dus ontzint?
Waar holt gy minnaar heen, heel buiten 't ſpoor van reden?
Gy Bruigom van Ramilt!
Bart. Ja ik.
Lef. Zeg, zijt gy al beſneden?
Bart. Gy drijft de ſpot met my; maar, by de Goôn, ik zweer
Dat ik beſneden ben, ik ben geen Kriſten meêr.
Lef. Dat wil den hemel hoên. Mijn ooren, kont gy 't horen!
Wat ondeugt zou de deugt dus in mijn broeder ſmooren?
Wat helſche razerny heeft u de ziel vervoert?
Maar hoe! mijn broeder veinſt, zijn reden zijn maar boert',
Hy is op loosheit uit, hy doet het om te weten
Hoe ik my houden zou, of hy zich had vergeten.

Neen,

Neen, broeder, denkt dat niet, dat uwen broeder zou
Zo ſnoden laſter-ſtuk gedogen om een vrouw,
Of ik en waar de naam van uwen broêr niet waerdig.
Heeft u de Minne-godt geblindt, mijn handt is vaerdig,
Door Godes hand geſterkt, te trekken van 't gezicht
Den ſchemer-lichten doek van Venus dartel Wicht,
Waar onder zo veel gals en ſchijn-gunſt leit verborgen.

Bart. Waar of gy u meê moeit? wilt voor u zelven zorgen.
Voor my, ik ben gezint te blijven die ik ben,
Of ſterven, zo ik die, die 'k ben, niet blijven ken.

Lef. Helaas! gy ſlacht den Vorſt, in d'yzre kouw geſloten,
En door het ſlinks geval van zijne troon geſtoten,
Wanneer hy, door den ſlaap, geniet een weinig ruſt,
Door 't ſpokent droom-bedrog zich op zijn troon verluſt,
Gelijk hy voormaals plag zijn landen te gebieden,
't Welk hem het edel bloedt doet in de ad'ren zieden,

Door

Door ydle waan verrukt, gelijk een felle leeuw,
Zijn leden kort in een, om, met verwoedt geſchreeuw
En zabel in de vuiſt, zijn vyand aan te randen;
Maar als hy wakker word, gevoelt hy zich met ſchande
Van hem een ſlaaf te zijn, die hy te knellen dacht.
Gy die al even eens, al ſlapend', droomt en tracht
Na zulk een bitter zoet, dat u de ziel zal moorden.
Ontwaakt dan, Bartulyn, eer u de ſtrenge koorden,
Van Godts rechtvaerde wraak, neêr-trekken in een dal,
Daar't knagend' naberouw u eeuwig plagen zal.
Ha! zoud gy, om een vrouw, u zelven dus vergeten?
Gy, die een Kriſten zijt, veel beter hoord te weten:
Al waar't des Keizers kindt, en dat gy Zelims zoon
Kond worden door de trouw, om na zijn doodt de Kroon
Van dit verduivelt Rijk op uwên kruin t'ontfangen,
Noch hoord gy zulks t'onrvliên, als't gift van adderſlangen:

Want

Want hy die kroonen ſchept, en gulde ſcepters geeft,
Hy, die de Voogt-heer is van alles wat 'er leeft,
En lijd niet dat men hem op zulk een wijs beſpotte.
Ach! ach ontzinnig menſch! ha, zot van alle zotten!
Bart. Ik zweer u, laffen bloedt, by Zelims Halve-maan,
Ja zelfs by Mahomet, en by den Alcoraan,
Dat gy die reden zult in uwen boezem kroppen,
Of anders zal ik u de laſter-mondt doen ſtoppen:
Weet dat ik niet meer ben dien zelfden Bartulyn,
Die in het Frans geweſt uw broeder plag te zijn:
'k Ben nu een Baſſas zoon van 't machtig Barbaryen;
Zijn Dochter is mijn Bruidt. 'k En wil noch zal niet lyen
Dat gy ter een'ger tijdt van uwe Wet meer repr.
'k Ben een beſneden Turk. 't Geluk heeft my herſchept
En hoger opgevoert; mijn ſtar die is aan 't rijzen;
Ik hou u voor mijn ſlaaf, dies wilt my eer bewijzen,

Eer

Eer mijn opgaande zon u met haar ſtralen veldt.
Lef. Wat Duivel, zegt my doch, heeft u in zijn geweldt?
Wat voor een blinde zucht doet u de tong dus ryen,
Dat gy dus ydel raaſt, ik wil noch zal niet lyen
Dat gy ter een'ger tijdt van uwe Wet meer rept?
Verloochent gy dan Godt, die g' eens beleden hebt?
Geen eens, maar duizentmaal, ja zo veel duizentmale:
Dien Godt, die Nimrots volk, door zo veel mengel-talen,
Gelijk voorvluchtig dreef van Babels metzel-werk:
Dien Godt, die Pharos heir, gewapent, kloek en ſterk,
In rood' kriſtalle vocht, met eenen ſlag deê zinkken:
Dien Godt, die Zodoma dien bitt'ren drank deê drinkken
Van 't gloeyend' zolpher-vuur, ontſteken door zijn kragt.
Bedenkt met wie gy ſpot, wat Heer dat gy veragt,
Wat Godt dat gy verzaakt; ô! hebt gy oog en ooren,
Gedacht en wetenſchap op eenen tijdt verlooren?

't Moet

't Moet zijn, vermits gy blindt, of ziende niet en ziet,
't Geen daagliks door de kracht van zulk een God geſchiet.
Rukt weêr uw geeſten t'zaam, en ſtiert ze na den hemel,
Doorloopt het blauwe veldt, let op het hel gewemel
Van 't flonkkerent geſtarnt, daar na op zon en maan,
En ziet hoe z' op haar beurt te ruſt en opwaarts gaan:
Let hoe de gulde zon, met zijn verhitte ſtralen,
Het parlemoere nat, gantſch brak, kan opwaarts halen:
't Welk namaals weder druipt by zoete druppels neêr.
Ziet hoe den hemel pronkt, en voort met buyig weêr
Vertoont een dikke lucht, vervult met donder-ſlagen.
Van daar daalt nederwaarts, doorloopt de dichte hagen,
In boſch, op berg en dal, al 't geene dat 'er leeft,
Al 't geen de aard betreedt, al wat op wieken zweeft,
Zal van zijn wonder-doen getuige konnen geven:
Of zo uw geeſt van daar noch verder wordt gedreven,

Ver-

Verlaat het vaſte landt, doorwroet Neptunus Rijk,
Daar zal het ſchobbig vee, malkander ongelijk
Van wezen en van aart, zijn wonder u vermelden:
Ja, al wat hy, volmaakt, van niet in wezen ſtelde,
Schoon 't zelver niet en weet, verbreidt zijn Scheppers lof:
En gy, ontaarden menſch, derft hier, in 't heiloos Hof,
Een Hoofze Vrou ten dienſt, dien ſterken God verzweren,
Die met een enkkel oog het alles kan regeeren,
En oogmerk neemt op al het menſchelik geſlacht.
Wat liſtige Circen heeft u hier toe gebragt,
Dat gy 'er ſtappen volgt in een Afgoden Tempel?
Geen Tempel, maar een kot, al waar men met een ſtempel
Van Godes laſtering, van bloet-ſchandt en verraat,
Het duivels eigen merk in ieders herte ſlaat.
Bart. Hou op! verrader, zwijgt! ſpreekt van mijn liefmet beven,
Eer dat deez' gladde dolk wordt door uw borſt gedreven,

Op dat ik met uw bloedt, op deze marm're vloer,
Haar waerdigheit beſchrijf. De eden, die ik zwoer
Aan mijn beminde *B*ruidt, die hou ik onbezweken,
En gy, noch droes, noch hel, zult my die doen verbreken.
Lef. Vloekwaerde *B*artulyn, wat ſchelm-ſtuk neemt gy voor!
Hoe zal dees gruwl-daat het Kriſtenrijk in 't oor,
Gelijk een donder-ſlag, aan alle kanten dringen!
My dunkt ik zie alreê de wreede Duivels dingen
Om 't hevigſt na uw ziel; het is noch tijdt, laat af.
Vreeſt gy de menſchen niet? vreeſt gy geen aardſche ſtraf?
Zo buig ten minſten u voor Godts geſtrenge tooren,
Die zich al brullende van zijnen Troon laat hooren,
En rukt de Donder t'zaam van 't Weſten tot het Ooſt,
Die niet eer ruſten zal voor dat gy zijt gerooſt,
Geſchrookt in 't vliegend vuur van ſcherpe blixem-ſtralen,
Die zijn rechtvaerde wraak zal op uw kop doen dalen,

Al

Al eer gy met Ramilt het bruilofts-bedt betreedt.
Of zo zijn tay gedult een wijl de wraak vergeet,
Tot dat gy, als Icaar, op nagebootſte vleug'len,
Zult zweven in uw weeld, uw zinnen zult ontteug'len,
Door ſtaatzucht opgevult, in uwe bruilofts-zaal:
Dan zal dien ſterken Godt de yd'le zege-praal,
Van uw onlijdlik feeſt, aan duizent ſtarden ſcheuren;
't Muzijk en maat-gezang met wraak en wee verſteuren,
En maken 't gantſche Hof een voor-beeldt van uw graf:
Dan zal de razerny, uw minzucht tot een ſtraf,
Door wanhoop aangevoert, een wreede Gier verſchaffen
In uw vervloekte borſt, om eeuwig u te ſtraffen.

Barr. Uw woorden treffen my gelijk een ſcherpe ſchicht,
Ze dringen my door 't hert; maar denkt niet, bozewicht,
Dat ik, om uw geblaf, Ramilta zal verlaten;
'k Ben voor uw reden doof. Laat my den hemel haten:

Dat uwen God vry komt, en pletter my tot gruis.
Mijn ziel ...
Lef. Och! broeder, zwijg; ik hoor alreê 't gedruis
Van hem, die op een koets van wolken komt gevaren,
Verzelt met donder, vuur, en zo veel Engle-ſcharen,
Die hy zijn wil tot ſtraf en wraak-luſt doet verſtaan:
Zijn wreek-boog is al reê, hy mikt, hy leit al aan:
Waak op mijn broeder, of gy zult ter hellen dalen.
Bart. Gy razende, tza! voort, verlaat dees Hoofze zalen,
En geef u onder 't juk van dienſtb're ſlaverny;
Vlie voor mijn tooren wech; wijk voor mijn razerny;
Flux, berg u door de vlucht; komt nimmer voor mijn ogen,
Als met eerbiedigheit, als ſlaafs en neêrgebogen:
Want gy na deze tijdt der ſlaven ſlaaf zult zijn.
Vertoeft gy noch? 't is wel. Tarquinus en Zarbijn,
Gy dienaars, wachters, hou; kom, wilt den dezen binden,
Hy

Hy ſteekt my naar her hert, hy laſtert mijn beminde,
Hy ſcheld op Zelims Hof, op Wet en Alcoraan.
Waar na vertoeft gy noch? kom, grijpt dien booswigt aan;
Hy is mijn broeder niet, maar uit een hoer gebooren.
Leſ. Mijn Schepper, kont gy dan deez' gruwelwoorden horen
Van dezen laſteraar, die u in 't aanzicht vliegt?
Gy dienaar houdt uw ruſt, ik zweer, dien ſchellem liegt,
En tracht door nijdigheit zijn broeder te vermoorden.
Bart. Men luiſtert nu geen meer naar uw vergifte woorden:
Ga, preekt nu lang genoeg in een bezwalkte myn,
O ſonderaardſche kuil, daar zal uw woon-plaats zijn,
Tot dat ik met mijn Bruit ben in den echt getreden,
Dan zult g' uw loon ontfaan.
Leſ. Waar toe zo lang? ha, wrede!
Koom doot me hier terſtondt, zo word uw wraak voldaan.
Bart. 'k Zal op een and're wijs met u ten danſze gaan;

Maar wacht, 't is noch geen tijdt.

Lef. Mijn Godt! kondt gy dit lyen?
Is uw gedult zo groot?

Bart. Hy zal u wel bevryen,
En redden uit mijn handt; hebt gy maar goeden moedt.

Lef. Wat broeder heeft 'er ooit zo op zijn broêr gewoedt?

Bart. Ik zal dan d'eerſte zijn. Voort, brengt hem weg zoldaté.

Lef. O monſter! ô Tyran!

Bart. Dit ſchelden kan niet baten.

VErſchuil u, ay! al-ziende zon,
Beſtraal niet meer de aard,
Verberg uw glans in Thetis bron,
Dees moord-kuil is niet waardt
Dat gy uw held're ſtralen
Laat op 'er daken dalen;

Her-

Herſchept nu een drie-dubb'le nacht,
Als in Alcides eeuw,
Terwijl een lam, uit Frans geſlacht,
Nu in een Turkſche leeuw
Herſchapen, derft verachten
Een God, zo ſterk in krachten:
En, ach! met opgeblazentheit,
Dorſt na zijn broeders bloedt,
Om dat hy hem de waarheit zeit,
Hoe Godt zijn wreek-vuur doet
Op zulke menſchen dalen,
Die dus al willens dwalen
Van 't ſpoor der rechte billikheit,
En knielen voor 't altaar,
Met moord en ſchennis ingeweid,
En als een huichelaar,

Ten dienſt der Hoofſche vrouwen,
Verloochnen eer en trouwe:
O meer dan waerd gevloekte min,
Wat onheil baart gy niet!
Als gy de jeugt, te dom van zin,
Die na geen afkomſt ziet,
Dus buiten ſpoor doet loopen:
Die ziel en lijf verkoopen
Om een Zemiriamus blank,
Geciert met krullent hair,
Te ſtrelen weinig nachten lang,
Die hen voor 't moord-altaar,
Gelijk een offer, leyen:
Wanneer ze met 'er beye
In 't hevigſt van 'er luſten zijn,
Dan ſpeelt 't bedrog haar rol,

En ſchenkt 'er bitter zoet fenijn,
By gantſche kroeſſen vol,
Waar door z' in 't zuizebollen
Uit haar liefs armen rollen,
In 't nare Stix vol gruwlikheit,
Daar hen voor eeuwig is
Het vuur van Godes wraak bereit,
Daar zy, te laat! maar wis
Gevoelen dan de krachten
Van God, die z' eerſt verachten.
Zo zuipt nu Bartulyn 't vergift
Daar hy aan barſten zal,
En door een hete minne-drift
Werkt zelfs zijn eigen val,
Door 't moorden van zijn Broeder.
O Tyger! veel verwoeder

Dan Romas wrede Moeder-beul,
De ſtacy is al reê:
U naakt een trouw-dag zonder heul,
Daar niet als herten-wee
En droefheit op zal volgen.
Den afgrondt, gantſch verbolgen,
Die ſteets van gruw'len zwanger gaat,
Baard nu, door vuur en damp,
Een ſpook, dat zich ter neder ſlaat;
Daar hun vergifte lamp,
Voor Hymens toorts, zal blaken,
Om, eer gy komt te naken
Het lang-gewenſchte bruilofts-bedt,
Uw goddeloze ziel,
Noch met uw broeders bloedt beſmet,
Te drijven na de kiel,

Die

Die u door Stygis baren
Ten afgrond in zal varen.

TOON: *Schoonſte Nimphje van het Woudt.*

DOen het Marcelein, vol liſt,
Was gemiſt,
Om de ſchoone Ariane
In den Tempel van Diaan
Te verraên,
Zoekt zijn weg door 't bloedt te banen

Van Melinte, die 'er mindt,
En zijn vrindt
Pallamedis, haren broeder:

Want

Want zijn godt-vergete luſt,
Ongebluſt,
Wierd hoe langer hoe verwoeder.

Dies hy, door des Keizers raadt,
Obſtinaat,
Doet een groote brandt ontſteken
In het huis van Maximo,
Om alzo
Zich aan Ariaan te wreken.

Maar zo dra de felle vlam
Hoger quam,
Tot in 't opperſt van de daken,
Scheen de bange maagt van ſchrik,
't Oogenblik,

Haar

Haar benaude ziel te braken.

Maar Melinte trooſt 'er weêr,
Zeid : ik zweer
U, mijn Engel, te bevrijden,
Of te ſterven duizent doôn,
Zo de Goôn
Willen dat wy 't zullen lijden.

Schoon de vlam deez' uitgang ſtopt
En verkropt,
Door de damp, onz' mond en ooren,
's Hemels ingang voor ons wis
Open is,
Zo wy hier elendig ſmooren.

Met

Met den degen in de handt,
Door de brandt,
En Ariane in zijn armen,
Vlucht hy moedig onvertzaagt,
Om de maagt
Voor de vlamme te beſchermen.

Maar een wonder vreemde ſlag
Komt hem, ach!
Als een donder in de ooren:
Want de ſchenders op de ſtraat,
Door verraat,
Meenden haar in 't bloedt te ſmoren.

Maar Melinte, trouw in min,
Vliegt 'er in,

En verjaagt ze reis op reize.
't Scheen dat Romas grootſte macht,
Op die nacht,
Moeſt voor Ceracuze deizen.

Nero, op het vreemt gerucht,
Neemt de vlucht,
Laat zijn Marzelein verlegen;
Die toen, door Melintes handt,
Voor de brandt,
Heeft gerechte loon verkregen:

Want hy hem, na 't lang gevecht,
Moedig hecht
Aan de punt van zijnen degen.
En daar na de Kapitein

Mar-

Marzelein
Is weer moedig opgeſtegen

Als een duivel, gantſch onzint;
Maar Melint,
Wel vermoeit, maar niet bezweke,
Heeft hem voor de twede maal
't Bloedig ſtaal
Door de wrede borſt geſteken.

Ariane, gantſch verheugt,
Lacht van vreugt;
Maar Melinte, zonder toeven,
Geeft zich met haar op de vlucht,
Eer 't gerucht
Van deez' daad haar mocht bedroeven.

GRAF-SCHRIFT.

HY, die dit Graf-ſchrift voert, leert, al de geen die 't lezen,
Dat niemandt hoger wenſcht, als 't lot hem gaf, te wezen,
Voornamentlik door lieſd' of ſtaat-zucht, die het hert
Ontruſte, dat te voor in ruſt gevonden werdt:
Door lieſd' en ſtaat-zucht beid was hy wel hoog gerezen;
Maar 't was, om dat zijn val daar door zou zwaarder wezen.

GRAF-SCHRIFT,

Op d' Ammiraal

IAN VAN GALEN.

HIer leit hy die, door zweet, door bloet, door wint en baren,
Na 't deigen van de Brit, gelijk hy voormaals plag
Den trotzen Kaſtiljaan t'ontrukken met een ſlag
Al wat de hoop hen gaf, ten hemel is gevaren.

GRAF-SCHRIFT.

HIer leit zy, die de liefd' en trouw droeg in haar oogen;
Maar niet als trouwloosheit en valſch bedrog in 't hert,
Waar

Waar door z'' er menig heeft verleit, verſtrikt, bedroogen:
Doch zo niet als z'' er zelfs wel door bedroogen werdt.

Eenige Spreukken.

I.

GY, die niet anders kent als liſt, bedrog en loosheit,
En daagliks in dien drek, gelijk een varkken, wroet,
Op geilheit afgerecht, en diergelijke boosheit,
Waant dat een ander meê, als gy, ô beeſten! doet.

II.

Al had een trouwloos menſch de Trouw tot mede-makker,
De Waarheit op zijn zijd', hy achten 't noch voor ſchijn,

Mits hy geen trouw en kent, zo wordt 't vertrouwen zwakker,
Ze trouwen niemandt niet om dat ze trouwloos zijn.

III.

Hoe zeer zich Neſſus rept om Dianier te ſchaken,
Al ſtaat Alcides noch ter ander zijd' der vloedt;
Zijn ſchicht hem echter treft, en doet zijn ziel uitbraken;
Ik wenſch 't hen al zo gaat die doen als Neſſus doet.

IV.

Hoe aardig toont zich hier 't bedrog in ſchijn van waarheit!
Hoe vleit de geile Vorſt de Herderin Fauſtyn!
Wat zweert hy eed op eed by Phœbus licht en klaarheit!
Om dat dees Herderin hem zou te wille zijn.

Ha!

Ha! gy verwijſde Prins, mindt gy haar aardigheden?
Zo koopt haar door de trouw, zo kondt gy zonder moeit
Genieten deze vreugt; waar toe al deze eeden?
Maar 't is een geile brandt die in uw boezem gloeit.

Op een Drie-koninks-ſpel.

EEn oude Roffiaan krijgt hier de naam van Koning:
't Is wonder wat men ziet! Hoe zeltzaam valt het lot!
O bloedt! ik lach me ſlap, wat geeſtiger vertooning!
Den Koning en zijn Raadt zijn al te zamen zot:
En die de Zot vertoont lacht om haar zotte kuren;
Maar 't beſte dat 'er is, het Rijk is morgen uit.

Het ſpel is al op 't hoogſt, 't en zal niet lang meer duren;
Roept dan: den Koning drinkt, of ſtinkt, 't is maar een guit.

Een Koning zonder eer, meineedig en lichtvaerdig,
Beziet de gek ter deeg, 't is maar een Koppelaar.
Den Koning en zijn Raadt en zijn geen koe-klau waerdig,
Maar wel haar hoorenen. Loop, ſchrobbers, allegaar.

Een Koning hier in 't ſpel, en t'huis een kale bruyer,
Daar zit men, als een aap, gedooken in een hoek:
Loop, neemt de piek op ſchoft, of wordt een appel-kruyer,
Zo win je licht in 't jaar een rokje met een broek.

Koning, Raden, ſnoert je bakhuis,
Fopt je Zotje niet te veel,
Of hy ſchildert je voor 't kakhuis,
Of op Amſtels Speel-toonneel.

Het

Het zoeken van my zelfs doet my mijn zelfs verliezen,
De hette van mijn vlam doet my het bloedt bevriezen,
De oorzaak van mijn vreugt is d'oorzaak van mijn pijn:
Want ik en ben niet meer die, die ik plag te zijn.

Als ik een ander zie mijn Zonne-wagen mennen,
Dan lijd' ik zwijgende, om dat ik hem in 't rennen
Niet ſtutten kan; maar ik blijf die ik was,
Al ſloeg de blixem my, als Phaëton, tot as.

Mijn Engel, wijl wy zijn voor Godt geheim verbonden,
Miſgunt uw halve ziel de glans uws oogen niet:
Of, zo gy 't hem miſgunt, zo opent gy de wonden,
Waar door men al 't geheim, als in een ſpiegel, ziet.

Dwinglanden, die zo geil dart kuiſche vrouwen ſchenden,
En door uw korte vreugt haar ruſt en vreugde enden,
Al zijn zy weereloos, weet dat die God noch leeft,
Die ieder na zijn doen rechtvaerde ſtraffe geeft.

Een Bytje in de vlucht kreeg laatſt een bloem in 't oog,
Die, door een valſche glans, het keurigſt oog bedroog,
Dies kreeg het luſt om daar haar voedzel uit te zuigen;
Maar niet dan helſch vergift verborg zich in de knop.
O waert-gevloekte bloem, gy luikt uw blaad'ren op;
Maar niet als tot bederf: dat kan dit diertje tuigen.

E I N D E.

LEANDERS
MINNE-DICHTEN,
AAN
ARGENIS.
TWEEDE DEEL.

KLINK-DICHT,

Op den geeſt-rijken Dichter

FREDERIK VERLOO.

LAat Nereus, 't Zuider-nat, met blye golfjens zweven,
Langs 't treurig Muyer-ſlot en 's droeven Amſtels kant;
Haar lang-betreurde *Hooft* rijſt weder in ons landt:
Apol doet in VERLOO Parnaſſus Hooft herleven.

Nooit heeft hy Room' zo hoog, als Amſtels Stadt, verheven:
Gelijk de Fœnix wordt herbooren, even zo
Wordt *Vondels* dicht-rijk brein herbooren in VERLOO,
Daar nooit den Tyber zag een tweede Maro leven.

Vlecht,

Vlecht, Y en Amſtel, dan zijn hooft een lauwre-krans,
Op dat zijn lof nooit welkt ; maar eeuwig mag met glans,
Gelijk een tweede Apol, aan uwe veſten ſchijnen.

Dankt Febus voor zijn gunſt, dat hy, na 's Fenix wijs,
Der Dicht'ren Prins herſchept, tot teken en bewijs
Dat nooit in uwe Stadt de Dicht-kunſt zal verdwijnen.

A. DIRKSZ.

LEAN-

LEANDERS MINNE-DICHTEN, AAN ARGEENIS.

VOOR-RYM,

Op de volmaaktheit van Leanders *Liefde.*

WIe heeft van trouwer lieſd' zijn leven hooren zeggen,
Gelijk Leander door mijn Dichten hier vertoont?

Of.

Of zo 'er iemandt is die 't my kan wederleggen,
Ik bid hem dat hy my noch mijn gedicht verſchoont.

II.

Leander is gezint Argenis liefd' te dragen,
Zo lang het dag-licht in zijn oogen ſtralen zal:
Al wierd zy nimmermeer bewogen door zijn klagen,
Zijn liefd' blijft even trouw, ten ſpijt van 't ſlinks geval.

III.

Al waar't hy nimmermeer haar by-zijn mogt genieten,
Haar beeltnis ſtaat zo diep en vaſt in hert geprent,
Dat de geheugenis hem nimmer zal ontſchieten,
Schoon dat haar leven voor het zijne wierd geënd.

IV.

Noch zweert hy, by zijn ziel, geen ander vrouw te minnen,
Schoon dat hy, door de trouw, een Koning worden kon:

Hy

Hy ſchat 'er waerder als het puik der Koninginnen;
Haar licht is hem zo lief als 't lichten van de zon.

V.

Hy wenſcht dat hem het licht des hemels wordt geweigert,
Hy wenſcht zijn waerde ziel hier, noch hier namaals ruſt,
Indien 'er eenig leedt zijn liefde overſteigert,
Voor dat de doodt de toorts zijns levens heeft gebluſt.

V I.

Maar doch, hy heeft gelijk: want die hy zweert te minnen,
Is zulk een liefd' wel waert, en meerder als gemeen:
Zy draagt, al is 't een Vrouw, een Katoos hert van binnen,
Al draagt ze hier de naam zo zimpel van Argeen.

Wie

VII.

Wie zou, om ſchijn van liefd', zijn waerde ziel verzweeren?
Den Lezer oordeelt nooit een minnaar zo verblindt.
Hier uit kan ieder een door 't lezen kennen leeren,
Wat voor genegentheit Leander in zich vindt.

Zo iemandt weten wil wat glans dat in Argeen is,
Die leert eerſt kennen wat dat ſchoon en ongemeen is.

TOON

O ! ſchoonſte Perzonagie, &c.

ONlangs, als mijn gedachten
Zich poogden om Argenis lof te roemen,
Hoorden ik droeve klachten,
En vaak de naam van mijn Argenis noemen,
De bange taal
Scheen duizentmaal
De droevige geruchten
Kort af te breken,
En bleef in 't midden ſteken
Door al 't zuchten.

O Doch

2.

Doch eindlik doorgedrongen,
Gelijk de zee, door 't bulderende noorde
Op 't onverzienſt beſprongen,
Beklimt de peil van haar gezette boorden,
Zo is de ſtem,
Door bangheits klem
Der zuchten, heen gevlogen,
En valt aan 't ſchelden,
Zo naar, dat boſch en velden
Zich bewogen.

3.

Ik, nieuwsgier om te weten
Wie dat dus klaagt en ſcheld al door malkander,
Rees, daar ik was gezeten,
En kroop, ter ſluip, van d'eene boom tot d'ander:

Toen

Toen zag ik hem,
Van wie de ſtem
De lucht wierdt toegezonden,
't Was Kupidootje,
Dat dertel Minne-goodtje,
Vaſt gebonden.

4.

Zijn blind-doek los gereten,
Zijn boog ontſnaart, en t'eenemaal ontſpannen,
Zijn pijlen wech geſmeten,
Hy in een boey zeer jammerlik gebannen,
Zijn krans van 't hooft,
En toorts gedooft,
En d'ooge neêrgeſlagen;
Maar toen zijn moeder

Hem zag, wierd hy verwoeder
Door 'er vragen

5.

Wie dat hem had gebonden.
Mijn moeder, ach! riep hy, het is Argenis,
Die, door haar zoete vonden
En ſchoone ſchoonheit, wijkt voor geen vrouw-Venus:
Apollos licht
Voor haar gezicht
Zijn glanſſen in moet halen,
En acht haar oogen
Veel ſterker van vermogen
Dan zijn ſtralen.

6.

'k Heb nu geen boog van nooden,
Haar oogen die verſtrekken haar voor ſchichten:

Zy treft en dwingt de Goden,
En boeit 'er herten door haar tover-lichten.
Uw Zeſtus kracht
Wordt niet geacht:
Het wezen van Argenis
Baart veel meêr lonkjes,
En zoeter minne-vonkjes
Als gy Venus.

7.

Zy lacht om menſch en Goden,
En acht hun geen van all' haar minne waerdig:
Dit deê mijn yver noden,
Om haar een ſchicht in 't hert te drukken vaerdig;
Maar moeder, ach!
Toen ik haar zag
Verloor ik al mijn krachten,

En moeſt genade
Of ſtraf, voor mijn miſdaden,
Van haar wachten.

8.

Zy, zonder mededogen,
Ontnam my ſtraks mijn toorts-licht, boog en ſchichten,
De blind-doek van mijn oogen,
En ſprak: hoor toe, baldadigſt aller wichten,
Hier zult gy ſtaan,
Gy zult voortaan
Geen dwinglandy meêr plegen:
Zy is gevloden,
En hielt, ô ſpijt van Goden,
Zo de zege.

9.

Pronk-paerel aller vrouwen,

Kond

Kondt gy de Goôn, die and're dwongen, dwingen?
Wat menſch kan 't ſtaande houwen,
Als gy uw glans komt door hun boezem dringen?
Hoe lukkig zal
Aan hem 't geval
Zich namaals moeten toonen,
Die, ô mijn zoete!
Zijn luſt met u zal boeten
Overſchoone.

't Zal my noch zijn een vreugt dat ik zal hooren zeggen,
Als my de blixem van Argenis neêr zal ſlaan,
't Was van 't geval beſtemt, hy kon dit niet ontleggen:
Want zy, die Goden dwingt, die heeft het hem gedaan.

LEANDER

Op de

GEBOORTE VAN SYN MIN.

O! albeziende Zon, die met uw gulde wagen
Auroras ſtappen volgt, ay! wilt te rugwaert jagen,
Eer dat de felle gloedt, die in mijn boezem blaakt,
Met haar ontoomb'te vlam de taye aſſen raakt
Van uw vergulde koets, of anders zult gy dalen
Eer dat uw vluchtig rot de middag komt te halen:

Of

Of waant gy dat uw vuur is krachtiger als 't mijn'?
Ik zeg u andermaal, gy zult bedrogen zijn:
Want zelfs de helſche brandt kan by mijn brandt niet halen.
De nacht die kan uw gloedt noch voor een wijl bepalen,
Wanneer gy in den ſchoot van Thetis gaat te ruſt;
Maar 't mijn en wordt door nacht, door zee noch vloedt gebluſt:
Geen vliet, hoe ſnel ter drift, die met 'er zilv're ſtroomen,
Al waar 't den Oceaan, mijn blakent vuur kan toomen.
Den Thanais en d'Euphraat, de ſnelle Thermodon,
Zy konnen al te maal gedogen dat de Zon
Op zijn gezette tijdt haar boorden komt genaken;
Maar zo mijn minſte vlam haar ſtranden quam te raken,
Zy zouden al te maal, ja in een oogenblik,
Terſtondt aan 't zieden ſlaan. de Nyl die zou, van ſchrik,
Verplaatzen uit 'er ſteê, door vreze van verdroogen,

Door 't ongemeene vuur, 't welk glinſtert uit mijn oogen:
Een vuur dat my verteert, een vuur dat my bezielt;
Een vuur dat my herſchept, en wederom vernielt.
Een vuur, eerſt voort-gebracht door d'oogen van Argenis,
Die, als een Celia, in alles ongemeen is,
In kuisheit een Lukreets, in wijsheit een Minerf,
In ſchoont' een Zemiraam. Argenis, ach! ik ſterf,
En zonder dat gy 't weet dat ik om u verſmachte.
Rampzaal'ge minnaar! ay! hoop nu een berg van klachten
En zuchten op malkaêr, waar langs gy klav'ren moogt
Tot voor den Elpen-troon, van waar de Min-godt oogt
Op al het wonder doen der min-geboeide ſlaven.
Mijn klachten, tza! wel aan, wilt daarlik opwaarts draven,
En vraagt dien dwingelandt met reden, waarom hy
U heeft verlieven doen op zo een Vrouw, die gy,
Schoon gy een Pelus waart, niet waerdig zijt te minnen

Een

Een vrouw, met recht geſtelt by 't puik der Koninginnen,
Om wie de dapp're Griek de Helleſpontze zee
Met kielen heeft bevloert, en verfde ſtrandt en reê
Met helden bloedt, om Menelaus met die Schoone,
Die om haar af-zijn treurt, als op een nieuw te kroonen?
Zo gy tot antwoordt krijgt dat het zijn wille is,
Zo vraagt hem, of de Goôn met wil 't bederſenis,
Van dees elendige, rampzalig heeft beſlooten?
En vraag...; vertoef: blijf ſtaan: gy wordt om laag geſtoten.
Weerloze, hoe! wilt gy der Goden wil weêrſtaan?
O hemel! raadt my toch, wat dient 'er dan gedaan?
Ik kan die felle vlam niet meer verborgen dragen.
'k Moet ſterven, of Argeen mijn droevig lijden klagen.
Mijn tranen maakt u reê; mijn klachten ſtelt u ſchrap;
Mijn zuchten gy voor uit, doet gy de eerſte ſtap,
Mijn oogen zullen u terſtondt behulpig wezen;

Mijn

Mijn ſidderende tong, al ſtamelend van vreze,
Zal, met de Hoop verzelt, u volgen achter aan.
De Wanhoop, in 't verſchiet, die zal gewapent ſtaan,
Zo gy, mijn oorlogs volk, wordt in den ſtrijdt verſlagen,
Om dan uw Veld-heer ſtraks ten afgrondt in te dragen,
Tot ſtraf dat hy zo ſtout dees anval derft beſtaan.
Hoe ſtout! 'k moet wel, de pijn die dwingt me; val maar aan.
'k Zal ſterven in den ſtrijdt, of zegen mede brengen.
Ikarus, daal, ay! daal, gy zult uw vleugels zengen
Aan zulk een heldre zon; uw wieken zijn van was:
Ik bid u, ziet om laag, wat voor een water-plas,
Van eeuwig naberouw, waar in gy zult verſmooren.
Helaas! mijn hoop, zo dra geſtorven als geboren,
Laat my in zulk een ſtaat als ik te voren was.
Zal ik dan, door de min, verbranden gantſch tot as,
En, als een weêrloos kindt, geen tegenweer bedrijven?
O neen!

O neen! ik weet noch raadt. Wat raadt? ik zal 't haar ſchrij-
ven;
Maar eer dat gy begint, zo roept de Goden aan:
Want zonder Goden hulp en wordt niet groots gedaan.
O Venus! zo gy oit tot deernis zijt bewogen
Door ſmeken en gebeên, zo bid ik ſlaat uw oogen,
Van uw verheven Troon, op dezen Offeraar,
Die u ten offer ſtookt op 't vlak van uw altaar,
Gedwongen door de min, een ongemeenen offer,
Geen rozen varſch geplukt, geen wierook uit het koffer
En ſchat-kiſt van Araab', vermengt met myrthe-blaên,
Maar een ontelbaar tal van zuchten en getraên,
Die elk om 't yverigſt ten hemel opwaarts ſteig'ren,
Op hope dat gy zult aan haar geen byſtandt weig'ren.
Goddin, gy hebt wel eer Pigmalions beeldt bezielt,
Gy hebt wel eer de trots van Spartens pronk vernielt,

En,

En door uw Zeſtus kracht betovert ziel en zinnen,
Dat zy de Trooize Prins voor Griekens Vorſt moeſt minnen.
Gy hebt, door uwe gunſt, d'ondankb're Hippomeen
Doen winnen Atalant, hoewel 't onmooglik ſcheen,
Doet my die zelfde gunſt, terwijl ik aan Argenis
Zal zenden een geſchrift, hoe dat 'er nergens geen is
Die my genezen kan als zy, door wiens gezicht
De min my heeft gewont als met een wrede ſchicht.
Groot-mogende Goddin, ay! leer haar zinnen buigen,
Wanneer mijn ſtomme tolk, mijn Engel, zal betuigen
Hoe ik niet langer kan verbergen in mijn hart
De brandt, die door haar hett' de gloedt van Ætna tart,
Hoe dat nu in het boek ſtaat van 'er wil geſchreven,
Mijn lijden of mijn vreugt, mijn ſterven of mijn leven:
Dat dezen dag zal zijn mijn allerlaatſten dag,
Zo ik de gunſte van haar hert niet winnen mag:

Ik bid u voor het laatſt, hebt deernis met mijn tranen,
Hecht aan mijn ſlaafſche ſchicht verwinnaars zege-vanen.

EERSTE BRIEF,

Aan de volmaakte

ARGENIS.

ME-Juffer,

Terwijl ik verzekert ben, dat uw edelmoedige ziel zo wel met wetenſchap en kennis, als uw volmaakt lichaam, met ſchoonte en bevalligheidt verciert is, dierhalven twijfel ik niet, of U E. *zal deze vrymoedigheidt, die ik genoomen heb, om deze weinig letteren u te behandigen, zoo qualijk niet*

niet nemen, als wel de nÿdt de zelfde zou konnen uitduiden. Zo mÿn ſtaat en needrigheit my van miſdaat quam te beſchuldigen, zo hoop ik echter op genâ, vermits ghy mÿn Rechter, zo ik miſdoe, wezen moet: Te meer, om dat uw ſtraalrÿke oogen zo vol mededogen zÿn, om miſdaden te vergeven, als wel vol achtbaarheit, om die te ſtraffen: Verwonder u dan niet dat mÿn ſprakeloze gezant, die u bevend nadert, al knielend, eerbiedig uw handen kuſt, eer hy, op dees navolgende wÿs, zÿn ſprakeloze mondt opent: Schoone, U E. gelieft te weten, dat die geen, die de eer genieten van u te zien, in't grootſte gevaar ter werelt raken: want die u zien en beminnen, zÿn vermetel, en verwachten, als Icaar, tot ſtraffe van 'er hoogmoedt, in een zee van naberouw te ſmooren: En die u zien, en niet beminnen, zÿn dom, redeloos, en zonder oordeel. Uwe ſchoon- en volmaaktheden zÿn zodanig, dat ze met reden niet konnen of bemindt of niet bemindt worden. Terwÿl ik dan bewogen ben geweeſt in een van deze twee dwalingen te vervallen, heb

heb ik gekozen die geen, die 't meeſt met mijn genegentheit over een quam: Waar van 't my naderhandt onmooglik was mijn zelven af te trekken, ja zo onmooglik, als 't my onmooglik is de geheugenis van uw volmaaktheidt uit mijn gedachten te rukken. Brave Vrouw, neem dan niet qualik dat een, die 't onmooglik was u te zien zonder te beminnen, u, gezien hebbende, bemindt. By aldien dat mijn reukeloosheit ſtraf verdient, weet dat ik veel liever wil u, al ſtervende, beminnen, dan te leven zonder u te beminnen. Maar wat zeg ik? dat ik liever wil. Zulks is niet meêr in mijn macht, terwijl ik gedwongen ben te zijn en te blijven, mijn Schoone, u allerootmoedigſte en minſte

Dienaar

LEANDER.

Schoon dat gy my verbood u nooit te zien offpreken;
Op ſtraffe van uw haat, ik zou gehoorzaam zijn,
't Verbodt en zou de bandt van mijne liefd' niet breken;
Maar 't quijnende gemoedt zou tuigen van de pijn
Die ik van binnen draag. En of men my wou vragen,
Wat d'oorzaak van mijn pijn en droevig quijnen was?
Weet dat ik liever ſtorf, eer ik iemandt zou klagen,
Schoon dat men mijn gebrek uit oog en wezen las.

Op de eerſte Ontmoeting.

NA dat Argenis had Leanders brief ontfangen,
En zelver uit zijn mondt zijn trouwe liefd' verſtaan,
Zo treedt hy moedig toe, en nadert mondt en wangen,
Hoewel Argeen zich vindt hier dapper in belaên.

Hy

Hy velt en dwingt de ſchaamt', na datze was verſchenen
Zo blozend als een roos op 't hagel-wit yvoor,
Als voerman van de deugt te vluchten elders heenen,
Terwijl hy ſtorm op ſtorm vaſt levert aan 't gehoor,
En duizent ſchichten drijft in d'oogen van zijn Engel,
Die door haar oogen eerſt zijn boezem had ontfonkt.
Zy, moê, zoekt adem-tocht, en heeft na 't lang gehengel,
Of eer na 't heet gevecht, hem minnelik belonkt.

Voorneem van

ARGENIS.

LEander tracht al voort Argenis gunſt te winnen;
Maar zy, om eens te zien of hy 'er zo bemint

Gelijk als hy wel zeit, wil hier iets vreemts beginnen.
Op 't aller onverzienſt, als hy zich by 'er vindt,
Zeit hem haar gunſte af, en wil hem zien noch hooren:
Hy ſtaat gelijk een beeldt dat hant noch voeten rept;
Of als een rots, wanneer Neptunus brult van tooren,
Door 't zwalpent pekel-ſchuim, die, in yvoor herſchept,
Na dat het ſchor geluit een weinig was verdreven,
Dat, als een donder-ſlag, hem door de ooren dringt,
Begint hy in 't gezicht weêr allereerſt te leven:
Vermits een tranen-vloedt langs beid' zijn wangen zinkt.
Daar na ontſluit een drom, van ingekropte zuchten,
Zijn mondt, die hem met een zijn knien buigen doen;
Maar zy ontzet 'er niet, en acht zijn doen maar kluchten,
En weigert hem tot trooſt, voor 't allerlaatſt, een zoen.
Hy wil 'er evenwel, ten ſpijt haar trots, beminnen.
Is dit geen trouwe liefd'? zo kan ik 'er geen vinnen.

LEAN-

LEANDER EN ARGENIS.

Arg. LEander,'t ſchijnt gy ſchept vermaak in my te plagen.
Lean. Mijn Engel, zeg, waarom?
Arg. Met my uw min te klagen,
Terwijl gy zeker weet ik u niet helpen kan.
Lean. Gy kondt, indien gy wilt.
Arg. Geeft my daar reden van.
Of wilt gy dat ik zal, om u, mijn eer verkorten,
En breken mijnen eedt?

Lean. Den hemel die moet ſtorten
Een endeloze vloek van plagen op mijn hals,
Indien ik zulks begeer, ay! keurt my nooit zo vals.
Arg. Ik bid u, zeg, waar meê kan ik uw droefheit ſtelpen
't En is niet in mijn macht.
Lean. Gy kent my echter helpen,
En dempen mijn verdriet terſtondt door d'eerſte maal.
Arg. Wat middel, en waar door?
Lean. Argenis, door dit ſtaal.
Hoe!ſchrik niet; 'k zal voor u mijn boezem noch ontknopen
Hou daar, aanvaert het ſtaal, en ſluit dit koffer open,
Daar 't lievent hert in ruſt. kom, endigt nu mijn pijn.
Waar wacht Argenis na?
Arg. Zeg op, wat zal dit zijn?
Lean. Een einde van mijn min, een uitkomſt van mijn klagen
Dan zal Argenis van Leander zijn ontſlagen,

Dan

Dan zal hy u niet meer met moeyelijke reên
Vertoonen, hoe veel pijn hy heeft om u geleên.
Arg. Weg met het moortgeweer, van ſchrik mijn leden beven.
Le. Dunkt u mijn doot zo wreet? noch wreder dunkt my 't le-
De doodt die zal aan my verſchaffen volle ruſt, (ven.
En 't leven niet dan pijn; de doodt die zal de luſt
En yver die ik heb tot uwe min beſnoeyen,
Daar 't leven liefd' en min te meerder zal doen groeyen,
Terwijl mijn min aan u, en 't leven my, verveelt.
Ay! dees twee wonden dan met eenen ſteek geheelt.
Of is Leander, lief, van u die gunſt niet waerdig?
Vergun aan my de ruſt, hoe zijt gy dus hartaardig?
De doodt, of uwe min, alleen my helpen kan.
Arg. Leander, zijt gy dol?
Lean. Gy zijt 'er d'oorzaak van.
Arg. Zo gy uw zinnen hebt, zo wilt eens reden geven

Wat oorzaak dat ik ben van u elendig leven?
Toen ik de eerſtemaal uw brieven had ontfaan,
Waar uit ik uwe min en meening had verſtaan,
Stondt ik geheel verbaaſt, en was als opgenomen.
Een korten tijdt daar na zijt gy by my gekomen,
En gaf my, door uw mondt, uw liefde te verſtaan.
Wat antwoordt gaf ik u? hiel ik uw voorneem aan?
Heb ik u een'ge hoop van wedermin gegeven?

Lean. O hemel, wat ik hoor!

Arg. Heb ik van al mijn leven
Aan u iets toegezeit? wat heb ik u belooft
Daar gy van klaagt dat u dus ſchielik wort berooft?
Wat oorzaak ben ik dan?

Lean. Dat is't gebruik der vrouwen,
Alleen om maar te zien hoe dat men zich zal houwen:
Wanneer een minnaar dan door zulke reên verflout,

Zo

Zo is 't niet meer als reên gy ons voor zotten houdt.
Zo hy ſtantvaſtig blijft, en 't anders komt te ſlagen,
Dan is 't, gy hebt geen recht om over ons te klagen.
'k Heb u genoeg gezeit, ziet voor u wat gy doet.
Maar, ach! Argenis lief, tree zelfs in uw gemoedt,
Of gy uw leven hebt aan my geen gunſt bewezen?
'k Meen geen gemeene gunſt, geen gunſt van hier of deze;
Maar, Schoone! 'k meen een gunſt van liefd' en weder-min.
Of kent gy, zonder liefd', gedogen, Engelin,
Dat u een minnaar komt verzoeken alle dagen?
En, als hy by u is, zijn pijn en lijden klagen,
U noemen zijn Princes, zijn Engel, zijn vriendin,
U geven kus op kus door ongeveinſde min,
En duizent dingen meer, die zuiv're liefd' kan teelen,
Zo kent gy meer als ik. Ik zweer, 't zou my verveelen,
Indien ik maar een uur moſt wezen by die geen,

Te weten, in 't gevry, by haar die 'k niet en meen,
Ja, 't zou my tegen ſtaan, al ſprak ik maar drie woorden.
Arg. Zo doet uw liefd' aan my.
Lean. Hoe kond gy my dus moorden?
Arg. Hoe loont men onze gunſt met ſchandelik verwijt!
Wat zijn de Juffers zot, (o duldeloze ſpijt!)
Als zy de minnaars maar een gunſtig lonkjen geven,
Straks noemt men 't weder-min: wie heeft van al ſijn leven
Een zotter klap gehoort? Leander, zijt gy ſlecht?
Ik loof voor vaſt van ja, gy weet niet wat gy zegt:
Nochtans heeft hy gelijk, 'k deernis met zijn klagen.
Lean. Mijn lief, 't is geen verwijt, ik antwoordt op u vragen:
Hoe! kan Leander nu zo licht by u miſdoen?
Arg. Genomen 't waar nu zo, 'k had u zomtijts een zoen
Uit vryigheit vergunt, en uwe praat geleden,
Uw aankomſt toegeſtaan, en and're vryigheden,

En

En zoud gy my daarom ſtraks keuren voor uw deel?
My noemen uwe bruidt? ô neen! 't ſcheelt al te veel:
Een ander zal voor my, by u, die plaats bekleeden;
Uw aankomſt wordt na dees by my niet meer geleden.
Lean. En wordt Leander nu niet meer by u geacht?
Schopt gy uw minnaar nu zo gantſch uit uw gedacht?
Leander, die zo vaak uw mondt en wangen kuſte;
Uw minnaar, die voor deez' in uwe armen ruſte:
Leander, ach! mijn lief, die menigmaal uw lof
Door zijne tong verhief, met vaerz en rijk van ſtof,
Zal die nu zonder trooſt verlaten moeten zwerven?
Zo bid ik andermaal, vergun aan my het ſterven,
Het ſterven door uw handt, de allerzoetſte doodt
Die ik bedenkken kan, ontlaſt van laſt en noodt.
Arg. Leander, meent gy my door deze reên te dwingen?
Meent gy dat ik u acht? dit zijn maar beuzelingen,

Gy ſpeelt heel wel de rol van hertelik verlieft.

Lean. Nooit bitzer heeft uw tong Leanders hert doorgrieft.
Wat nijdt heeft u dus veer vervoert van mededogen?
Argenis, zie uw ſlaaf ter aarden neer gebogen,
En bid om ſtraf of heul, uw weer-min of de doodt,
Verſchoont of doodt hem nu, eer gy hem dus verſtoot.

Arg. Kan ik de uitſpraak van uw doodt of leven geven?

Lean. Princeſſe, met een woordt.

Arg. 'k Vergun u dan het leven.

Uw doodt behaagt my niet.

Lean. Vergunn' my dan uw min.

Arg. Dat is niet in mijn macht.

Lean. Dit ſchijnt een vreemden zin!

Gy gunt my 't leven, en gy tracht my te vermoorden.

Arg. Hoe, ik?

Lean. Ja gy.

Arg

Arg. Waar door?

Lean. Argenis, door uw woorden.

Ar. Mijn woorden moorden niet, dat is maar minnaars praat,
Die ſterven altijdt als 't niet na haar zin en gaat;
Maar weinig van dat volk men kan op 't dootboek vinden,
't Zijn minne-vlagen, die verwayen met de winden.

Lean. Dat zult gy, wrede! zien, zo gy aldus volhardt,
Door welk een windt mijn min te rug gedreven wardt:
Een windt, die door 'er kracht de ſterkſte kan verſlinden.
Mijn Schoone! zal ik dan by u geen trooſt meer vinden?
Zal ik na deze tijdt de glans van uw gezicht,
De luiſter van uw ziel, die mijn gemoedt verlicht,
Als een onwaerdig menſch, dwars van my afzien keeren?
Gy hebt my nu in macht, zult gy my dulden leeren
Dat uwen lieven mondt de mijne ſchuwen zal
Als een vergifte ſlang? en zal ik over-al,

Waar

Waar ik mijn Engel zie, haar nimmer mogen klagen
Wat pijne dat ik lijd', wat liefd' in tot haar drage,
Daar ik zo menigmaal haar lieve gunſt genoot:
Denkt by u eigen zelfs, mijn Engel, of de doodt
Niet aangenamer is als zulk een doodlik leven.
Arg. Ik kan met mijn gedacht daar van geen oordeel geven.
Het geen ik heb bemindt, dat heb ik nooit geniſt:
Dies weet ik daar niet van.
Lean. Argenis, dat gy 't wiſt!
Arg. En of ik het al wiſt, wat zou 't my konnen baten?
'k Zeg noch, als 't is gezeit, gy moet dit minnen laten;
Uw doen verveelt my maar; ik zal, na deze ſtondt,
Niet lijden dat gy meer genaken zult mijn mondt,
Ik wil geen minne-praat van u na dezen hooren.
Lean. Ik ſterref en ik leef, 'k verteer en wordt herbooren;
Uw wreetheit moordt my; en de zuiv're minne-gloedt

Die

Die ik van binnen draag, my weêr herleven doet ;
Maar niet als om op nieuws my aan de doodt te geven :
'k Ben levend in mijn doodt, en weder doodt in 't leven.
Ha ! minnaar, nu is 't tijdt gy u ter doodt bereit.
Uw vonnis is gevelt, Argenis heeft gezeit
Dat zy 'er leven nooit uw by-zijn zal gedogen.
Hartnekkige Argeen, vervreemt van mededogen,
Ik bid u, ziet voor 't laatſt dees droeve minnaar aan,
Slaat op mijn wezen acht : ziet gy de doodt niet ſtaan
In mijn bedroeft gezicht, en boodſchapt u mijn ſterven ?
Daar leit het ſtaal, ik wil mijn levens-draat niet kerven ;
Maar leven, tot mijn lief ten vollen wordt gewaar
Wat dat de liefd' vermag, wat liefd' ik draag tot haar,
Hoe haar geſtrenge haat mijn liefde niet kan breken.
Gy zelver zult u zelfs noch van mijn onluk wreken,
Wanneer gy my zult zien, met een bedroeft gelaat,

En

En nederhangend' hooft, gaan doolen langs de ſtraat,
En, als een ſpraakloos menſch, met geene menſchen ſpreken.
Lief, denkt vry dat ik zal geenzins de eeden breken,
Die ik, in 't aanzien Gods, zo duur gezwooren heb:
Neen; neen mijn Schoone! neen, zo lang ik adem ſchep,
Zal ik om haat, noch ſmaat, noch leet mijn liefde breken.
Mijn Engel, lief, vaar wel, 'k en kan niet langer ſpreken:
De droefheit bindt mijn tong, terwijl gy my verbandt,
En uwe mondt miſgunt; vergunt my dan uw handt,
Op dat ik die voor 't laatſt met duizent kusjes drukke:
O handt! getuige van mijn droeve ongelukken.
O al te ſtraffe handt! maalt, als ik ben verſmacht,
Met bloedt en tranen, zo gy 't my waerdig acht,
Dit graf-ſchrift op mijn graft.

Mijn gedachten
Die verwachten
In de noodt,
Na 't verloopen,
Geen meer hoopen
Als de doodt.
Want geen ander
Kon Leander,
In de min,
Overheeren,
Noch verkeeren
Doen van zin.

Vaar wel nu mijn Argenis;
't Schijnt dat uw wreetheit, als uw ſchoonheit, ongemeen is.
Arg. Daar gaat Leander heen. Argenis, is 't nu wel?

Tree nu in uw gemoedt, of gy aan zijne quel
Niet ſchuldig zijt, en aan zijn droeve klachten.
Spandt nu de vierſchaar eens, mijn hert, met uw gedachten,
En wilt het boek van uw geweten open ſlaan:
Daar vind ik eigen ſchuldt, hoe dat ik heb miſdaan,
Dat ik het blakend vuur niet eerder zocht te doven.
Nu is de vlam te hoog, ik heb hem gaan beroven,
Hoewel hy nooit miſdeê, te ſchichtig van mijn gunſt.
O min! wat werkt gy niet door uwe tover-kunſt!
Gy doet my, 't geen ik min, tegens mijn dank verlaten,
En minnen die ik hoor met recht en reên te haten.
O wonderlijk beſtier! ha! redeloze min,
Zo men u wel doorziet, wat hebt gy kuren in!

LEANDERS

Treur-dicht, *op het voorgaande.*

ZO ſlaat een geurge roos, door lange droogt, aan 't quijnen.
Zo ſterft een kranke door gebrek van medicijnen.
Zo teert de felle vlam, door een verraders handt
Geſteken in het dak, gewelfzel, zuil en wandt.
Zo bluſt het heilig vuur zich zelven voor d'altaren
Der temp'len, door Bellоon, berooft van wichelaren.
Zo kruipt de tweeſpalt in het ingewandt der Staat,
Wanneer de Raden zijn bezwangert met verraat
En onderlinge twiſt. Zo krijgt ten langen leſten
Het hollent grauw den toom van 't Rijksbeſtier ten beſten,

Alwaar d'onreedlikheit dan voogt en veldt-heer is,
En voert al 't overſchot in hun bedeiffenis:
Zo heeft de wanhoop nu mijn ziele ingenomen,
En deift zo onbeſchroomt tot voor het raadt-ſlot komen
Van mijn gedachten, ach! al waar de min gebiedt.
Gebieder, werteloos, waarom en ſtilt gy niet
De zinnen, die zo heet en hevig t'zamen vechten?
Maar die geen reden kent, wat onreên kan die ſlechten?
De min, nu dus dan zo, die paſt op wet noch reên;
Maar volgt haar zinlikheit, hoe zeer zy wordt gebeên:
Dies zal mijn min alhier het laatſte deel vertoonen
Van een rampzalig ſpel: Neen, wilt my niet verſchonen.
Op Wanhoop! Wanhoop op! voert gy uw drommen aan,
'k Verzeker u de zeeg. zie hoe de zinnen ſtaan
Bedwellemt en verzuft, onkundig van elkander.
Ha! redeloze min, waarom hebt gy Leander,

Door

Door uwe tover-kunſt, op 't uiterſte gebracht?
Waarom, gedachten, zeg, en hebt gy niet gedacht
Dat ik t'onmachtig was om hare gunſt te winnen?
'k Beſchuldig u t'ontrecht, ô! mijn verſtrooide zinnen,
Gy hebt my al te veel haar waerdigheit vertoont.
Toen d'oogen d'eerſte maal aanzagen zulk een ſchoont',
Heeft haar mijn ziele ſtraks als Godlik aangebeden:
De Min-godt, van zijn Troon, die ſteroogt na beneden,
En na een korte wijl had hy mijn doen verſpiedt.
Hy zwelt en barſt van ſpijt, en riep: Mijn Moeder, ziet,
Argenis zal eer lang u uit den zetel jagen,
Ten zy dien Offeraar ter neder wordt geſlagen,
Die zo demoedig voor haar ſchoonheit nederknielt.
Voort heeft dien dwingelandt mijn ziel met vuur bezielt,
En maakt my 't offer zelfs, zo dat ik nu moet branden
In 't vuur, door hem ontfonkt, gelijk een offerhande,

Verwezen tot 'er doodt, waarom dien trotzen lacht,
Dat mijn benaude ziel door zulk een gloedt verſmacht,
Dies zijt gy zonder ſchuldt mijn woelende gedachten:
Want zints die tijdt de min uw krachten quam verkrachten,
Heb ik te reukeloos, gelijk een Phaëton,
Gegrepen in mijn handt de teugel van een zon,
Diens glori my te zwaar en laſtig valt om dragen;
Hoe raak ik noch in 't Weſt met dees mijn goude wagen?
De Wanhoop ſcheurt en rukt de leit-lijn uit mijn handt,
De blixem treft my 't hooft, ik val. 't is miſverſtandt:
Komt weder by u zelfs; waar is uw moedt gebleven?
Toont dat gy ſterven wilt gelijk gy plag te leven,
Stantvaſtig in de min, ten dienſt van uw Argeen.
Meent gy dat ik bezwijk? neen, helſche Wanhoop, neen!
Uw ſtormen is vergeefs, gy zult mijn ziel niet moorden,
Rukt al uw plagen t'zaam, brengt zwaerden, gift en koorden
Tot

Tot uitkomſt van mijn pijn, het woudt van my belacht,
Mijn leet is my te lief: want het is voortgebracht
Door d'oogen van mijn lief. Mijn Engel, mijn Argenis,
Ha! pronk-beeldt dezer eeuw, men hoorden u, voor Venus,
In Paphos hooge Koor, te rechten een Altaar.
Voogdeſſe van mijn ziel, mijn Engelin, al waat
Uw wreetheit tegens my zo wreev'lig ingeſpannen,
Als 't allerwreetſte hert der vinnigſte tirannen,
Noch zou mijn trouwe min bezwijken nimmermeer,
De grondveſt leit te vaſt. Ha! ſtraf Argeen, ik zweer,
Zo lang ik leven voel, zo lang ik aêm kan halen,
Zo lang het dag-licht zal in dees mijn oogen ſtralen,
En zal Leander nooit veranderen van zin;
Maar zal, in duizent pijn, gemartelt door de min,
Alſtervend noch de naam van u, mijn Engel, melden.
Hoe zal mijn ziel hier na, door d'Elizeeſche velden,

Dwars door de ſchimmen heen gaan woelen zonder ruſt?
Zo den verſtorven menſch van 't werelts is bewuſt,
Zo zal ik, naar en doodts, vermagert door het quijnen,
Wanneer gy legt te ruſt, voor uw gezicht verſchijnen,
U grijpen by de handt, en met een nare zucht,
Wanneer gy zijt ontwaakt, my geven op de vlucht,
En laten in mijn plaats ziel-knaging, wee en vreeze:
Dan zult gy, tegens dank, getuige moeten wezen
Van 't geen ik tegens u heb menigmaal gezeit.
Nu lacht gy om mijn pijn, terwijl Leander ſchreit,
En duizent tranen ſtort, en zucht geheele nachten;
Maar dan, maar dan, Argeen, dan zullen uw gedachten
Bedenkken, al te laat! wie dat ik ben geweeſt.
Als u de weêrgalm van mijn afgeleefde geeſt,
Gelijk een donder-ſlag, zal door de ooren dringen,
Zo denkt, het is de ſtem die voormaals plag te zingen, Be-

Bewogen door de min, zo menigmaal uw lof,
Zo zal mijn ziel benêen . . . ; Leander, ey ! breek of,
Terwijl 't verſtandt bedwelmt, en handt, en pen verſtijven.
Argenis die beweegt door ſmeken noch door ſchrijven.

Wenſch.

VEnus, queekſter van het minnen,
Gun Leander deze beê,
Slechts maar een van deze twee :
Wreder ſtraf, of weder-minne.

*D*oet Argeen maar eens gevoelen
Welk een pijn Leander lijdt,
Dat zy zelfs, haar wil ten ſpijt,

Tracht die wrede brandt te koelen.

Of ontſteekt 'er hert met tooren,
Nijdigheit en felle ſmaadt,
Op dat haar Leander gaat
Door zo zwaren ſlag verlooren.

Want mijn leven is geen leven,
't Is een doodt in levens ſchijn:
Mits ik, door het van 'er zijn,
Staag als in een hel moet leven.

TROTS.

AY! zie hoe Zemiraam, op Cæzars koets gezeten,
Voert voor en om 'er heen een rot wel ſtreng geboeit.

Zy,

Zy, moedig op 'er winſt, belacht de droeve kreten
Die d'arme ſlaven doen, terwijl 'er boezem gloeit
Door glory, dat zy kan de ſterkſte nekken buigen,
Meer door haar ſtralend oog als door 'er ſnedig ſtaal;
Dat kan de droeve geeſt van Koning Ninus tuigen,
Die, door 'er min vervoert, de geeſt gaf in zijn zaal.

LEANDER AAN ARGEENIS,

Op 'er Veranderen.

OP welk een wijs, Argeen, vangt gy 't nu met my aan?
Gy wilt dat ik met kracht de min zal wederſtaan,
Nu dat ze al mijn kracht verkracht heeft en benomen,
Nu ik t'onmachtig ben haar dwinglandy te toomen.

In-

Indien gy waart gezint mijn min te wederſtaan.
Mijn lief, dit is mijn vraag, waarom niet eer gedaan?
Waarom, ik vraag't noch eens, tot deze tijdt geleden,
Dat ik u heb omhelſt met ſmeken en gebeden?
Waarom my al te met een gunſtig oog getoont,
En met zo menig kus mijn trouwe min geloont,
Indien gy niet en waart gezint my weer te minnen?
Maar nu gy hebt den toom en teugel van mijn zinnen,
Nu ſpringt gy naar uw luſt en wille met my om.
Nu ik verwonnen ben, roert gy de oorlogs-trom
Van uw afkeerigheit, om my in 't veldt te dagen.
Ay! doet geen moeiten meer, ik ben alreê verſlagen,
Gedreven in een poel der nare duiſterheit,
Vermits uw tiranny aan my het licht ontzeit,
Dat my de ziel verlicht door 't ſtralen van uw oogen:
Vaart met uw voorneem voort, het is in uw vermogen,

Ik

Ik zal na deze tijdt aan u geen weêrſtant biên;
Maar echter dit's mijn trooſt, dat gy zult moeten zien,
Dat ik als ſneeuw voor zon zal door de min verdwijnen,
Gelijk een geur'ge roos, geſlagen aan het quijnen,
Door 't miſſen van de zon, in vochtigheit verſtikt,
En, als vermagert riſt, de wreetſte menſch verſchrikt
Door 't ongedaan gelaat, zal ik u noch belonkken,
Als d'oorzaak van de vlam, die in my deê ontfonkken
Een vuur, dat door zijn kracht mijn krachten dus verteert,
Schoon of gy uw gezicht al willens van my keert.
Waar heenen dat gy wilt, gy zult de droeve zuchten
Van mijn benauwde borſt, doch nimmermeer ontvluchten:
En waar ik by geval zal komen daar gy zijt,
Daar zal mijn droefgezicht, uw tiranny ten ſpijt,
Met een ontelbaar tal van biggelende tranen,
Of 't u vergeten was, uw wreetheit noch vermanen,

Dat

Dat ik noch blijf die geen die 'k altijdt ben geweeſt,
Het lichaam niet, ò neen! maar wel de zelfde geeſt,
Vermits het lichaam zal een ſpook, een doodt verſtrekken,
Een ſchepzel dat de nijdt, de wraak en moordt zou wekken
Tot ſtilſtandt en tot vreê, alwaar 't op my gemunt.
En of gy, ſtraffe vrouw, u aardig veinzen kunt,
Gelijk of gy mijn doen niet zien en wilt of hooren:
Al ſloot gy uw gezicht, al ſtopten gy uw ooren,
Ha! wreede, uw gemoedt, Argenis, uw gedacht,
Als tuigen van uw hert, die zullen dag en nacht,
Met een gedurig wee, in uwen boezem plagen,
Dat gy de oorzaak zijt van al mijn droevig klagen,
Dat gy de oorzaak zijt van al mijn pijn en ſmert
En droefheit, die in my, helaas! gevonden werdt:
Als uw geweten u komt voor de vierſchaar dagen,
Of uw argliſtigheit tot uitvlucht quam te vragen

Of

Of gy gedwongen zijt te minnen zonder zin ?
O neen ! in 't minſte niet, 'k acht geen gedwongen min.
Dit is uw antwoordt dan, hen ruſtig af te kaatzen,
Eer dat de minne-gloedt zich komt in 't hert te plaatzen
Van die gy niet bemindt, dit hebt gy niet gedaan ;
Maar mijn getrouwe min tot noch toe toegeſtaan :
En nu de felle brandt is in het dak geſlagen,
Nu komt afkeerigheit en hellept water dragen ;
Omſlingert met een kleedt van ſchijn-gunſt. Ach ! ay mijn !
Van waar, ha ! ſtraf Argeen, komt u deez' ſchoone ſchijn,
Dat gy, om beters wil, my ſtutten wilt in 't minnen,
En brengen in den toom mijn toomeloze zinnen ?
Verkeert meedogen volgt u meer dan 't dubbel hart.
Gy zegt, gy heelt mijn ſmart, maar meerdert mijne ſmart :
Doch ik ben nu gezint de allerwreetſte plagen,
Ter lieſde, lief, van u, geduldig te verdragen,
Te toonen dat ik ben Argenis, noch die geen

Die met zijn herte-bloedt beveſtigde de eên,
Die hy gezwooren heeft om eeuwig u te minnen,
En boven dat gewenſcht, met kennis, wel by zinnen,
Dat my den hemel ſtraf, en eeuwig ruſt ontzeit,
En mijne ziele plaag met helſche gruwlikheit,
Indien ik voor mijn doodt in mijne min verander.
Ha! onbarmhertig menſch, ik ben noch dien Leander,
Die gy zo menigmaal aanminnig hebt belonkt,
En door uw eigen mondt tot hoger liefd' ontfonkt,
Als gy hem met de naam ging van beminde noemen:
Zeg op, waar toe geveinſt? waar toe de zaak verbloemen,
Terwijl ze leit zo klaar, ja klaarder als den dag?
Nu bid ik, ſtraffe Vrouw, (zo bidden iets vermach,
Zo ik noch eenigzins by u ben in vermogen,
Zo de geheugenis u niet en is ontvlogen
Van mijn getrouwe min en mijn ſtantvaſtigheit,

Ik

Ik bid u om de pijn, die my is toebereit
Door uw afkeerigheit,) doet nimmer aan geen ander,
Gelijk gy heden doet d'onlukkige Leander,
Die, moê en afgepijnt, zijn trouwe min ten ſtraf,
In plaats van uwe gunſt, zal dalen doen in 't graf.
Vaar wel, Argeen! vaar wel, 'k omhels uw wreede plagen,
Tot dankbaarheit dat ik heb voor een wijl gedragen
De bynaam van uw Lief: En of na deze tijdt
My iemandt vragen wil, waarom Leander lijdt?
Wat quelling dat hy heeft? ik blijve by mijn woorden,
Dat my een Engelin gezworen heeft te moorden.

VOORZEGGING of ORAKEL.

STaak dees droevige geruchten:
Want Argenis geeft gena;
Maar, Leander, ach! te ſpa
Zult gy noch uw min bezuchten.
Nu ſchijnt uw geluk gebooren;
Maar 't is voor een kleinen tijdt:
Want Argenis maakt u blijdt,
Zy noemt u haar uitverkooren.
Nauwliks zult gy zege-pralen
Met een krans van wedermin,
Of Argenis, los van zin,
Zal u als een ſlaaf doen dalen.

Heer

Heeft de eerſt' afkeerigheden
Van Argenis u geſmart,
Deze die zal u op 't hart
Met beſlagen voeten treden;
Maar ik ſpreek te vroeg van droefheit,
Ga geniet noch eerſt de vreugt,
Maak u voor een wijl verheugt,
Wijl uw kiel noch als ter loef leit.
Zacht mijn Muza, zie Argenis
Die omhelſt hem; hy geniet,
Als een voorbood' van 't verdriet,
Nu een vreugt die ongemeen is.
Ziet Leander nu eens pronkken
Met haar weder-liefds beſluit:
Wie zag Lieber oit zijn Bruidt
Met een zoeter lonk belonken?

Ach! zy doet u hier gelooven,
Dat ze u, als gy haar, mindt;
Maar gy zijt al ziende blindt:
Want zy zal 't u alles roven.
O! hoe zal u dit noch ſmarten,
Ach! Leander, ach! ik ſchrik,
Als ik elke oogenblik
't Onluk uw geluk zie tarten:
'k Hoor uw zege-zang, doormengelt
Met een treurig ach! ach! ach!
Mits een droevig wee-geklach
Om uw offer-dis zich ſtrengelt,
Daar gy wilt een Altaar bouwen,
Tot belooning van uw min,
Voor de blonde Schuim-goddin,
Daar zal men uw uitvaart houwen;

Mit

Maar dit zal uw graft vercieren,
Spijt uw moorderes Argeen,
Dat de gulde eer-tropheen
En de groene lauwerieren
Zullen uwe kruin omzweven:
Want gy hebt gezege-praalt,
Schoon gy nu zo ſchichtig daalt.
Zulk een dood veracht het leven.

LEANDER

Aan ARGEENIS.

ARgeen, op welk een wijs zal ik voor u verſchijnen?
Bedroeft of bly van geeſt, met meer of minder pijne?

O ! noordt-ſtar van mijn ziel, zegt my doch wie ik ben,
Terwijl ik zelfs mijn zelfs voortaan niet meer en ken ?
O ziele van mijn ziel ! O leven van mijn leven,
Gy hebt my, 't ſpijt de doodt, het leven weer gegeven.
Mijn Engel, zie, ay ! zie, hoe ik voor u verſchijn,
Verciert met *a* Diamant en flonkerend *b* Robijn,
't Geen ik veel waerder ſchat als Phœbus lauw're-bladen,
't Zijn tuigen van de min, 't zijn tuigen van genade,
't Zijn rechters van mijn doodt of leven zo 't u luſt,
Terwijl in u beſtaat mijn leven, luſt en ruſt.
De zuchjes die ik heb in hare vlucht gevangen,
Toen ik, gelijk beklemt, bleef aan uw lippjens hangen,
Die heb ik in mijn hert begraven, Engellin,
Geregen aan de mijn' aan 't richt-ſnoer van de min,
Alwaar ze eeuwiglik, als diamanten, ſtralen;
Wat glans kan by die glans van mijn Robijnen halen,

a *Zuchjes.* b *Kusjes.*

Die

Die ik door zoet geſmeek Argenis mondt ontkreeg,
En voor medaaljen aan der zuchten keten reeg,
Waar op het voorbeeldt van de weêr-liefd' ſtaat geſneden.
O vorſtelik juweel! O waerde waerdigheden!
Waar mee Godt Jovi graag zou pronkken op zijn troon.
Dat Venus nu getuig of haar bemind' Adoon
Met heerelijker gaaf ooit van 'er wierd beſchonken.
'k Laat nu den Kreetſchen Godt zijn Cypria belonken,
Haar glans is by de glans van dees cieraden doof,
Ja doffer als de nacht. Argenis, lief, geloof,
Alwaar ik toen ter tijdt op Cæzars zege-wagen,
Bekranſt met lauw're-blaên, na Numaas Hof gedragen,
Beſtut met Eer-trofeen, de wangunſt zelfs ten ſpijt,
Noch kon mijn ziel zo zeer daar door niet zijn verblijdt,
Gelijk ze was, Princes, toen gy u gunſtig toonde,
En met een lieve kus mijn trouwe min beloonde,

Nu bid ik, waerde lief, zo bidden iets vermag
By hem, die 't al regeert, by 't lichten van den dag,
By mijn getrouwe min, die nimmer zal bezwijken,
Laat nooit de bitze nijdt op my die zege ſtrijken,
Dat zy, door haar bedrog, my uit uw gunſt verbandt.
Mijn Engel, dat gy 't wiſt, hoe 'k aan u ben verpandt;
Argenis, dat mijn borſt voor u lag opgeſlagen,
Dat maar uw oogen eens mijn lievend hert doorzagen,
O hemel! hoe vol vreugt zou dan mijn ſterf-dag zijn,
Als mijn Argenis wiſt dat waarheit, en geen ſchijn,
My haar omhelzen doet, hoe graag zou ik mijn leven,
Na zulk een wiſſen blijk, de min ten offer geven;
Ten minſten zou mijn ſchim van u, ô brave Vrouw!
Noch hooren deze reên: Hy minde my getrouw.
Mijn ziele, dus voldaan, zou zich te ruſt begeven
In 't Elizeſche veldt, om eenzaam daar te leven,

Vet-

Vervreemt van ieder-een, tot gy, mijn Engel, van
De aarde waart verplaatſt. Mijn Schoone! ik en kan
Niet ſchrijven wat ik wil; de zinnen, door malkander,
Die woelen over hoop. Argeen, ay! ſtut Leander.

TOON *Den Harpen-ſlager Arion.*

WAt dag verſchijnt hier in de nacht?
Wat onverwachte glans
Wordt door de wolkken voortgebracht?
'k En loof niet dat de trans
Van Phœbus blinkend hof-cieraal,
Door donder van mijn zuchten,
En blixem van mijn droeve taal,

Wil uit 'er grenzen vluchten:
Of dat Jupijn, op my geſteurt,
Zijn blixem zendt:
Want zie, de wolkken zijn geſcheurt;
Hoe gloeit het Eliment!

2.

Waar in of ik hem heb miſdaan,
Dat hy zich wreken wil?
Ik voer geen dolle Titans aan,
Om over 't oud goſchil,
Als Typhon in voorleden tijdt,
Om Kroon noch Scepter vechten;
Ik wil, geen blixem-ſtraal ten ſpijt,
Mijn oorlogs-ſtandaart rechten.
Wat of den Vorſt bewegen mag
Dat hy my haat,

En dreigt met zulk een zwaren ſlag?
Ik weet van geen miſdaat.

3.

Nochtans zo is 't op my verzien.
Hoor, hoe den Koning brult
Van gramſchap; ach! waar zal ik vlîên?
Mijn lief, Argeen, gy zult
Terſtondt uw trouwen minnaar zien
Zijn droeve ziel uitbraken.
Jupijn komt u zijn liefde biên,
Of lieft om u te ſchaken.
Ach! berg uw kuisheit Engelin,
Gy wordt verleit:
Ay! ſtaroogt met geen grootze zin
Op 's Konings Majeſteit.

4.

Of anders zult gy, als Zimel,
Door Junoos dolle haat,
Haaſt zijn een droevig tijdt-gezel
Van naberouw en ſmaadt,
Of met een al te droeve taal,
Gelijk Latona, zuchten:
Want hy verlaat ze al te maal
Een weinig na 't bevruchten:
Gy weet hy heeft een Koningin,
Dies zie wel toe
Dat hy, door geen geveinſde min,
Aan u, als aan haar, doe.

5.

Maar zacht, Leander, met beſcheit,
Weeſt ſtil, en zijt te vreên:

't Is

't Is geen vergramde Godlikheit,
Noch blixem, neen, ô neen!
't Is Venus met 'er gulde koets,
Die heeft de lucht ontſteken:
Dit ſchijnt een voorbeelt van wat goets,
Wilt nu om byſtandt ſmeken.
Ay! zoete Venus, Schuim-goddin,
Buigt mijn Argeen,
Dat bid ik u, tot weder-min.
Zy knikt my toe zo 'k meen.

B E D E.

GY, die leeuwen kondt doen duiken,
Draken kondt 'er wieken ſnuiken

Door

Door uw Goddelijke kracht,
Die de Hel-godt kon bewegen,
Dat hy woelde tot de zege
Van de ſchaking was volbracht:
Toont, dat bid ik, eens uw krachten
Op die geen, daar al mijn klachten
Minder als de windt op hecht:
Laat uw zoon een ſchichtje ſchieten,
Dat my weêr-liefd' doet genieten,
En Argenis wreetheit ſlecht:
Zo zal ik een Altaar bouwen
U ter eeren, en doen houwen
Deze vaerzen in 't albaſt:
't Geen Leander niet kon winnen,
Heeft de queekſter van het minnen
Door haar vlugge zoon veraſt,

LEANDERS
ZEGE-ZANG.

HOe zegent het geluk nu deez', dan weêr een ander.
Leg nu de wapens af, gelukkige Leander,
Uw ſtrijdt heeft uitgedient, de fierheit van Argeen
Die heb ik neêrgevelt door ſmeken en gebeên,
Door een ſtantvaſte liefd', gewapent met mijn zuchten
En tranen; 'k heb nu ter vlucht doen vluchten
De wangunſt, die mijn lief'er borſt bezeten hadt.
Koom nu mijn Zang-goddin, die eer gedoken zat
Als in een moord-ſpelonk, 't is lang genoeg verſcholen,
Leg af uw treur-gewaat, verlaat dees donk're hoogen,

En

En ſchept eens ruimer lucht, dees onderaardſche mijn'
Die, hoop ik, zal niet meer na dees uw woon-ſteê zijn,
Om treur-gedichten met mijn tranen te beſchrijven.
Mijn Calliope, kom, wy zullen vreugt bedrijven:
't Is tijdt, ſtel nu uw harp heel op een and're toon,
Bekranſt uw jeugdig hooft, wy zullen voor den troon,
Van Paphos Koningin, eerbiedig neder buigen,
'k Zal door een dankbaar hert aan Cypria betuigen,
Dat ik niet ben gelijk d'ondankb're Hippomeen,
'k Wil geen verwinnaars eer, 'k en wil niet dat Argeen,
Schoon zy verwonnen is, zal, als verwonnen, bukken.
Nooit zal de glory mijn gemoedt zo veer verrukken,
Dat ik my waerdig acht de gunſt die zy my doet.
O mijn Argenis lief! Leander, met ootmoet,
Zal, lager als hy plag, uw minſte dienaar wezen:
Ik ben, door uwe gunſt, als van de doodt verrezen,

Terwijl de bitze nijdt mijn vonnis hadt gevelt;
De wanhoop hadt de hoop gevleugelt en beknelt;
De moord-luſt ſtond gereet om my door 't hert te ſtoten,
En Karon, op 'er wenk zijn veer-boodt los geſloten,
Dacht mijn rampzaal'ge ziel te ſlepen na beneên.
Hoe ſchrikten 't helſche heir, toen mijn bemind Argeen
My, als een Phania haar Ramo, quam vertrooſten.
Hoe ſchichtig daalden 't Weſt voor zulk een blozend Ooſten,
Als of 'er nacht noch nachts gelijken waar geweeſt;
Nooit blonk Godt Hymens toorts, op Euridizees Feeſt,
In d'oogen van Orphé, zo ſtraalrijk, als de ſtralen
Die mijn beminde liet op haar Leander dalen,
Die buiten zulk een gunſt niet langer leven kon:
Mijn leven was maar ſchijn, mijn rechte levens zon
Stond in den hemel, van Argenis ziel, beſloten:
Mijn lichaam heeft maar ſlechts de weder-glans genoten,

En warmte van mijn ziel die in Argenis leeft;
Maar nu Argenis ziel haar plaats genomen heeft
Ter plaatze van de mijn', om eeuwig daar te woonen,
Kan zulk een wiſſeling een dubb'le kracht vertoonen:
Een kracht die nimmermeer, 't en zy Argeen bezwijkt,
Voor onderaardſche macht, noch helſche liſten wijkt.
Een kracht, die, zo ze quam hier namaals neêr te zakken
Met zulk een donder-val, met zulk een angſtig krakken
En yſſelik getier, zou dalen na beneên,
Dat zelfs de gruwel-poel, vol fell' onmenſchlikheên,
Op d'echo van 't gerucht, zou ſchrikken en verbleken.
Mijn Zang-goddin, waarom van onze plicht geweken,
Terwijl wy ſchuldig zijn een offer aan de Goôn?
Tza, ſtel uw ſnaren, kom, hef op een held'ren toon;
Terwijl de wierook-ſchaal de geur doet opwaarts dringen,
Zal ik, met u verzelt, Vrouw Venus lof-zang zingen.

TOON;

TOON: *Schoonſte Nimphje van het wout.*

BLonde Venus, Schuim-goddin,
Koningin,
Die te Paphos zijt verſchenen,
Door uw Goddelijke kracht
Hoog geacht
By de Grieken en Athenen.

2.

Gy die nu mijn Engelin
Weder-min
Aan Leander doet betoonen,
Zipres zal alleen niet meer,
U ter eer,
't Hooft met goudt en rozen kronen.

3.

Ik zal in ons Amſter-landt,
Op de ſtrandt
Van Neptunus Zuider-golven,
U oprechten een Altaar,
't Geen hier naar
Door geen wangunſt wordt bedolven.

4.

Ik, als Offer-prieſter, zal,
Met geſchal
Van cymbalen en ſchalmayen,
Onder d'aangeſteken brandt,
Met mijn handt
U het wierook-vat toezwayen.

5.

U zy eeuwig dank en lof, D4

Dat gy ſtof
Aan Leander hebt gegeven,
Dat hy zal, na wenſch en luſt,
Nu geruſt
In Argenis gunſte leven.

6.

Schoon het onderaardſch geſlacht,
Van de nacht,
En Tartarus, voortgekomen,
Om mijn luk ſchier barſt van ſpijt,
'k Weet gy zijt
Machtig om 't er doen te tomen.

Houop mijn Zang-goddin, Vrouw Venus is voldaan,
Zy heeft ons toegeknikt, komt vaerdig nu weêr aan
Een ander lof-gezang, ter eeren van mijn Schoone,
Die ik de tweede eer na Venus zal betoonen.

TOON *Verdwaalde Koninginne.*

MYn Engel, die de Goden
Kont quetzen op hun troon,
En dwingt, door uw geboden,
Den trotzen Venus zoon,
Dat hy geen macht,
Als door uw kracht,
Op herten kan gebruiken.
Uw ſchoonheit doet
De heldre gloedt
Van Phœbus ſtralen duiken.

2.

Den dag ontleent 'er luiſter,

Argeen, uit uw gezicht:
Geen nacht, hoe naar en duiſter,
Die gy niet en verlicht;
Ja, zelfs Diaan
Moet onder gaan
Voor u. Gy doet de ſtarren,
Slinks in 'er loop,
Als over hoop,
Dwars door malkander warren.

3.

Uw voorhooft ſtrekt een hemel,
Waar in twee zonnen ſtaan,
Die, door 'er zoet gewemel,
Wanneer ze opwaarts gaan,
De herten zengt,
En koorden brengt,

En boeyens om te binden :
Waar of men zou
Noch zo een vrouw ,
Als mijn Argenis, vinden ?

4.

Had Paris, pronk der vrouwen ,
Op Ida, u gezien ,
Uw ſchoont' had hem weêrhouwen
Om Venus aan te biên
Het gulde lof ,
Uit Atlas Hof ,
Bekoorelijk van ſtralen ,
Hy, om Argeen ,
Had geen Heleen
Uit Grieken willen halen.

5.

Uw zoet en aardig wezen,
Begaaft met zulk een geeſt
Als Zappho, nooit volprezen,
In dicht-konſt is geweeſt;
Uw zoet gezang
Houd in bedwang
De onderaardſche ſcharen,
Gelijk Orphé
Voor dezen deê,
Ten afgrond ingevaren.

TOON *Het daget uit den Ooſten, &c.*

WAt weent gy, lieve oogjes?
Hoe dus bedroeft te moê?
Waarom ſluit gy de boogjes
Van mijn twee hemels toe?
Waarom ſluit gy de boogjes, Van uw oogjes?
2. Waar door twee zonnen ſtralen,
Tot voedzel van mijn ziel:
Die, als ze op my dalen,
Waar voor ik daaglijks kniel,
Die, als ze neder dalen, My beſtralen,
3. Mijn droeve ziel verquikken,
En maken 't hert verheugt,

't Welk

't Welk anders zou verſtikken
Door pijn en ongeneugt,
't Welk anders door verſchrikken, Zou verſtikken.

5. Twijfelt gy aan Leander,
Die u zo trouw bemindt?
Argenis lieſ, hoe kander,
Waar dat men minnaars vindt,
Mijn Engellin hoe kander, Als Leander,

5. Getrouwer zijn bevonden?
Die niet als door u leeft,
En nimmer van de wonde,
Die gy al lonkend geeft,
En nimmer van de wonde, Wenſcht verbonden

6. Te zijn, nochte ontſlagen;
Maar liever dat de doodt
Mag eindigen mijn dagen,

En in 'er zwarte ſchoot,
Die u zo trouw beminde, Voort verſlinde.
7. Zo zal mijn geeſt getuigen
Dat ik niet ruſten ken,
En voor u neder buigen,
En zeggen dat ik ben
Uw dienaar, na mijn leven, Noch gebleven.

Op het Vertrek van ARGENIS.

TOON: *Ik heb Celinde lang gevrijt, &c.*

MEn vraagt Leander wat hem ſchort
Dat hy dus treurig ſteets alleen is?

Wat

Wat dat zijn ziel tot zuchten port
En droefheit, die heel ongemeen is?
Waarom hy klaagt, hy zucht en ſchreit
Dus treurig in zijn eenzaamheit?

Maar hy, tot in der doodt bedroeft,
Laat nooit zijn mont een woort ontſlippen,
Als een die gantſch geen trooſt vertoeft,
Wanneer hy ſtrandt op ſcharpe klippen,
En wortſelt met de bleke doodt,
Tot dat zijn kiel aan flarden ſtoot.

Maar wiſt den vrager wat hem let,
Men zou Leander niet meer vragen
Wat oorzaak hy tot treuren het?
Waarom hy dus bedroeft gaat klagen?

En wiſt men d'oorzaak van zijn pijn,
Men zou met hem meê droevig zijn.

Doch, na ik uit zijn wezen gis,
Zo is Orphé in hem herboren,
Om dat hy niet te trooſten is
Nu hy Argenis heeft verlooren:
Argenis, die, door haar gezicht,
Een brandt in marm're leden ſticht.

Diaan, gy hebt, tot driemaal toe,
Aan my belooft een blijder morgen:
Voldoet uw plicht, roept hy; wel hoe,
Geen Godtheit mag beloften borgen:
Of zo uw broeder weder rijſt,
En my mijn Engel niet en wijſt,

Zal

Zal hy Leander niet meer zien,
Gelijk hy hem wel zag voor dezen;
Maar als een hert beangſtigt zien,
Tot dat ik by mijn liefzal wezen,
't Zy dan by Pluto of Jupijn:
Want ik niet eer te vreên zal zijn.

Al hadt de nijdt Argeen verſchuilt
In 't holſte van 'er kille woning,
Alzins met ijs en damp bezuilt,
Daar zelfs de naarheit heerſt als koning,
En daar Apol nooit ſtralen ſchiet,
Leander liet zijn zoeken niet.

Het vuur, dat in zijn ziele blaakt,
Deê zulk een mijn' te barſten ſpringen;

Zijn tong, met zoete reên beſpraakt,
Zou voor de helſche Goden zingen,
En brengen hen, door 't droef geluit,
Tot wedergeving van zijn Bruidt.

Of zo den opperſten Jupijn
Zijn liefwil uit zijn armen wringen,
Zal hy een nieuwen Typhon zijn,
En hem op zijnen Troon beſpringen:
Al ſloeg de blixem hem ter neêr,
Hy laat Argenis nimmermeer,

Als met het laten van zijn bloedt,
Daar meê hy heeft zijn trouw beſchreven
In 't binnenſt van 'er groots gemoedt,
Daar 't, ſchoon hy ſtorf, zal eeuwig leven:

Wat doet men dan vergeefſche moeit'?
Geen dwinglandy de liefd' beſnoeit.

Op 'er Weder-komſt.

TOen gy Dianaas bogt betrat,
Weêrkeerend' van de ſtranden,
Die 't Gein met zilver-vocht beſpat,
En wierden toen uw handen
Niet van Leanders geeſt gevat,
Die zo lang hadt gaan waren,
Tot dat gy weêr de plaats betrat
Daar gy waart afgevaren?

En quam u toen geen ſtem te moet,
Die wel-kom riep, Argenis?
Uw weêrkomſt in mijn ziele voedt
Een vreugt die ongemeen is.

E I N D E.

DROOM.

DROOM.

DE Luiheit, moeder van alle boosheit, bedrog, aanſlagen, onkuisheit, dievery, en diergelijke zonden, eens op een tijdt my gantſch overheerde, dies ik gewillig, op 'er hatelik bevel, my op mijn bedt neder wierp, om te gevoeglijker mijn vreemde luſt te voldoen, liet mijn gedachten, met toegeſlooten, doch wakende, oogen, tomeloos, als een anderen Phaëton, op verſcheide dingen, zwieren, voornamentlik op eenige Jufferen, diens volmaakte aardigheit, en onvergelijkelikke ſchoonte, my eer

een aanbiddelijke Godtheit, dan aardſche ſchepzelen, ſcheenen te wezen, terwijl al de verwonderingen, die ik te zamen kon rapen, niet ſterk genoeg waren, om my te verwonderen over de wonderlijke gaven, daar de natuur, door 's hemelſch ſchikking en beſtier, haar mede begaaft hadt, bedacht, of ik in de gantſche kreits en omtrek van ons Duitſche Roma, diens rijzendt * Kapitool een achtſte Werelts-wonder verſtrekt, wel diergelijke meer vinden kon; maar te vergeefs: Want de aller-uitmuntenſte, die mijn gedachten

* *'t Nieuwe Stadthuis van Amſterdam.*

ten te bereiken wiſte, niet meer by die geen, diens beeldtenis zo levendig in 't binnenſte van mijn ziel geprent ſtonden, waren als toortzen, of minder lichten by 't licht der al-verquikkende zon. Het brein, door deze gedachten gelijkerwijs als opgetoogen, ſcheen aan de luiheidt een miſnoegen te geven, door dien zy niets goedts veelen noch lijden en kan, veranderden mijn gemaakte in een waarachtige en diepe ſlaap. Straks vondt ik my, door den Na-aper der geſchapene dingen, of eer een zoon des Droom-Godts, gevoert in een gantſch vermaakelijk en plaizantigh Dal, diens geneugelijke groent', en

bladerrijk geboomt', omſchanſt met zoet-ruiſſchende revieren, welker zilver-nat 't kriſtal in klaarheit ſcheen te tarten, my dee rondtom zien, om te doorſnuffelen welk een Godtheit deze vermakelijke en overongemeene plaats mocht toegegewijt zijn, vermits haar heerlikheit my te waerdig ſcheen voor menſchen; maar wierdt terſtont van mijn voorneem afgetrokken, door een gruwelijk getier van meer dan duizent mengel-ſtemmen onder een, als lagchen, zingen, ſchreyen, klagen, ſmeken, vloeken, trompetten, pijpen, trommels, bommen, en diergelijke, 't welk zich al te zamen met yſſelik geluit liet hooren, dat den he-

mel, die de weergalm van dit wonderlijk gedruis ving, ſcheen te beven, en 't gantſche woudt te dreunen. Ik, door dit toeval verſchrikt, wenſchte, wel duizent maal, in een boom herſchept, of ten minſten in 'er ſchors verborgen te zijn, om met de oogen niet te zien, 't geen my de ooren voorbeelden gruwelik te wezen. Midlerwijl naderde 't gerucht, dat mijn vrees dee verdubbelen, en voor vaſt dee geloven dat 'et een deel Veldtgoden, of eer Veldt-duivelen, waren, die de doodt van den gevilden Marzias, op 't behoorlijk jaargety, beweende: doch vondt terſtondt mijn gedachten vâlſch, terwijl ik in 't oog kreeg een Jon-

gen, heel naakt, ſchoon van gedaante, moedig en dartel van gang, zijn hooft geçiert met een lauw're-krans, doorvlochten met rozen, zijn rug bezet met twee wieken, tuſſchen beiden hing een koker, gevult met vergulde doch ſcherpe pijlen, hy voerde in d'eene een bloem en Dolphijn, en in de andere handt een boog, wierdt gevolgt van een ontelb're hoop menſchen, heel ongelijk van wezen, al door malkander, zonder order: Ik zag, in dit ongeſchikte heir, Boeren, Koningen, Schilders, Poëten, met de pen en 't papier in de handt, die meer door gemaakte actien dan door geleertheidt wijs ſcheenen; omtrent haar gingen de Prinçen, Gra-

Graven en Ridders, die zy in 't gemeen voor vleijers en pluim-ſtrijkers verſtrekten. Achter hun volgden koop-lieden, borgers, ſnyers, wevers, zoldaten, bedelaars, kreup'len, blinden, ſchelen, mankken, en, 't geen my ſchier te barſten dede lagchen, was een kreupel, die op twee ſtelten ſprong: boven dat had hy maar eene handt, die hem diende om de ſtok te vatten, daar hy op ſteunde, dierhalven wiert hy van de jonge hokkelingen, die als nugt're kalv'ren in de bocht ſprongen, dikmaals om veer gelopen, in voegen hy al te met erbarmlik kreet, en bad, dat men hem weder ophelpen zou, want hy wou mee. 'k verwonder my, dat ik zag in den hoop

loopen een deel oude Kogchels, Hoere-waerden en Roffianen, die, door 'er doordringende reden en grootsheit, by-na de Koningen gelijk ſcheenen; maar aan 'er veeren kon men wel zien wat vogels dat ze waren. Hoe, zeide ik by my zelfs, 't waar beter dat deze t'huis op 'er duiven paſten, dan dus te loopen. Elk hadt zijn byzondere oeffening onder dit trekkende heir, d'een trok den hoet over d'oogen, en ſpleede de geveinſden, d'andere zette de zijne bars op, zommige ſloegen de mantel om d'ooren, en gingen, met vooruitſteekende neuzen, al preutelende voort; zommige riepen: wraak! wraak! Een ander hoop riep: Ha! lich-

lichtvaerde, wie hadt gedacht! een ander deel riep niet dan, ach! ay! help! bedaar! zommige lachten en zongen helder op; in 't kort, niemandt was 'er ſtil. Ik ſtondt gelijk verbaaſt en opgetogen door dit vreemt gezicht, 't welk my dee geloven dat het voorgaande gerucht van dit volkjen her quam. En, om te weten wat het beduiden, greep ik een van de voorby-gangers by 't lijf, zeggende: Mijn Heer, wie is toch dezen voornamen Hopman, die zulk een hoop van allerhande ſtaten van menſchen met zich ſleept? Hy antwoorde my, 't is een God, die zo wel de Koningen als bedelaars tot ſlaven maakt. Zo zijt gy dan

ſlaven, vroeg ik hem? ja, voer hy uit, en van de allerelendigſte ter werelt. Ik, 't woordt weder nemende, vraagde: dient gy alle hem alleen, of hebt gy elk een byzondere daar gy op paſſen moet? wy hebben, kreeg ik tot antwoordt, elk een byzonder. Maar zegt my eens, voer ik voort, waarom hebt gy zo veel byzondere Acteurs onder u-lieden? 't Is, zeide hy, om dat de dienſtbaarheit zo verſcheiden is: de blygeeſtige hebben het jawoordt van 'er verloſſing al wech, de geveinſde ſchijnen 't niet te willen, maar konnen 't niet krijgen; de voor-over bukkende mantel-katten ſchijnen 't te zoeken, maar wenſchen 't nimmer te vin-

den,

den, vermits zy onder de naam van ſlaven, een koninglik leiden en dwingen, door ik en weet niet wat voor betovering, die ze dienen, meer tot dienſt dan tot reſpect; de wraak-roepende zijn die geen die al hun middelen verſpilt hebben in 't bedenkken der nieuwe vonden tot uitkomſt der ſlaverny; maar te vergeefs. De andere, die zo jammerlijk karmen, worden met onlijdelijke tormenten geplaagt van die geen die ze dienen, en volgen echter, op hoop van verloſſing. Op dat ik dan van alles voldaan mag wezen, zo bidde ik u gy my zeggen wilt, wat voor ſlag van menſchen gy dient, hernam wederom

ik? 't Zijn Maagden en Weduwen, kreeg ik tot antwoordt. Ach! arme, met recht moogt gy uelendig noemen, nu gy de ſlaverny der Vrouwen onderworpen zijt; gaat zotten, loopt, volgt uwen blinden Godt, zeide ik tegens hem: hoe blijd ben ik, dat ik van dit euvel niet ziek ben. Met deeze woorden verliet my mijn onderrichter, die my door zijn gezicht genoech te verſtaan gaf; zijn wenken was my een duiſter orakel; maar de uitlegging wier ik wel haaſt gewaar, vermits ik een gevlijmde ſchicht, door een ſnelle kracht gedreven, in de borſt kreeg; hoe haaſt leerde ik op een andere toon zingen; hoe ras had ik dat ach! ay! help!

ook geleert, zo dat ik mijn ſtem boven al de ande-
ren verhief, en liep, met uitgeſtrekte armen, dwers
door al den hoop, en knielde voor dien kleinen, of
eer grooten, Dwingelandt, daar ik op dees navol-
gende wijs mijn klacht-liedt zong: Groote Godt,
die Jupijn den blixem doet nederleggen, om zich
uw wetten onderdaan te maken: Beroemde Schut-
ter, voor wiens ſchicht die van Apol moſten wij-
ken, toen gy hem een koele Daphne dee najagen.
Doorluchte Veldt-heer, die de ſterkſte Helden, in
't midden van hun zege-praal, tot ſlaven maakt:
ja, die den wreev'len Mars, in 't heetſt van 't ge-
vecht, ontwapent, en gevangen voor uw Moeder
ſleept,

ſleept. Erbarm u doch met my, met my, zeg ik, die noch onlanks een volle vryheit bezat, en nu geketent voor u neder buigt. Wijſt me, dat bid ik, een behulp-middel voor mijn quaal, door uwe handt ontfangen. Mijn bede ſcheen hem eenigzins te bewegen, dies hy, op ſtaande voet, een pijl van een zelfde kracht uitſchoot, die in 't vliegen my een baak verſtrekte, waar ik de haven van mijn ruſt zoeken moeſt. In minder dan een oogenblik vondt ik my van 't voorgaande geſnor ontſlagen; maar niet van mijn quaal; 't hooft ſcheen my averechts om te draayen door de verſche geheugenis van 't nauwvervlogen ſpook: Te meer, nu ik het,

ten onkoſten van zo een onlijdelijke pijn, gezien en gehoordt hadt, door deze duizeling my denkkende in d'andere werelt te wezen, hoorde ik een ſtem van verre roepen Elendige! Ik eigende mijn zelven die naam toe, en wierd, in 't omzien, een Jongen gewaar, wezende by na de eerſte gelijk, maar zonder vleugels; hy hadt in de eene handt een palm-tak, in de andere een groote gulden keeten, in wiens vermomde glans en luiſter geſchakelt waren d'elenden, die ik naderhandt gevoelde, wierdt gevolgt van een Maagt, vergezelſchapt van de Doodt. De Doodt, zijnde by-na een Duivel gelijk, die my, hoe-

wel ik bevreeſt was, om 'er koddig toe-ſtel dee lagchen. Den Iongen luiſterden my iets in 't oor, 't welk ik hem, met eede, beloofde na te komen. Terſtondt ſloot hy my aan 't eene, en de maagt aan 't andere eind van 't keten, en gaf de ſleutel in handen van de doodt, en liet my de maagt, tot genezing van mijn quaal, op mijn voorgaande bee: mijn lijden een weinig verby, en mijn pijn gemindert, bevond ik my in een ſtaat, als die geen die in 'er ziek-bed ſchoone beloften doen; maar na de genezing zo veer van 'er beloften, als 't Ooſten van 't Weſten. 'k Riep menigmaal, maar te vergeefs, om de doodt, ik was vaſt, en moſt vaſt blij-

blijven, 't welk my van ongedult ſchier ontzinnig maakte: Te meer, toen ik in 't oog kreeg drie ſchone en uitmuntende Iufferen, of eer Goddinnen, diens volmaaktheit my mijn mede-geboeide, als Paris zijn Enone, deden vergeten: mijn boezem ſcheen een doel-wit, daar de ſtralen van haar oogen gedurig heur plaats namen. Wat, ſtralen? ik zeg ſchichten, die my 't hert zo moorden, dat ik niet vry had om te leven dan de oogen, die maar alleenig 't leven behielden, om my meer dooden te doen ſterven. Geboeide, waar zult gy nu genezing zoeken, terwijl de tweede quetzing ſlimmer is dan de eerſte? Midlerwijl de ſtralen der flikke-

rende zonnen, mijn geeſten ten oogen uittrokken, en de betoveringen allengs mijn kracht verminderende, wierd ik, als een anderen Phœnix, door 't zelfde vuur, dat verteerde, herſchept, vermits de gedachten, maar moediger als te voren, keerden ter plaats daar ze, om de brandt te ontvlieden, even te vooren uitgevlooden waren, beſloot, zonder te denkken of de lengte van mijn keeten zo lang reiken mogt, een van drien, die my 't beſt geviel en wel de medogenſte ſcheen, om genezing te ſmeken. 'k Stelde my ſchrap, om mijn gezellin, die 't oog elders gekeert hadt, t'ontvluchten; maar mijn keten, daar aan ik vaſt was, ten eind zijnde, kreeg,

kreeg, door ſnel loopen, zulk een ſtuit te rug, dat ik achter over viel, en door de gruwelijke ſlag, die ik door 't vallen kreeg, ontwaakt zijnde, bevondt my op 't bedt als vooren. De geheugenis van den val dee my beſluiten my, wakende, wel te wachten, 't geen ik ſlapende beſtaan hadt, op dat, wanneer ik my tot de laatſte ſlaap zal nederleggen, niet met den val des afgrondts ontwaak.

E I N D E.

BLAD-WYZER.

A.

Ach Herderin! wat drift verheert uw zinnen. 1
Als een niet wel bedacht. 52
Adieu mijn huis en ſtal. 87
Apol, ay! keert uw koets, dat bid ik u, naar 't Weſten. 124
Argeen, op welkeen wijs zal ik voor u verſchijnen? 136

B.

Beſchermer van Godts Recht, tot trooſt van alle vroomen. 89
Blinde Venus, Schuim-goddin. 249

C.

Celinde, ha! ze ſlaapt. Hoe, is 'er ruſt bevonden. 76

De

BLAD-WYZER.

D.

De blonde Schuim-goddin, gramſteurig, &c. 26
Daar liſt de vierſchaar ſpant, en daar bedrog en haat. 62
Doen het Marcelein, vol liſt. 161

E.

Een oude Roffiaan krÿgt hier de naam van Koning. 171

G.

God Mars, door vreê inſlaap gezuſt. 19
Gelÿk een tenger wicht. 43
Gedachten, tza! wel op! ghy zÿt het maar alleen. 83
Gy, die niet anders kens als liſt, bedrog en loosheit. 169

H.

Hoe kan de Gotſche Leeuw. 76

BLAD-WYZER.

Hoe zÿt ghy dus verblÿdt? 141

Hy, die dit Graf-ſchrift voert, leert, al die geen die 't leezen. 167

Hier leit hy, die, door zweet, door bloedt, door windt en baren. 168

Hier leit zy, die de liefd' en trouw droeg in haar oogen. Ibid.

Hoe zegent het geluk nu dees dan weer een ander. 245

I.

Ik ben een Koning in gedachten. 81

L.

Lief-hebbers, wie ghy zÿt, &c. 139

Leander tracht al voort Argenis gunſt te winnen. 201

Leander, 't ſchÿnt ghy ſchept vermaak in my te plagen. 203

M.

MYn Zang-goddin, ay! treur, nu is het tÿdt, &c. 35

Mÿn ziel, laat alle droefheit varen. 67

Me-

BLAD-WYZER.

Mejuffer, wilt uw gunſt aan deez' bedroefde toonen. 101
Myn lief, hoe kan 'er. 126
Mejuffer, terwijl ik, &c. 197
Myn Engel, die de Goden. 252
Men vraagt Leander wat hem ſchort: 258

N.

NA dat ik door de Minne-Godt. 63
Na dat Argenis had Leanders Brief ontfangen. 200

O.

ONzichtb're Venus Zoon. 11
O hatelik gedrocht! ô eigen beul en ſpot. 43
Onlangs, als myn gedachten. 183
O! al-beziende zon, die met uw gulde wagen. 190
Op welk een wijs, Argeen, vangt ghy het met my aan. 225

P.

Pan, onlangs beluſt tot ſpeelen. 73

Ruym

BLAD-WYZER.

R.

RUim op ghy dartel wicht. 121
Rolt brakke traantjes teer. 130

S.

SO dikmaal als ik u, ô ſtarren! 38
Staak deez' droevige geruchten. 232

T.

TErwijl ik, moê en afgezucht. 7
Terwijl ik, af-gemat. 14
Treê nader, wie ghy zijt, roemwaerde Konſtenaren. 57*
Terwijl den Amſtel vaſt weergallemt op 't getrabbel. 59
Twee Franſche Edelliên, twee Broeders 't eener dracht. 132

V.

VErmogen dan de traantjes. 92
Voogt van Hemel en van Aarde. 95
Verſchuil u, ay! alziende zon. 156

Vt-

BLAD-WYZER.

Venus, queekſter van het minnen. 223

W.

Wie heeft van trouwer liefd' zijn leven hooren zeggen. 179
Wat dag verſchijnt hier in de nacht. 239
Wat weent ghy lieve oogjens. 256

Z.

Zo zag men Tizo eer zijn vaders ſtappen volgen. 90
Zo ſlaat een geur'ge roos, door lange droogt', aan 't quij-nen. 217

DROOM.

De luiheidt, moeder van alle boosheit, &c. 265

EINDE.

t'AMSTERDAM,

Ter Drukkerye van Kornelis de Bruin, Boek-drukker, in de Heere-ſtraat. ANNO 1660.